

Toimintakertomus ja tilinpäätös 2025

.....
hattula

Päivämäärä	Versio	Tekijä	Kuvaus
18.3.2026	Tilinpäätös 2025_ver1	Susanna Lumio	Kunnanhallitus 23.3.2026
26.3.2026	Tilinpäätös 2025_ver2	Susanna Lumio	Khall tekstimuutokset
31.3.2026	Tilinpäätös 2025_ver3	Susanna Lumio	Khall kokouksen 30.3.2026 muutokset, pöytäkirjan tarkistusversio
31.3.2026	Tilinpäätös 2025_ver4	Susanna Lumio	Khall pöytäkirja, allekirjoitettava versio
30.4.2026	Tilinpäätös 2025_ver5	Susanna Lumio	Tilintarkastajien huomiot Kvalt versioon

Sisällys

1	KUNNANJOHTAJAN KATSAUS.....	1
2	TOIMINTAKERTOMUS.....	2
2.1	OLENNAISET TAPAHTUMAT KUNNAN TOIMINNASSA JA TALOUDESSA.....	2
2.1.1	<i>Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset</i>	2
2.1.2	<i>Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys</i>	3
2.1.3	<i>Olellaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa</i>	6
2.1.4	<i>Henkilöstö</i>	8
2.1.5	<i>Ympäristöasiat</i>	8
2.1.6	<i>Muut ei taloudelliset asiat</i>	9
2.1.7	<i>Arvio todennäköisestä kehityksestä</i>	10
2.1.8	<i>Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista</i>	12
2.2	SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ.....	12
2.3	TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS.....	15
2.3.1	<i>Tilikauden tuloksen muodostuminen</i>	15
2.3.2	<i>Toiminnan rahoitus</i>	18
2.4	RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET.....	20
2.5	KOKONAISTULOT JA -MENOT.....	21
2.6	KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS.....	22
2.6.1	<i>Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä</i>	22
2.6.2	<i>Konsernin toiminnan ohjaus</i>	22
2.6.3	<i>Olellaiset konsernia koskevat tapahtumat</i>	22
2.6.4	<i>Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä</i>	23
2.6.5	<i>Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä</i>	23
2.6.6	<i>Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut</i>	24
2.7	TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALouden TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET.....	27
3	TALOUSARVION TOTEUTUMINEN.....	28
3.1	KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN.....	28
3.1.1	<i>Hallintotoimiala</i>	28
3.1.2	<i>Elinvoimatoimiala</i>	34
3.1.3	<i>Sivistys- ja hyvinvointitoimiala</i>	61
3.2	TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN.....	74
3.3	INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN.....	77
3.4	RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN.....	80
3.5	KUNNAN STRATEGISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN.....	81
3.6	YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIoidEN TOTEUTUMISISTA.....	83
3.7	TYTÄRYHTIÖT.....	84
3.7.1	<i>Hattula-Kiinteistöt Oy</i>	84

3.7.2	<i>Hattulan Kehitys Oy</i>	90
4	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	91
4.1	TULOSLASKELMA, ULKOISET ERÄT	91
4.2	RAHOITUSLASKELMA	92
4.3	TASE.....	93
4.4	KONSERNITULOSLASKELMA	94
4.5	KONSERNIRAHOITUSLASKELMA	95
4.6	KONSERNITASE	96
5	TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	97
5.1	TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	97
5.2	TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT	99
5.3	TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	102
5.4	TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	105
5.5	VAKUUKSIA, VASTUUSITOUMUKSIA JA TASEEN ULKOPUOLISIA JÄRJESTELYJÄ KOSKETVAT LIITETIEDOT	107
5.6	HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA JA INTRESSITAHOTAPAHTUMIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	108
6	ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	112

1 KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Vuosi 2025 päätti Hattulassa ylijäämäiset tilinpäätökset ja alijäämää syntyi noin 2,6 miljoonaa euroa. Syyt ovat varsin selkeät eli

- Verotulot alittivat odotukset.
- Valtion osuudet laskivat.
- Menot kasvoivat.

Paniikkiin ei syytä ole, mutta tilanteeseen on suhtauduttava vakavasti varsinkin, kun vuosi 2026 tulee olemaan myös alijäämäinen. Kumulatiivinen ylijäämä on vielä noin 10 miljoonan euron tasolla, mutta montaa alijäämäistä tilinpäätöstä ei kunta kestä. Huolestuttava merkki on vuoden 2025 vuosikatteen negatiivisuus eli kunta on ottanut "syömävelkaa".

Huonoja signaaleja ovat myös väestökehityksen hiipuminen. Vuosikymmenen alun hyvä tonttikauppa ja kohtuullisen myönteinen maankäyttö piti väestökehityksen lähes 0-tasolla, mutta vuoden 2025 loppu ja kuluvan vuoden alku osoittavat väestön vähenevän sama tahtia kuin viime vuosikymmenen lopulla.

Vuodelta 2025 periytyviä haasteita ovat

- Talouden tasapainottamisohjelma, jonka tavoite vuosikymmenen loppuun mennessä on noin 3,8 miljoonaa euroa vuositasolla, saattaa olla riittämätön. Veroennusteet ovat heikentyneet ja hyvinvointialueen päätökset voivat tulla kunnalle kalliiksi.
- Tonttikauppa on vaimentunut ja yksityiset kaavahankkeet eivät ole edenneet toivotulla tavalla.
- Väestö vanhenee ja lasten lukumäärä on jyrkästi laskussa.
- Kiinteistöjen korjausvelka on korkea, mutta samanaikaisesti pitää kyetä investoimaan lähes 20 miljoonaa euroa uusiin kouluihin vuosikymmenen loppuun mennessä.
- Kunnan velkataakka kasvaa ja kustannusten yleinen nousu lisää painetta verotuksen kiristämiseksi.

Mennyt on mennyttä ja sitä emme enää saa muutettua, joten pitää kohdistaa katse tulevaisuuteen. Miten saadaan Hattula palautettua jälleen kasvu-uralle. Meillä on monia vahvuuksia, jotka on osattava hyödyntää.

- Valtakunnallisissa EVP-tutkimuksissa Hattula on nousut kohisten ja vuosina 2020–2025 olimme 9. kehittynein kehyskunta koko Suomessa.
- Vanha klisee eli hyvä sijainti on jatkossakin totta. Sijaintimme Suomen bruttokansatuotteen, yritysmaailman ja väestön keskittymän keskellä säilyy myös tulevina vuosina.
- Väestön vanhenemisesta huolimatta työssäkäyvän ikäluokan osuus säilyy Hattulassa keskimääräistä korkeampana. Heidät on saatava myös pysymään täällä ja lisäksi soisi tulevan.
- Kunnan palveluverkko on toimiva ja siihen on myös investoitu. Erityisesti lasten ja nuorten on hyvä Hattulassa varttua.
- Yhteistyö yrittäjien kanssa on kehittynyt ja löytänyt "pysyvät rakenteet".
- Lisäksi maakunnalliset puolustusvälineiteollisuuden ja uusiutuvan energian hankkeet luovat mahdollisuuksia myös meille.

Katse tulee olla huomiossa, ei eilisessä.

Pekka Järvi
Kunnanjohtaja

2 TOIMINTAKERTOMUS

2.1 Olennaiset tapahtumat kunnan toiminnassa ja taloudessa

2.1.1 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kunnanvaltuusto

Kunnanvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan päätösvaltaa kuntalain mukaisesti.

Kunnanvaltuuston puheenjohtajana toimi Kari Ventola (PS). Kansallinen Kokoomus (Kok.) oli kunnanvaltuuston suurin puolue. Valtuuston kokoonpano on esitetty liitteessä 1.

Valtuusto kokoontui 8 kertaa.

1.1.- 31.5.2025

Puolue	HH	KD	Kesk	Kok	PS	SDP	Vas	Vihr
Valtuutetut	2	1	4	9	8	6	2	1

1.6.- 31.12.2025

Puolue	HH	KD	Kesk	Kok	PS	SDP	Vas	Vihr
Valtuutetut	2	1	4	10	4	6	3	1

Vuoden ensimmäisellä puoliskolla valtuutettuja oli yhteensä 33, mutta valtuuston toimikauden vaihtuessa valtuutettujen määrää väheni 31:een.

Kunnanhallitus

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta.

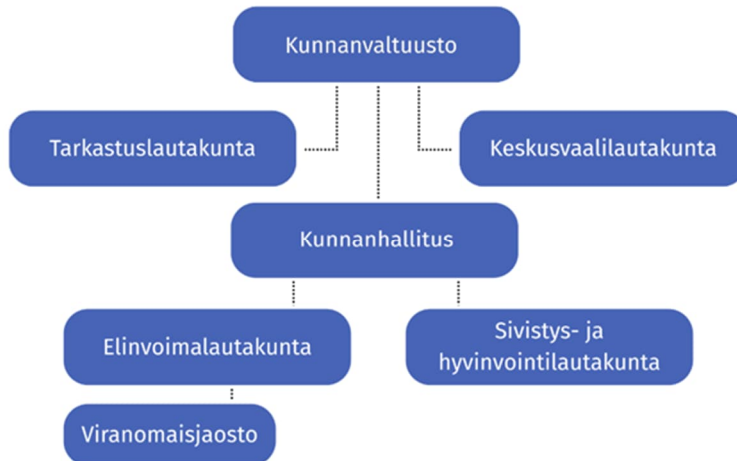
Kunnanhallitukseen kuului 9 jäsentä ja sen puheenjohtajana toimi Ellen Rydbeck (KOK).

Kunnanhallitus kokoontui 19 kertaa.

Kunnanhallituksen kokoonpano 1.1.-31.5.2025		Kunnanhallituksen kokoonpano 1.6.-31.12.2025	
Ellen Rydbeck	Kok.	Ellen Rydbeck	Kok.
Tuula Mäenpää	SDP	Ville Viitanen	SDP
Pasi Niemi	PS	Pasi Niemi	PS
Seppo Kopra	PS	Nina Aitola	SDP
Ville Myllymäki	SDP	Tuomas Nieminen	Vas.
Markus Rantsi	Kok.	Elise Oikari	KD
Anne Riihilahti	Kesk.	Markus Rantsi	Kok.
Mirka Saarinen	HH	Anne Riihilahti	Kesk.
Lauri Siukola	Kok.	Pia Yli-Pirilä	Kok.

Lautakunnat

Kunnanhallituksen ohella Hattulan kunnassa toimii kaksi lautakuntaa, elinvoimalautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointilautakunta. Niiden tehtävänä on huolehtia oman toimialansa toiminnan ja talouden johtamisesta ja valtuuston asettamien tavoitteiden toteuttamisesta. Lisäksi kunnassa toimii lakisääteiset lautakunnat: tarkastuslautakunta ja keskusvaalilautakunta. Lautakuntien kokoonpanot on esitetty liitteessä 2.

Tilivelvolliset

Hattulan kunnassa tilivelvollisia ovat valtuustoa lukuun ottamatta kaikkien kuntalain 17 §:n mukaisien toimielinten jäsenet. Toimiessaan jäsenenä muussa toimielimessä valtuutettu on tässä tehtävässään tilivelvollinen.

Tilivelvollisia viranhaltijoita ovat kunnanjohtaja ja toimialuejohtajat sekä toimielimessä esittelijänä toimivat viranhaltijat, toimialuejohtajat ja ICT-päällikkö.

2.1.2 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

2.1.2.1 Maailmantalouden kehitys¹

Maailmantalouden kasvu jatkuu riskeistä huolimatta. Euroalueen talous elpyy, mutta alueen sisällä näkymät vaihtelevat. Nousevien maiden kasvu on nopeaa. Yhdysvalloissa talouskasvu hidastuu tullien välittyessä yhä laajemmin kuluttajahintoihin. Maailmankaupan näkymät ovat melko myönteiset epävarmuudesta huolimatta.

Suomen vienti on kasvanut syksyn aikana sekä määrissä että hinnoissa mitattuna. Tavaraviennin voimakasta kasvua selittää osittain tavaraviennin kysynnän elpyminen Suomen keskeisimmillä vientimarkkinoilla – etenkin Euroopassa – joka on nostanut Suomen vientituotteiden kysyntää. Palveluiden viennin määrä on kuitenkin kuluneen vuoden osalta kääntynyt laskuun. Vastaavaa kehitystä on havaittavissa myös palveluiden tuonnin puolella. Viennin vahvan kasvun lisäksi myös tuonti kasvaa kuluvan vuoden aikana voimakkaasti, sillä monet investoinnit, kuten datakeskukset sisältävät merkittäviä tuontipanoksia. Suomen hävittäjähankintojen tuonti on lykkääntynyt ensi vuodelle, joka nostaa ensi vuoden tuontia merkittävästi.

¹ Valtiovarainministeriö; Taloudellinen katsaus, talvi 2025

2.1.2.2 Suomen kansantalouden kehitys

Suomen talouden toipuminen otti takapakkia kuluvan vuoden aikana. Ongelmana on kotimaisen kysynnän puute. Tulojen kasvusta huolimatta kotitalouksien kulutus ei ole kasvanut. Rakentamisen toipuminen odottaa asuntomarkkinoiden selkeämpää piristymistä. Ulkoinen kysyntä on sen sijaan ollut hieman odotettua vahvempaa. Yhdysvaltojen tullien vaikutus on toistaiseksi jäänyt vähäiseksi, ja maailmantalous sekä -kauppa ovat kasvaneet kohtuullisesti.

Keskipitkällä aikavälillä Suomen talouden odotetaan kasvavan kohtalaisesti. Kasvua tukevat muun muassa yksityisten investointien vahva kehitys, jota vauhdittavat vihreän siirtymän edellyttämät panostukset. Myös erityisesti vuodelle 2029 kohdistetut puolustusmenojen lisäykset tukevat bruttokansantuotteen kasvua.

Inflaation hiipumisesta ja laskevista lainakoroista huolimatta kotitaloudet eivät ole lisänneet kulutustaan vuoden 2025 aikana. Heikko työllisyystilanne sekä geopoliittiseen tilanteeseen ja julkisen talouden sopeuttamistarpeisiin liittyvät epävarmuudet ovat painaneet kuluttajien luottamusta poikkeuksellisen pitkäkestoisesti. Työllisyystilanteen parantuessa yksityisen kulutuksen ennustetaan kuitenkin kääntyvän kasvuun vuonna 2026. Säästämisasteen laskiessa yksityisen kulutuksen kasvu nopeutuu vuonna 2027.

Kuluttajahintojen nousu on hidastunut jälleen alle euroalueen keskiarvon edellisvuoden yleisen arvonlisäveron korotuksen vaikutuksen poistuttua. Inflaatio pysyy myös lähivuosina maltillisena. Korkeiden alenemisen lisäksi inflaatiota hidastaa edelleen energian hintojen lasku. Elintarvikkeiden hintojen uusi nousu on selittyntä paljolti yksittäisten tuotteiden kallistumisella.

Riskit inflaation suhteen ovat yleisesti euroalueella tasaantuneet. Kauppasodan kärjistyminen, puolustusmenojen kasvattaminen Euroopassa ja Ukrainan uudelleenrakentaminen voivat toki nostaa hintoja, mutta lisääntynyt epävarmuus on kuluvana vuonna heikentänyt kysyntää ja hillinnyt inflaatiota.

Kotitalouksien yhteenlaskettu ostovoima kasvaa hitaasti vuonna 2025 heikon työllisyystilanteen, sosiaalietuuksien leikkausten sekä arvonlisäverokantojen noston seurauksena. Vuonna 2026 ostovoimaa kasvattavat työehtosopimusten mukaiset palkankorotukset sekä ansiotuloverotuksen aleneminen.

Investointien jyrkkä supistuminen on taittunut, ja kokonaiskuva on kääntynyt varovaiseen kasvuun. Tulevina vuosina investointinäkyviä vauhdittavat erityisesti energiasiirtymä, kasvavat puolustusmenot sekä asuntomarkkinoiden asteittainen toipuminen.

Vuonna 2025 bruttokansantuotteen (BKT) kasvu jää 0,2 prosenttiin. Suomen talouden tuotannon taso on nyt selvästi alle potentiaalisen tuotannon tason, ja talouden odotetaankin toipuvan tulevina vuosina. Vuonna 2026 kasvu on 1,1 prosenttia, 1,7 prosenttia vuonna 2027 ja 1,6 prosenttia vuonna 2028.

2.1.2.3 Kuntatalouden kehitys

Kuntahallinnon alijäämä heikkenee tänä vuonna. Alijäämän arvioidaan kasvavan viime vuoden 0,3 prosentista noin 0,5 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Heikko suhdannetilanne jarruttaa kuntien verotulojen kehitystä, jotka kasvavat kuluvana vuonna vain 0,1 prosenttia. Lisäksi valtion tulonsiirtoja kunnille vähentää aiemmin päätetyt valtionosuuksiin kohdistuvat leikkaukset.

Kuntahallinnon arvioidaan pysyvän 0,5 prosenttia alijäämäisenä suhteessa BKT:hen myös vuosina 2026–2027. Kuntahallinnon kulutusmenot kasvavat melko voimakkaasti, mikä aiheutuu pääosin hintojen noususta. Keväällä sovitut palkkaratkaisut kasvattavat henkilöstövaltaisen kuntasektorin työvoimakustannuksia.

TE-palvelu-uudistus kasvattaa kuntahallinnon kulutuksen volyymia väliaikaisesti vuonna 2025. Uudistuksen myötä kunnista tulee suhdanneherkempiä ja työllisyyden kehitys vaikuttaa kuntatalouteen aiempaa voimakkaammin. Erityisesti korkean rakenteellisen työttömyyden alueilla työttömyyden kustannukset voivat nousta merkittävästi.

Kuntien peruspalveluiden painopiste säilyy kuitenkin edelleen koulutus- ja sivistyspalveluissa, joiden yhteenlaskettu palvelutarve on laskeva. Lisäksi varhaiskasvatuksen osallistumisaste ja erityisen tuen tarve ovat lisääntyneet viime vuosina.

Syntyvyyden lasku ja maan sisäinen muuttoliike lisäävät kuntien välisiä eroja. Muuttotappiokunnissa tulopohja heikkenee ja työikäinen väestö vähenee. Toisaalta erityisesti kasvukeskuksissa kasvava väestö ylläpitää voimakkaita investointitarpeita.

Merkittävä osa kuntien investoinneista kohdistuu välttämättömiin investointeihin kuten rakennuksiin, teihin sekä muuhun perusinfrastruktuuriin.

Verotulot ovat kuntien merkittävin tulonlähde. Tulojen ja menojen epätasapainosta huolimatta vain hieman yli kymmenys kunnista nosti kunnallisveroprosenttiaan ensi vuodelle. Painotettu keskimääräinen kunnallisveroprosentti nousee 7,62 prosenttiin.

Kuntahallinnon menot voivat jäädä arvioitua pienemmiksi, jos kunnat ja kuntayhtymät onnistuvat sopeuttamaan toimintaansa vastaamaan pienenevää palvelutarvetta ja rahoitusta. Lisäksi muut menolisäykset, kuten arvioitua suuremmat sote-kiinteistöjen vuokramenetykset tai työttömyysetuuk-sien rahoituskustannukset voivat vastaavasti heikentää tilannetta.

2.1.2.4 Hattulan kunnan toimintaympäristön kehitys

2.1.2.5 Väestö²

Vuoden 2025 alkaessa hattulalaisia oli 9361 ja vuoden lopussa 9341. Tilastokeskuksen ennakkotilaston mukaan luonnollisen väestönlisäyksen osuus oli -20 asukasta (2024: -10), kuntien välisen nettomuuton osuus -9 asukasta (2024: -11) ja nettomaahanmuuton osuus 13 asukasta (2024: 1).

Viimeisen 15 vuoden aikana asukasluku on vähentynyt 316 asukkaalla. Asukasluku on viimeisen viiden vuoden aikana vähentynyt 48 asukkaalla.

Asukasluvun kokonaiskehitys	2010	2015	2020	2025 enn
Asukasluku	9 657	9 747	9 389	9 341

Hattulan väestöstä noin 50 % kuuluu ikäluokkiin 25–65-vuotiaat. Yli 65-vuotiaita Hattulassa on noin 25 % ja alle 25-vuotiaita noin 25 %. Väestö ikääntyy, mutta ikäjakaumassa painottuvat edelleen työ-säkäyvät ikäluokat.

² Tilastokeskus, Väestötilastopalvelu 2025

Ikäryhmän osuus asukasluvusta (%)	2010	2015	2020	2024
0-14-vuotiaat	19 %	18 %	17 %	16 %
15-24-vuotiaat	11 %	10 %	9 %	9 %
25-44-vuotiaat	24 %	23 %	22 %	22 %
45-64-vuotiaat	30 %	28 %	28 %	27 %
Yli 65-vuotiaat	16 %	20 %	23 %	25 %

Hattulan väestönkasvua on jo useamman vuoden ajan hidastanut syntyvyyden väheneminen. Vuosi 2023 oli kunnassa syntyvyyden osalta historiallisen heikko, sillä kuntaan syntyi vain 56 lasta. Vuonna 2025 ennakkotilaston mukaan syntyneitä oli 67. Vuosina 2021–2023 kuntaan syntyi keskimäärin 69 lasta per vuosi, kun vielä kymmenen vuotta aiemmin 2011–2013 syntyneitä oli keskimäärin 110 lasta vuotta kohden. Muutos on suuri ja tulee vaikuttamaan esimerkiksi palvelutarpeessa sekä valtionosuuksissa.

2.1.2.6 Työllisyys³

Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystietoihin perustuvan Hämeen ELY -keskuksen tuottaman työllisyyskatsauksen tilastotietojen mukaan vuonna 2025 työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli keskimäärin koko maassa 13,0 %, Hämeessä 14,2 % ja Hattulassa 8,4 %. Hattulan kunnan työttömyysaste on edelleen koko maakunnan alimpia.

Loppuvuonna 2025 tilanne työmarkkinoilla muuttui ja työttömien määrä kasvoi. Vuoden lopussa joulukuussa 2025 Hattulassa oli 48 työtöntä työnhakijaa enemmän kuin joulukuussa 2024. Yli vuoden työttömänä olleita oli vuoden 2025 lopussa 127 hattulalaista, kun vuotta aiemmin heitä oli 41 vähemmän.

KUNTA	12/2025	11/25	12/24	muutos 11/25	muutos 12/24
Hattula	8,4	7,6	7,4	0,8	1,0
Hämeenlinna	13,1	11,6	12,0	1,5	1,1
Janakkala	9,4	8,3	8,3	1,1	1,1
Hämeenlinnan seutu	11,9	10,6	10,9	1,3	1,0
Forssa	15,4	13,7	14,8	1,7	0,6
Humppila	12,0	10,9	9,8	1,1	2,2
Jokioinen	9,9	9,1	8,8	0,8	1,1
Tammela	8,8	8,5	7,3	0,3	1,5
Ypäjä	10,4	9,7	9,4	0,7	1,0
Forssan seutu	12,6	11,4	11,6	1,2	1,0
Hausjärvi	8,4	8,0	8,2	0,4	0,2
Loppi	8,8	7,5	8,0	1,3	0,8
Riihimäki	13,5	12,2	12,2	1,3	1,3
Riihimäen seutu	11,8	10,7	10,7	1,1	1,1
KANTA-HÄME	12,0	10,8	11,0	1,2	1,0

2.1.3 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Tuloperusteiden muutokset

Verotuloja kertyi 23,1 miljoonaa euroa, mikä alitti muutetun talousarvion 0,1 miljoonalla eurolla. Alkuperäiseen talousarvioon verrattuna verotuloja kertyi 1,1 miljoonaa euroa vähemmän. Verotuloja kertyi 0,8 miljoonaa euroa edellisestä vuodesta vähemmän.

³ Hämeen ELY-keskus; Työllisyyskatsaus, joulukuu 2025

Kunnanvaltuusto päätti vuoden 2025 tuloveroprosentiksi 8,4 (2024 8,1 %). Kiinteistöveroprosentit pidettiin edellisen vuoden tasolla. Kunnallisveroa kertyi 0,3 miljoonaa euroa ja kiinteistövero 0,1 miljoonaa euroa edellisvuotta enemmän. Yhteisöveroa kertyi 1,3 miljoonaa euroa edellisvuotta vähemmän. Verojen vähenemisen pääsyyinä olivat vuoden 2023 alussa tilitetyt nk. verohännät kunnallisverotuloista ja yhteisöverotuloista, jotka maksuunpantiin SOTE-uudistusta edeltävillä (ennen vuotta 2023 voimassa olleilla) korkeammilla tuloveroprosenteilla ja yhteisöveron jako-osuuksilla. Kokonaisuutena verotulot vähenivät edellisvuoteen 0,4 miljoonaa euroa.

Valtionosuuksien määrä laski edellisvuodesta 1,4 miljoonaa euroa. Valtionosuudet toteutuivat lähes talousarvion mukaisina.

Olellaiset poikkeamat talousarvioon

Käyttötalous toimintakatteen osalta toteutui 0,4 miljoonaa euroa parempana. Verotuloja alennettiin vuoden aikana 0,9 miljoonalla eurolla.

Toimintatuotot toteutuivat 0,1 miljoonaa euroa arvioitua suurempina. Toimintatuottojen ulkoisten erien osalta tuloarvio ylittyi Hallintotoimialalla 32 tuhatta euroa, Elinvoimatoimialalla 21 tuhatta euroa ja Sivistys- ja hyvinvointitoimialalla 78 tuhatta euroa.

Toimintakulut alittuivat 0,2 miljoonalla eurolla. Toimintamenojen osalta ulkoiset määrärahat ylittivät Hallintotoimialalla 0,2 milj. euroa ja Sivistys- ja hyvinvointitoimialalla 0,2 milj. euroa sekä alittuivat Elinvoimatoimialalla 0,7 milj. euroa.

Verotulot toteutuivat 0,1 miljoonaa euroa muutettua talousarviota pienempinä. Valtionosuudet toteutuivat lähes talousarvion mukaisina. Rahoituskulut toteutuivat 0,1 miljoonaa euroa talousarviota pienempinä.

Poistot ja arvonalentumiset toteutuivat talousarvion mukaisina.

Tilikauden tulos oli muutettua talousarviota 0,3 miljoonaa parempi ja alkuperäistä talousarviota 0,6 miljoonaa heikompi.

Vuonna 2025 investoinnit jäivät edelleen pieniksi. Lähivuosien kouluhankkeet tulevat lisäämään investointeja merkittävästi.

Kunnanvaltuusto päätti kokouksessaan 20.8.2025 lisätä investointimäärärahaan 22 000e elinvoimatoimialalle.

Kunnanvaltuusto päätti kokouksessaan 20.8.2025 myöntää Hattulan Pelkolan kyläyhdistys ry:lle 7 600 euron lyhytaikaisen lainan.

2.1.4 Henkilöstö

Kunnan henkilöstö

Hattulan kunnan palveluksessa 31.12.2025 oli 271 vakinaista sekä 169 määräaikaista henkilöä, joista palkkatuella työllistettyjä oli 1. Lukuihin eivät sisälly omais- ja perhehoitajat eivätkä poliittiset luottamushenkilöt, koska he eivät ole palvelussuhteessa kuntaan. Hattulan kunnan HTV2 määrät on ilmoitettu liitetiedossa 41.

Henkilöstön palkkakulut olivat 16,8 miljoonaa euroa. Henkilöstösivukulujen osuus oli 3,1 miljoonaa euroa. Palkkakulujen vertailu edelliseen vuoteen on ilmoitettu liitetiedossa 42.

Sukupuolijakaumaltaan Hattulan kunta on hyvin naisvaltainen työyhteisö. Vuonna 2025 kunnan henkilöstöstä naisia oli 79,9 % ja miehiä 20,1 %. Koko kunta-alalla Suomessa naisten osuus on 80 % (Sosiaali- ja terveysministeriö, Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 2024:26).

Kunnassa laaditaan erillinen henkilöstökertomus, jossa käsitellään tarkemmin henkilöstöä koskevia asioita vuoden 2025 ajalta.

Henkilöstön määrä

	TP2025	TP2024	TP2023
Vakinaiset	259	256	259
Elinvoimatoimiala	80	77	74
Hallintotoimiala	5	5	4
Sivistys- ja hyvinvointitoimiala	174	174	181
Määräaikaiset	69	78	74
Jakauma toimialoittain			
Elinvoimatoimiala	8	12	10
Hallintotoimiala	2	1	1
Sivistys- ja hyvinvointitoimiala	59	65	65
Jakauma palvelussuhdetypeittäin			
Työllistetyt	0	1	3
Sijaiset	35	43	42
Oppisopimussuhteiset	1	1	3
Muut määräaikaiset	33	33	26
Yhteensä	328	334	333

2.1.5 Ympäristöasiat

Hattulan kunta siirtyi jätelain 36 §:n mukaiseen kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen 1.10.2018 alkaen. Kunnallisen jätehuollon piiriin kuuluva jätteenkuljetus on Kiertokapula Oy:n hallinnoima. Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa jätemaksujen suuruus ja niiden määräämisen perusteet on määritelty jätelautakunnan hyväksymässä jätetaksassa.

Jätehuollon käytännön järjestämisestä vastasi Kiertokapula Oy, joka on 13 kunnan omistama jätehuolto-yhtiö. Kiertokapulan toimialue kattaa Hattulan, Hausjärven, Hyvinkään, Hämeenlinnan, Janakkalan, Järvenpään, Keravan, Lopen, Mäntsälän, Nurmijärven, Riihimäen, Tuusulan ja Valkeakosken alueet.

Jätelautakunta Kolmenkierto on kuntien yhteinen jätehuoltoviranomainen, joka toimii em. kuntien yhteislautakuntana. Jätelautakunnan tehtäviin kuuluu päättää mm. jätehuoltomääräyksistä ja niistä poikkeamisesta, jätetaksasta ja maksuista sekä siitä, millainen jätehuollon palvelutaso kuntalaisille tarjotaan.

Hattulan kunta vastaa asemakaava-alueella hulevesien kokonaishallinnasta sisältäen hulevesien viemäroinnin. Hattulan kunta ja HS-Vesi (Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy) sopivat HS-Veden omistaman hulevesiviemäriverkoston käyttöoikeudesta. HS-Vesi perii kunnalta tästä käyttöoikeudesta vuosittaisen maksun.

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueeseen kuuluvat Hattulan, Hausjärven, Lopen ja Janakkalan kunnat sekä Hämeenlinnan ja Riihimäen kaupungit. Janakkalan kunta hoitaa lain Maaseutuhallinnon järjestäminen kunnissa (210/2010) mukaiset tehtävät maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueella. Sopimus sisältää kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle määrättyt lakisääteiset tehtävät ja palvelut. Vuoden 2025 osalta Hattulan kunnalta laskutetut kustannukset olivat noin 41 000 euroa (talousarviossa varatut määrärahat 45 000 euroa).

Hattulan kunta kuuluu ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueeseen, jonka vastuukuntana toimii Hämeenlinna. Hämeenlinnan kaupungin kaupunkirakennelautakunta toimii Hattulan kunnan ja Hämeenlinnan kaupungin ympäristötoimen sopimuksen mukaisesti yhteistoimintalautakuntana. Palvelusopimuksella sovitaan Hattulan ympäristötoimen hoitamisesta siten, että maksuosuudella hoidetaan Hattulan kunnan ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon lakisääteiset sekä muut sopimuksessa sovitut tehtävät. Ympäristöterveydenhuolto käsittää terveysvalvonnan (elintarvikevalvonta, terveydensuojelu, tupakkalain valvonta ja lääkelain valvonta) ja eläinlääkintähuollon. Terveysvalvonnan tarkoituksena on ylläpitää ja edistää väestön ja yksilön terveyttä. Tavoitteena on myös elinympäristöstä ihmiseen kohdistuvien haittojen ja vaarojen ennaltaehkäiseminen sekä jo olemassa olevien haittojen minimoiminen. Eläinlääkintähuolto vastaa peruseläinlääkäripalvelujen toteuttamisesta. Eläinlääkintähuoltoon kuuluu myös eläintautivalvonta, eläimistä saatavien elintarvikkeiden alkutuotannon ja eläintenpidon terveydellinen valvonta sekä eläinsuojelu. Vuoden 2025 osalta Hattulan kunnalta laskutetut kustannukset olivat noin 249 000 euroa (talousarviossa varatut määrärahat 249 000 euroa).

2.1.6 Muut ei taloudelliset asiat

Yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja ihmisoikeuksia edistetään kunnan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmalla, joka perustuu tasa-arvolakiin. Suunnitelmassa on määritelty tavoitteet yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseksi. Kunnassa tehdään pitkäjänteistä ja systemaattista työtä lasten oikeuksien parantamiseksi yhdessä Unicefin kanssa.

Syksyllä 2024 kunnassa tehtiin henkilöstön tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman päivityksen yhteydessä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysely. Kyselyn vastausten mukaan vastanneista syrjintää oli havainnut tai kokenut 22 %, epäasiallista kielenkäyttöä oli kohdannut 29 % ja seksuaalista häirintää oli kokenut 10 %. Tarkentavien avointen vastausten pohjalta voitiin päätellä, ettei näihin epäasiallisen kohtelun tilanteisiin ollut puututtu tai niitä ei ollut käsitelty työyhteisössä. Kyselyn vastauksista tunnistettiin kohonnut riski liittyen psykososiaaliseen kuormitukseen työssä. Riskin pienentämiseksi ja hallitsemiseksi ennaltaehkäisevänä toimenpiteenä suunniteltiin Epäasiallisen kohtelun ja häirinnän tunnistaminen ja niihin puuttuminen -koulutus, johon koko kunnan henkilöstö osallistuu. Koulutukset aloitettiin syksyllä 2025 ja viedään loppuun vuoden 2026 aikana.

Hattulan kunnanhallitus päätti lokakuussa 2025 käynnistää koko henkilöstöä koskevat yhteistoimintaneuvottelut, joiden lopputuloksena henkilötyövuosivähennys on arviolta 18,7 ja säästövaikutus arviolta 850 000 euroa. Lisäksi palvelussuhteen ehtoja tarkastettiin. Säästöt kohdistuvat vuosille 2026–2027. Säästöt toteutuvat asteittain vuoden 2026 kuluessa painottuen vuoden toiselle puoliskolle.

2.1.7 Arvio todennäköisestä kehityksestä

Vuoden 2025 talousarviossa oletettiin tilinpäätöksen muodostuvan noin 2 miljoonaa euroa alijäämäiseksi. Vuoden kuluessa verotuloennusteet laskivat noin 0,8 miljoonalla eurolla, jonka myötä muutettu talousarvio oli 3 miljoonaa euroa alijäämäinen. Vuosi päättyi 2,7 miljoonaa euroa alijäämäiseen tulokseen, mikäli alittaa lievästi muutetun talousarvion. Kunnan kumulatiivinen ylijäämä laski noin 9,8 miljoonaan euroon.

Kunnan menoihin kohdistuu edelleen tulevana vuosina isoja kasvupaineita. Väestön ikääntymisen tuomat kustannuspaineet eivät enää suoraan kohdistu kuntaan, mutta ikärakenteen muutos tuo väistämättä haasteita palveluverkolle. Lasten määrän vähentyminen niin lähivuosina kuin tulevaisuudessa vaatii palveluverkolta joustavuutta, jotta kustannukset pysyvät kurissa ja palvelut tarkoituksenmukaisina.

Talouden tasapainottamistoimenpiteet on suunniteltu sekä esitelty valtuustolle ja niistä raportoidaan osavuosiraporteissa. Talouden tasapainottamisen merkitys kasvaa erityisesti seuraavina vuosina. Kunnan verotuloissa ei näy merkittävää kasvua. Kuitenkin toimintakulut kasvavat ja investoinnit luovat paineita rahoituksen riittävyydelle ja kunnan maksukyvyille.

Hattula on onnistunut aiemmin myymään hyvin tontteja sekä on myöntänyt rakentamisen poikkeamislupia rakentamisen mahdollistamiseksi. Vuoden 2025 aikana tonttimyynti on ollut kuitenkin aiempia vuosia vähäisempää. Tämä on osaltaan vaikuttanut väestökehityksen tasaantumiseen ja tällä hetkellä väestökehitys näyttää vuositasolla +/- 0.

Kunnan lainakanta on pysynyt viime vuodet laskusuunnassa, mutta lähivuosina palveluverkko vaatii investointeja. Vuoden 2025 loppuvuodesta käynnistyi Parolan Kampus II – hanke, joka tulee nostamaan kunnan lainakantaa. Kiinteistöohjelmassa on lähivuosille suunniteltu palveluverkkoon liittyviä toimenpiteitä, joilla on myös merkittävä vaikutus kunnan lainakantaan. On kuitenkin huomiotava, että tulevien vuosien investointien osalta kunnan vuosikatteen tulisi olla noin 4 miljoonan tasolla. Näin varmistamme rahoituksen riittävyyden tulevine vuosien investointeihin.

On erittäin tärkeää, että kunta säilyttää riittävän puskurin taseessa ja varmistaa velkatason pysymisen kohtuullisena, jotta talous kestää myös vaikeampia aikoja. Tämä auttaa myös siinä, että kunta pystyy tekemään jatkossa pitkäjänteisiä ratkaisuja esimerkiksi kiinteistöjen korjausvelan ratkaisemiseksi.

Talouden tasapainottamistyön jatkaminen on tärkeää, sillä ennustettu verorahoituksen kehitys ei riitä kattamaan kustannusten nousupaineita.

Taloudellinen tilanne kriisikuntakriteerien näkökulmasta

Eriyisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan nykyiset kriteerit ovat olleet käytössä vuodesta 2022 lähtien, jolloin tarkastelussa olivat vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätöksen tunnusluvut.

Arviointimenettely voidaan käynnistää:

- jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädettyssä määräajassa.
- jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kunnan viimeisessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 euroa.

Tai jos rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta koskevat tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet kaikki raja-arvot.

- kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia

- kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti;
- asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla;
- konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8

Hattulan kunnan taloutta peilattaessa kriisikuntakriteereihin kunnan talouden tilanne on kuitenkin hyvä. Kunnan taloudessa ei ole näköpiirissä välitöntä uhkaa, jonka myötä Hattulan kunta päätyisi kriisikuntakriteerien perusteella erityisen vaikeaan taloudelliseen asemaan, ja sitä kautta arviointimenettelyyn.

Hattulan kunnalla on taseeseen kertynyttä ylijäämää aiemmilta tilikausilta, jonka vuoksi taseeseen kertynyttä alijäämää koskeva kriisikuntakriteeri ei ole täyttyneenä. Aiempien vuosien ylijäämät ovat kerryttäneet puskuria tämän tunnusluvun osalta.

Rahoituksen riittävyyttä / vakavaraisuutta kuvaavien talouden tunnusluvuissa kriisikuntakriteerit eivät täyty minkään tunnusluvun osalta.

Kriisikuntakriteerien seurantatilanne Hattulan kunnan osalta on esitettyä oheisiin taulukoihin. Tarkastelu on tehty edellisen vuoden tilanteesta, koska osa tunnusluvuista tulee tietoon vasta kaikkien kuntien tilinpäätösten valmistuttua.

Kriisikuntakriteeri 2022 alkaen	Raja-arvo 2024	Kriteeri täyttynyt vuonna 2024: Kyllä/Ei	TOT 2025	TOT 2024	TOT 2023
Kattamaton alijäämä	<0	Ei	Ylij. 1,4 m€	Ylij. 1,4 m€	Ylij. 1,2 m€
Konsernialijäämä asukasta kohden	1. vuonna > 500 2. vuonna > 1 000	Ei		Ylij. 1 521 €/as	Ylij. 1 349 €/as

Kriisikuntakriteeri 2022 alkaen	Raja-arvo 2024	Kriteeri täyttynyt vuonna 2024: Kyllä/Ei	TOT 2025	TOT 2024	TOT 2023
Konsernin vuosikate poistoista	< 80 %	Ei		158 %	213,10 %
Tuloveroprosentti (kuntien painotettu keskiarvo +2,0)	> 9,54 %	Ei	8,40 %	8,10 %	8,10 %
Konsernin lainat ja vuokravastuut / asukas (kuntien painotettu keskiarvo + 50 %)	> 12 837	Ei		4 014	4 181
Konsernin laskennallinen lainanhoitokate	< 0,8	Ei		1,0	1,2

2.1.8 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Toimialat ovat toimintakertomuksen yhteydessä hyväksyneet omat riskiraportointinsa, jotka päivitetään osavuosisikatsausten yhteydessä. Kunnan johtoryhmä koordinoi riskienhallintaa kunnanjohtajan johdolla.

Korkoriskin hallitsemiseksi kunnalla on suojaustarkoituksessa otettu kaksi koronvaihtosopimusta. Suojausten tavoitteena on suojata kunnan vaihtuvakorkoisten vastuiden korkoriskiä. Ensimmäinen koronvaihtosopimus alkoi 8.8.2024 ja voimassaolo päättyy 8.2.2032. Sopimuksen nimellisarvo on 5 miljoonaa euroa ja on kohdistettu lainaan 18650/17. Toinen koronvaihtosopimus on alkanut 22.4.2025 ja voimassaolo päättyy 20.4.2030. Sopimuksen nimellisarvo on reilu 3,0 miljoonaa euroa ja on kohdistettu lainaan 17786/15. Näiden lisäksi on otettu tehostettu koronvaihtosopimus, jonka voimassaolo alkoi 15.3.2025, päättyy 15.3.2035. Sen pääomarakenne on porrastettu.

Korkojen kehitystä seurataan aktiivisesti ja koronvaihtosopimuksia muokataan, mikäli markkinakorkojen ennusteet ja kehitys edellyttävät toimenpiteitä. Viimeksi koronvaihtosopimuksia on muokattu vuonna 2025.

2.2 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan ohje on hyväksytty kunnanhallituksessa 8.4.2024, Eri toimijoiden roolit, tehtävät ja vastuut on määritelty tarkemmin Hattulan kunnan hallintosäännössä.

Sisäisen valvonta

Sisäinen valvonta kattaa kaikki kunnan toiminnot ja toimintojen oikeellisuuden valvonnan, joiden tavoite on varmistaa

- toiminnan tuloksellisuuden (tavoitteet) arviointi, ylläpito ja edistäminen,
- toiminnan jatkuvuuden turvaaminen,
- kirjanpidon ja muiden informaatiojärjestelmien luotettavuuden varmistaminen,
- erehdysten, virheiden ja väärinkäytösten ennaltaehkäisy,
- varojen huolellinen ja taloudellinen hoito.

Sisäinen valvonta on väline varmistua asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta. Sisäinen valvonta ei ole erillinen prosessi, vaan luonnollinen osa toimintaa. Sisäisen valvonnan raportointi on osa kunnan normaalia raportointia (osavuosisikatsaukset, tilinpäätös ja toimintakertomus).

Käytännön toteuttaminen 2025

Kunnanhallitus käsitteli kokouksissaan toimielinten pöytäkirjat sekä viranhaltijapäätökset ja käytti otto-oikeuttaan kerran.

Kuntalain 39 §:n mukaan kunnanhallitus vastaa kunnanvaltuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta.

Keskeinen sisäisen valvonnan toimija on kunnan johtoryhmä, joka kokoontuu kahden viikon välein, mutta tarvittaessa useammin. Johtoryhmä käsittelee toimialueiden asiat ja arvioi niiden toteutumista tavoitteiden mukaisesti. Lisäksi käsitellään "kaikki juoksevat asiat". Kunnan johtoryhmän kokouksista laaditaan julkinen pöytäkirja, joka lähetetään valtuutetuille, esimiehille ja julkaistaan kunnan intrassa. Näin se on kaikkien luettavissa ja toiminta on avointa.

Myös muilla organisaatiotasoilla kokoontuvat johtoryhmät (vast.) toimivat samojen periaatteiden mukaisesti.

Kaikkien osalta rutiiniasioiden raportointi toteutuu osavuosisraportoinnin ja toimintakertomuksen kautta. Akuuteissa tilanteissa raportointi ja toimenpiteet ovat välittömät.

Sisäisen valvonnan kehittäminen

Sisäisen valvonnan ohje hyväksyttiin 2024. Lisäksi hallintosääntöä päivitettiin vuoden 2025 aikana kolmesti. Muita vuonna 2025 päivitettyjä ohjeita olivat muun muassa työnantajan tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma, elinvoimaohjelma, henkilöstö- ja koulutussuunnitelma vuodelle 2025 sekä Hattulan liikkumisohjelma ja henkilöstöohjelman päivitys.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Valtuustolle on raportoitu talousarvion toteutumisesta osavuosisraporteissa. Kunnanhallitukselle, lautakunnille ja kunnan johtoryhmälle on toimitettu säännöllisesti talouden seurantaraportit. Toimialat ovat seuranneet talousarvion toteutumista säännöllisesti tarkemmalla tasolla. Tarkastuslautakunnalle on käyty kutsusta esittelemässä asiat. Varojen käyttöä on valvottu ja ongelmia ei ole havaittu.

Vakuutukset koskien kunnan työntekijöitä, oppilaita, päivähoitolapsia, kuntalaisia kunnan järjestämissä tilaisuuksissa, kunnan omaisuutta ja kunnan toiminnassaan aiheuttamia vahinkoja ovat ajan tasalla. Suurempia korvausvastuuseen johtavia vahinkoja ei ole sattunut.

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Toimintaa on ohjeistettu, jotta varmistetaan tehokas ja lainmukainen toiminta hankintojen kilpailuttamisessa, omaisuuden myymisessä ja luovutuksessa. Omaisuusrekistereiden pidosta on ohjeistus sisäisen valvonnan ohjeessa.

Sopimustoiminta

Kunnan hallintosäännössä määritellään sopimusten hallinnan vastuista. Kunnan eri toimialoja koskevien sopimusten käsittely on ohjeistettu. Sopimukset luetteloidaan ja säilytetään toimialoilla.

Kunnassa on käytössä sähköinen sopimustenhallintajärjestelmä.

Sopimusehtojen noudattamisen ja vanhentumisaikojen seuraamisen tärkeyttä on korostettu.

Väärinkäytösten ehkäisy

Eettinen kanava on ilmoittajansuojelulaisissa säädetty ilmoituskanava, joka perustuu EU:n Whistleblow-direktiiviin. Ilmoituksen voi tehdä joko nimellä tai nimettömänä, ja ilmoittajaan sovelletaan ilmoittajansuojelulain mukaisia suojelua koskevia säännöksiä. Tällaisia ovat esimerkiksi tilanteet, joissa ilmoittajalla on perusteltu syy uskoa viranomaiselle ilmoittamisen johtavan vastatoimien kohteeksi joutumiseen tai toimivaltainen viranomaisella on osallisena väärinkäytöksessä.

Epäeettistä toimintaa ja väärinkäytöksiä on eriasteisia. Ne voivat olla joko huolimattomuudesta tai osaamattomuudesta johtuvia tai tahallisia. Vuoden 2025 aikana järjestelmään ei ole tullut ilmoituksia.

Riskienhallinta

Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa ja sen tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus kunnan tavoitteiden saavuttamisesta sekä toiminnan jatkuvuudesta ja häiriöttömyydestä.

Kunnassa on tunnistettu mm. seuraavanlaisia riskejä:

Strategiset riskit

- Käynnissä olevien kaavahankkeiden toteutumatta jääminen tai merkittävä myöhästyminen.
- Palveluverkkoinvestointien kustannusten ennakoimaton nousu.
- Tonttikaupan hiipuminen.
- Kunnan kiinteistöjen korjausvelka. Esimerkiksi kyläkoulujen kohdalla voisivat johtaa palvelujen merkittävään heikkenemiseen.

Taloudelliset riskit

- Kunnan lainasalkkuun kohdistui aiemmin merkittävä korkoriski, mutta sitä on pienennetty vuoden 2024 aikana tehdyillä korkosuojauksilla, joiden toimeenpanoa jatketaan myös 2025.
- Pysyvänä haasteena talouden osalta on tulopohjan kestäminen ja menojen sopeuttaminen tuloihin. Vuoden 2025 menotaso ei saisi jatkovuosina kasvaa.

Operatiiviset riskit

- Toimialojen raportoinnissa on tunnistettu kapean organisaation mukanaan tuoma henkilöriski. Organisaatio on haavoittuvainen avainhenkilöiden vaihdoksille ja poissaoloille. Riskiin pyritään vaikuttamaan tehtäväkuvia ja organisaatiota muokkaamalla sekä prosessien kehittämällä ja dokumentoinnilla. Henkilöstöriskien osalta on tärkeää varmistaa henkilöstön työtyytyväisyys ja hyvinvointi.

Oikeudenkäynnit

- Aiempina vuosina tehdyt rakennustarkastajan ja kaavoituspäällikön irtisanomispäätökset todettiin laittomiksi hallinto-oikeuden päätöksellä kesällä 2025. Viranhaltijat palautettiin virkoihinsa. Kunnanhallitus päätti pyytää anteeksi laitonta päätöstä. Prosessin seurauksena kunnalle aiheutui merkittäviä kustannuksia, joihin talousarviossa ei oltu varauduttu. Laittoimiin irtisanomisiin liittyvistä kokonaiskustannuksista tehdään selvitys vuoden 2026 alkupuolella ja tuodaan tiedoksi valtuustolle.
- Hitsausliike Heikkilä on haastanut kunnan oikeuteen vuoden 2020 teollisuusraidetta koskevissa päätöksissä.

Takaukset

- Kunta on viime vuosina antanut omavelkaisia takauksia Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy:n sekä Hattula-Kiinteistöt Oy:n lainoille. Näihin on saatu kuntalain edellyttämät vastavakuudet yritys- ja kiinteistökiinnitysten muodossa.

Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Hattulassa ei ole sisäistä tarkastusta järjestetty omaksi tehtäväksi eikä näitä palveluja osteta tilintarkastus- ja muilta tarkastusyhteisöiltä. Tilintarkastuspalvelut kilpailutettiin vuonna 2023 ja valtuusto päätti, että kunnan tilintarkastuspalvelut hankintaan tilikausille 2023–2026 KPMG Oy:ltä.

Ulkoinen valvonta on toimivasta johdosta riippumaton. Ulkoisesta valvonnasta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastusyhteisö.

2.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

2.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT (ULKOISET ERÄT)

	2025	2024
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	3 419	3 720
Toimintakulut	-29 114	-27 591
Toimintakate	-25 695	-23 870
Verotulot	23 069	23 949
Valtionosuudet	2 531	3 907
Rahoitustuotot ja -kulut + (-)		
Korkotuotot	227	192
Muut rahoitustulot	12	118
Korkokulut	-715	-894
Muut rahoituskulut	-8	-5
Vuosikate	-579	3 397
Poistot ja arvonalentumiset	-2 071	-1 966
Tilikauden tulos	-2 650	1 430
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-2 650	1 430

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	11,7	13,5
Vuosikate/Poistot, %	-28	173
Vuosikate, euroa/asukas	-62	363
Asukasmäärä	9 341	9 362

Kunnan toimintakate toteutui 1,8 miljoonaa euroa heikompana kuin vuonna 2024. Toimintakulut kasvoivat 1,5 miljoonalla edelliseen vuoteen verrattuna. Kunnan tilikauden tulos oli 2,650 milj. euroa alijäämäinen.

Tuloslaskelman tunnusluvut laskivat edelliseen vuoteen nähden. Vuosikateen laskuun vaikuttavia tekijöitä oli verotulojen sekä valtionosuuksien pienempi toteuma. Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Mikäli vuosikate on miinusmerkkinen, joutuu kunta ottamaan ns. "syömävelkaa". Vuosikatteen ei oteta mukaan satunnaisia tuottoja.

Vuonna 2025 vuosikate kääntyi negatiiviseksi. Vuosikate ei riitä kattamaan poistoja. Kun tunnusluvun arvo on vähintään 100 %, oletetaan kunnan tai kuntayhtymän tulo-rahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää päteväenä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa pitkällä aikavälillä. Hattulan kiinteistömäärän korjausvelka on niin iso, että vuosittainen investointitarve on suurempi kuin poistot, joten vuosikatteen tulisi olla jonkin verran poistoja suurempi.

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulo-rahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Kuntakohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä. Hattulan osalta pidemmän aikavälin investointitaso on

laskettu noin 2,5 milj. euron vuosittaisten investointien mukaan, joten vuosikatteen pitäisi olla vähintään noin 270 euroa / asukas. Vuonna 2025 tuosta tasosta jäätii. Tämä johtuu osittain toimintakulujen noususta sekä vero- ja valtionosuustulojen laskusta.

Toimintatuotot ja verotulo

Toimintatuotot vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna 7,9 % eli 2,5 miljoonaa euroa. Päivittäiseen toimintaan liittyvät tuloerät (myyntituotot, maksutuotot ja vuokratuotot) pysyivät edelliseen vuoteen nähden melko samalla tasolla.

Tuotot milj. euroa	2025	2024
Myyntitulot	0,8	0,8
Maksutuotot	0,7	0,8
Tuet ja avustukset	0,4	0,7
Muut toimintatuotot	1,5	1,4
Verotulot	23,1	23,9
Valtionosuudet	2,5	3,9
Korkotuotot	0,2	0,2
Muut rahoitustuotot	0,1	0,1
Tuotot yhteensä	29,3	31,8

Kokonaisuutena verotulot olivat 23,1 milj. euroa, joka on 0,9 miljoonaa euroa vähemmän edelliseen vuoteen nähden. Verotuloissa kunnan verotulo kasvoi 0,3 milj. euroa, kiinteistöverotulot 0,1 milj. euroa ja yhteisöverot laskivat 1,3 milj. euroa.

Myös valtionosuudet laskivat edellisestä vuodesta 1,4 miljoonaa euroa (-35,9 %). Kuntien peruspalvelujen valtionosuus kasvoi 0,7 milj. euroa, verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus väheni 1,4 milj. euroa, opetus- ja kulttuuritoimen valtion osuus pysyi lähes samana ja verotulomenetysten korvaus väheni 0,7 milj. euroa.

Verot ja valtionosuudet milj. euroa	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Kunnallisvero	33,4	35,7	36,1	38,2	18,7	18,2	18,5
Kiinteistövero	2,3	2,3	2,5	2,6	2,8	3,2	3,3
Yhteistövero	1,2	1,2	1,9	2,1	2,6	2,5	1,2
Valtionosuudet	9,7	14,0	12,2	17,0	5,5	3,9	2,5
Verorahoitus yhteensä	46,6	53,2	52,7	59,9	29,6	27,8	25,5

Korko- ja muita rahoitustuottaja saatiin saman verran kuin edellisvuotena.

Toimintakulut ja poistot

Henkilöstökulut kattavat lähes 60 % kunnan ulkoisista toimintakuluista. Henkilöstökulut on eritelty tarkemmin tilinpäätöksen henkilöstöosiossa. Henkilöstökulut olivat 0,5 miljoonaa euroa (3,1 %) suuremmat kuin vuonna 2024.

Palvelujen ostot ovat kunnan toiseksi suurin menoerä. Palvelujen ostot kasvoivat niin ikään 0,5 miljoonalla euroa (7,0 %). Nousua selittää TE-palvelujen siirtyminen kunnille. Palvelujen ostoissa on Hämeenlinnan kaupungille maksetut kuntaosuudet 0,6 milj. euroa.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat väheni 0,1 milj. euroa. Avustukset kasvoivat 0,4 milj. euroa. Avustuksia kasvatti niin ikään työllisyyspalveluihin liittyvät kustannukset (0,7 milj. euroa), kuten Kelalle maksetut työmarkkinatuet. Muut toimintakulut kasvoivat 0,2 milj. euroa. Nousu johtuu vuoden aikana maksetuista korvauksista.

Poistot kasvoivat edellisestä vuodesta 0,1 milj. euroa. Merkittävimmät poistot tulevat rakennuksista. Korkokulut lainoista laski 0,2 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna.

Toimintakulut milj. euroa	2025	2024
Henkilöstökulut	16,8	16,3
Palveluostot	7,6	7,1
Aineet ja tarvikkeet	2,5	2,6
Avustukset	1,3	0,9
Muut toimintakulut	0,8	0,6
Rahoituskulut	0,7	0,9
Suunnitelman mukaiset poistot	2,1	2,0
Kulut yhteensä	31,8	30,4

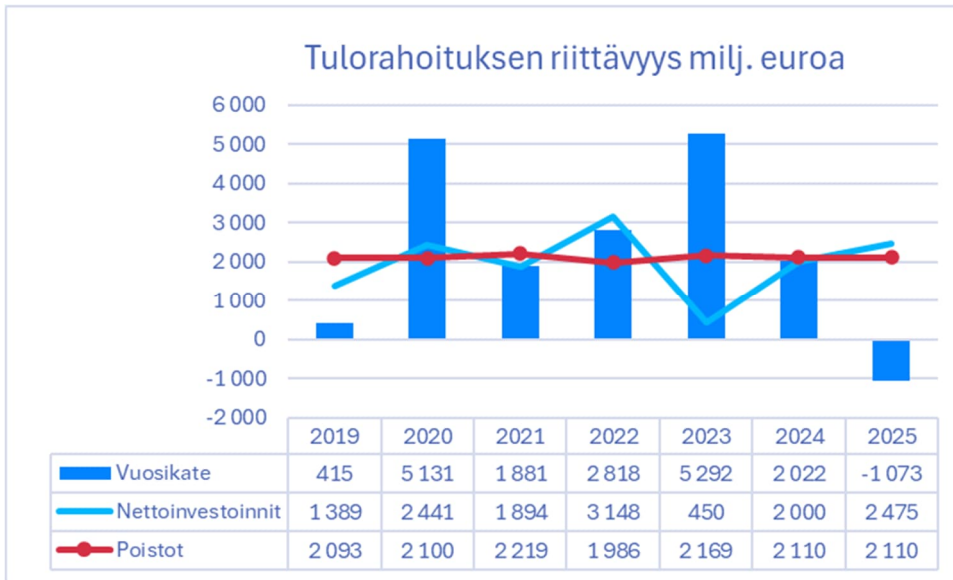
2.3.2 Toiminnan rahoitus

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2025	2024
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	-579	3 397
Tulorahoituksen korjaukset	-225	-210
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 003	-1 821
Rahoitusosuudet investointimenoihin	20	80
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	260	277
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 527	1 722
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 750	6 500
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 132	-3 140
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	-4 000
Muut maksuvalmiuden muutokset	801	25
Rahoituksen rahavirta	2 419	-615
Rahavarojen muutos	893	1 107
Rahavarat 31.12.	3 833	2 941
Rahavarat 1.1.	2 941	1 834
Rahoituslaskelman tunnusluvut	2025	2024
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 €	4 522	8 439
Investointien tulorahoitus, %	-58,9	195,1
Laskennallinen lainanhoitokate	0	1
Lainanhoitokate	0	1,1
Kassan riittävyys, pv	40	32
Asukasmäärä	9 341	9 362

Pitkäaikaiset lainat otettiin vuoden aikana 5,75 milj. euroa. Vuoden aikana pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 4,1 milj. eurolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on pitkällä aikavälillä tarkastellen yli 2. Laskennallinen lainanhoitokate on 0,03 ja se heikkeni edellisestä vuodesta. Edellisten vuosien aikana kunnan lainanhoitokyky on laskenut heikompaan suuntaan.

Vuosina 2022–2024 kunnan vuosikate on riittänyt kattamaan tehdyt poistot. Vuonna 2022 ja 2025 investointitaso on ylittänyt tehtyjen poistojen määrän. Vuosikate on riittänyt melko hyvin viime vuosina, koska investointitaso on ollut matala.

Vuosikate osoittaa sen tulorahoituksen, joka juoksevien menojen maksamisen jälkeen jää jäljelle käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainojen lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kate-luku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että tulorahoitus on riittävä, jos vuosikate on vähintään käyttöomaisuuden poistojen suuruinen. (Tilastokeskus).

2.4 Rahoitusasema ja sen muutokset

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2025 (1000 €)	2024 (1000 €)	VASTATTAVAA	2025 (1000 €)	2024 (1000 €)
A Pysyvät vastaavat	55 467	56 590	A Oma pääoma	24 942	27 592
I Aineettomat hyödykkeet	87	107	I Peruspääoma	15 082	15 082
2. Muut pitkävaikutteiset menot	87	107	IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	12 509	11 079
II Aineelliset hyödykkeet	41 493	42 596	V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-2 650	1 430
1. Maa- ja vesialueet	8 325	8 336	D Toimeksiantojen pääomat	76	68
2. Rakennukset	28 478	29 737	2. Lahjoitusrahastojen pääomat	76	68
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 442	3 378	E Vieras pääoma	35 627	33 270
4. Koneet ja kalusto	388	382	I Pitkäaikainen	26 716	25 252
5. Muut aineelliset hyödykkeet	55	55	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	26 716	25 252
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset	805	707	II Lyhytaikainen	8 911	8 018
III Sijoitukset	13 887	13 887	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 619	3 465
1. Osakkeet ja osuudet	9 489	9 489	5. Saadut ennakot	3	26
3. Muut lainasaamiset	4 398	4 398	6. Ostovelat	2 789	1 588
B Toimeksiantojen varat	2	2	7. Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	312	381
2. Lahjoitusrahastojen varat	2	2	8. Siirtovelat	2 187	2 559
C Vaihtuvat vastaavat	5 176	4 338	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>60 644</u>	<u>60 929</u>
II Saamiset	1 342	1 397			
Lyhytaikaiset saamiset	1 342	1 397			
1. Myyntisaamiset	341	422			
2. Lainasaamiset	8	40			
3. Muut saamiset	306	354			
4. Siirtosaamiset	688	581			
IV Rahat ja pankkisaamiset	3 833	2 941			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>60 644</u>	<u>60 929</u>			
TASEEN TUNNUSLUVUT	2025	2024			
Omavaraisuusaste, %	41,1	45,3			
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	122,8	105,3			
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	9 859	12 509			
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 055	1 336			
Lainakanta 31.12., 1 000 €	30 335	28 717			
Lainakanta 31.12., €/asukas	3 248	3 067			
Lainat ja vuokravastuut, 31.12., 1 000 €					
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas					
Lainasaamiset, 1 000 €	4 398	4 398			
Asukasmäärä	9 341	9 362			

Hattulan kunnan taseen loppusumma 31.12.2025 oli 60,6 miljoonaa euroa, mikä on 0,3 miljoonaa vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Vastaavaa

Pysyvien vastaavien määrä väheni tilikaudella 1,1 miljoonaa euroa. Nettoinvestoinnit olivat 0,9 miljoonaa euroa ja poistot ja arvonalentumiset 2,1 miljoonaa euroa.

Vaihtuvat vastaavat kasvoi 0,8 miljoonaa euroa. Kunnan rahavarat kasvoivat 0,9 miljoonalla eurolla. Saamiset pysyivät lähes edellisen vuoden tasolla.

Vastattavaa

Omavaraisuusaste heikkeni hieman (4,2 %) ollen 41,1 % vuoden 2025 lopussa. Omavaraisuusaste kertoo oman pääoman osuuden koko taseesta. Vuoden 2025 negatiivisen tuloksen myötä edellisten tilikausien ylijäämä pieneni 12,5 miljoonasta eurosta 9,9 miljoonaan euroon.

Vieras pääoma kasvoi tilikauden aikana 2,4 miljoonaa euroa 35,6 miljoonaan euroon. Lainojen kokonaismäärä kasvoi 1,6 miljoonalla eurolla ollen 30,3 miljoonaa euroa vuoden lopussa. Lainojen määrä asukasta kohden kasvoi edellisen vuoden lopun 3 067 eurosta 3 248 euroon.

Hattulan kunnalla ei ole taseen ulkopuolisia vastuita.

2.5 Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat. Kokonaistulo ja -meno käsitteet kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön.

Kokonaistulot olivat yhteensä 35,1 miljoonaa euroa laskien edellisvuodesta 10 %.

Kokonaismenot olivat yhteensä 34,9 miljoonaa euroa laskien edellisvuodesta 7 %.

	2025		2025
TULOT	1000 €	MENOT	1000 €
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	3 419	Toimintakulut	29 114
Verotulot	23 069	Korkokulut	715
Valtionosuudet	2 531	Muut rahoituskulut	8
Korkotuotot	227		
Muut rahoitustuotot	12		
Tulorahoituksen korjauserät		Tulorahoituksen korjauserät	
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-225	Pakollisten varausten muutos	
		- Pakollisten varausten lis. (+), väh. (-)	0
		Investoinnit	
Investoinnit		Investointimenot	1 003
Rahoitusosuudet investointimenoihin	20		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	260		
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	0	Antolainasaamisten lisäykset	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 750	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	4 132
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0
Oman pääoman lisäykset	0	Oman pääoman vähennykset	0
Kokonaistulot yhteensä	<u>35 064</u>	Kokonaismenot yhteensä	<u>34 972</u>

Täsmäytys:

Kokonaistulot - Kokonaismenot = 35 064 - 34 972 = 92

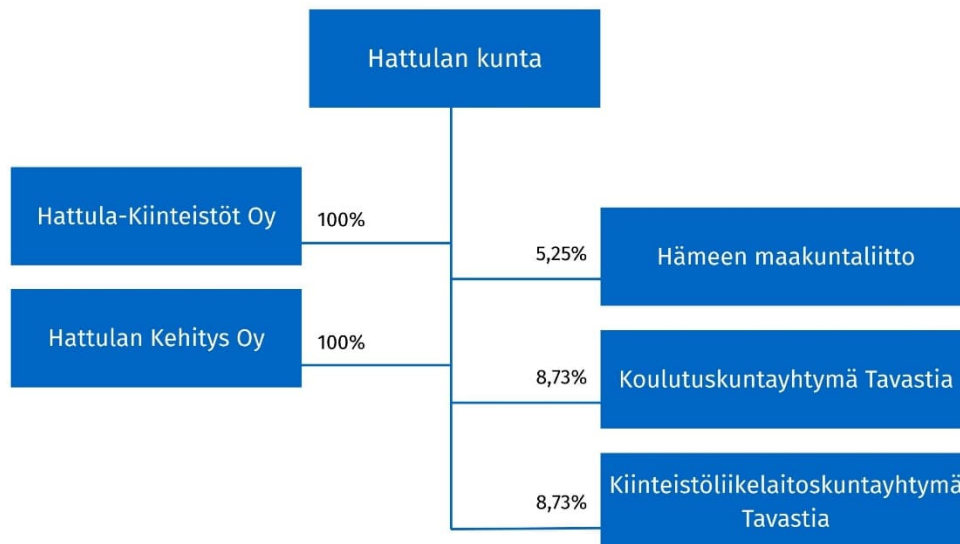
Rahavarojen muutos - Muut maksuvalmiuden muutokset = 893-(801) = 92

2.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous

2.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Hattulan kuntakonserniin kuuluu kaksi tytäryhtiötä (yli 50 % määräysvalta): Hattula-Kiinteistöt Oy ja Hattulan kehitys Oy.

Muut konserniin yhdisteltävät yksiköt ovat Hämeen maakuntaliitto, Koulutuskuntayhtymä Tavastia ja Kiinteistöliikelaitoskuntayhtymä Tavastia.

2.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Konsernijohton tehtävät ja toimivalta on määritelty kunnan hallintosäännössä. Voimassa olevan hallintosäännön 21 § mukaan kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja ja toimialajohtajat. Kunnanhallitus vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittamisestä ja valmistelusta valtuustolle. Kunnanhallitus vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoii konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan. Kunnanjohtajan tehtävänä on toimia konsernin johtajana ja aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa ohjattavakseen määrättyjen yhteisöjen hallintoon ja toimintaan.

Konserniyhteisöjä ohjataan konserniohjeen kautta. Kunnan aiempi konserniohje oli hyväksytty vuonna 2018. Valtuusto hyväksyi uuden konserniohjeen 15.3.2023.

2.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Talous

Konsernin tilinpäätös laaditaan siten, että konserniyhteisöjen tuloslaskelmat, taseet ja rahoituslaskelmat lasketaan yhteen. Tuloksesta vähennetään sisäiset erät ja katteet ja vähennistöosakkaiden osuudet.

Konsernitulos

Hattulan kuntakonsernin toimintatuotot pienenivät vuonna 2025 5,7 % ja toimintakulut kasvoivat 4,8 % edelliseen vuoteen verrattuna.

Verotulot ja valtionosuudet ovat emoyhteisön Hattulan kunnan tuloja. Verotuloista on vähennetty konserniyhteisöjen maksamat kiinteistöverot. Konsernin vuosikate heikkeni noin 4,3 miljoonasta eurosta 0,1 miljoonaan euroon.- Poistojen ja arvonalentumisten yhteismäärään lisääntyi noin 0,1

miljoonaa euroa. Kuntakonsernin tulos oli -2,7 miljoonaa euroa tappiollinen. Tilinpäätöserien jälkeen kuntakonsernin alijäämä oli -2,6 miljoonaa euroa, kun se oli edellisenä vuonna 1,6 miljoonaa euroa ylijäämäinen.

Konsernin rahoituslaskelma

Konsernin nettoinvestoinnit olivat 1,2 miljoonaa euroa ja siitä kunnan osuus 1,0 miljoonaa euroa.

Uutta pitkäaikaista lainaa konsernissa otettiin 5,7 miljoonaa euroa ja lainoja lyhennettiin 4,8 miljoonaa euroa.

Konsernitase

Konsernitaseen loppusumma 31.12.2024 on 70,9 miljoonaa euroa, jossa on vähennystä 1,0 miljoonaa euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Konsernin omavaraisuusaste vuoden 2025 lopussa on 37,6 %, kun se vuotta aikaisemmin oli 40,9 %. Lainakanta kasvoi 0,9 miljoonaa euroa.

Konsernin lainat asukasta kohti olivat 4 009 euroa. Edellisenä vuonna vastaava luku oli 3 901 euroa.

2.6.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Hattulan kuntakonsernin konsernirakenteessa on tapahtumassa muutoksia tulevan tilikauden aikana, koska hyvinvointialueelle vuokratut kiinteistöt tullaan yhtiöittämään lain mukaisen yhtiöittämisvelvoitteen mukaisesti. Yhtiöittäminen lisää Hattulan kunnan 100 prosenttisesti omistamien tytäryhtiöiden määrää.

Hattulan kehitys Oy lopettamisesta on tehty päätös vuonna 2024. Kuluneen tilikauden aikana lopettamisprosessi on edelleen kesken. Yhtiön lopettamisprosessia jatketaan vuoden 2026 alussa.

Muilta osin konsernin yhtiöiden toiminnan odotetaan jatkuvan entisellään.

2.6.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kuntalain 14 § mukaisesti kunnanvaltuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Hattulan kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje on hyväksytty vuonna 2024 ja koskee koko kuntakonsernia. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen tarkoituksena on varmistaa, että yhteisesti sovittuja ja hyväksytyjä toimintatapoja sekä ohjeita noudatetaan kaikessa toiminnassa. Ohjeen mukaan kuntakonsernin toiminnot järjestetään ja tehtävät hoidetaan siten, että organisaatiossa noudatetaan hyvää johtamis- ja hallintotapaa. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje täydentää hallintosäännön, muiden ohjeiden sekä lainsäädännön määräyksiä.

Kuntalain 14 § mukaisesti kunnanvaltuusto päättää omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Hattulan vuonna 2023 hyväksytyssä konserniohjeessa määritellään toimintaperiaatteet, joiden pohjalta konsernivalvonta järjestetään.

Konsernijohto valvoo tytäryhtiöiden tuloksellisuutta (mm. toiminta, talous ja investoinnit). Kuntalain 116 § mukaisesti tytäryhtiön on annettava kunnanhallitukselle taloudellisen aseman ja toiminnan tuloksellisuuden arvioinnin edellyttämät tiedot.

Tytäryhtiöt raportoivat tavoitteiden toteutumisesta kunnan osavuosisraporteissa ja tilinpäätöksessä. Tilinpäätöksen hyväksyy kunnanvaltuusto. Tytäryhtiö laatii vuosittain yhtiökohtaisen toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen, jotka ovat tilintarkastajan tarkastamat ja ne tuodaan kun-

nanhallitukselle tiedoksi. Tytäryhtiön on raportoitava osavuosisraportoinnin ja tilinpäätöksen yhteydessä konsernijohtolle sisäisen valvonnan toimivuudesta sekä mahdollisista yhtiön toimintaa uhkaavista riskeistä.

Tytäryhtiöiden tulee informoida konsernijohtoa viipymättä, mikäli toiminnassa on tapahtunut tai ennakoitua tapahtuvan merkittäviä muutoksia.

Konsernivalvonnassa ja riskiraportoinneissa ei ole tullut vuoden aikana esille mitään poikkeavaa.

2.6.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

2.6.6.1 Konsernituloslaskelma

	1.1.-31.12.2025	1.1.-31.12.2024
Toimintatuotot	6 627	7 003
Toimintakulut	-34 445	-32 789
TOIMINTAKATE	-27 818	-25 787
Verotulot	22 993	23 872
Valtionosuudet	5 703	7 131
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	246	221
Muut rahoitustuotot	15	166
Korkokulut	-973	-1 227
Muut rahoituskulut	-14	-16
Rahoitustuotot ja -kulut	-726	-856
VUOSIKATE	153	4 361
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 816	-2 759
Omistuksen eliminointierot		
Poistot ja arvonalentumiset	-2 816	-2 759
TILIKAUDEN TULOS	-2 663	1 602
Tilinpäätössiirrot	1	1
Laskennalliset verot	7	-2
Vähemmistön osuus tilikauden tuloksesta	1	1
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-2 655	1 602
Tuloslaskelman tunnusluvut	Konserni	
	2025	2024
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	19,2	21,4
Vuosikate/Poistot, %	5,4	158,0
Vuosikate, euroa/asukas	16	466
Asukasmäärä	9 341	9 362

2.6.6.2 Konsernin rahoituslaskelma

	1.1.-31.12.2025	1.1.-31.12.2024
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	153	4 361
Tulorahoituksen korjauserät	-227	-212
	-74	4 149
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 175	-1 914
Rahoitusosuudet investointimenoihin	20	80
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	346	359
	-809	-1 476
Toiminnan ja investointien rahavirta	-883	2 674
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 750	6 660
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 806	-3 749
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-11	-4 178
	933	-1 267
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	6	9
Vaihto-omaisuuden muutos	2	
Saamisten muutos	167	-85
Korottomien velkojen muutos	864	-118
	1 038	-193
Rahoituksen rahavirta	1 971	-1 460
Rahavarojen muutos	1 088	1 214
Rahavarat 31.12.	5 512	4 425
Rahavarat 1.1.	4 425	3 211
Rahavarojen muutos	1 088	1 214
Rahoituslaskelman tunnusluvut	Konserni	
	2025	2024
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 €	2 538	6 698
Investointien tulorahoitus, %	13,2	237,7
Laskennallinen lainanhoitokate	0,2	1,0
Lainanhoitokate	0,2	1,1
Kassan riittävyys, pv	49	41

2.6.6.3 Konsernitase

-					
VASTAAVAA	31.12.2025	31.12.2024	VASTATTAVAA	31.12.2025	31.12.2024
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	15 082	15 082
Muut pitkävaikutteiset menot	94	117	Muut omat rahastot	12	12
Aineettomat hyödykkeet	94	117	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	14 229	12 627
			Tilikauden yli-/alijäämä	-2 655	1 602
Aineelliset hyödykkeet			OMA PÄÄOMA	26 668	29 324
Maa- ja vesialueet	8 720	8 731			
Rakennukset	39 487	41 351	VÄHEMMISTÖOSUDET	3	4
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 588	3 572			
Koneet ja kalusto	437	430	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Muut aineelliset hyödykkeet	60	60	Valtion toimeksiannot	63	91
Ennakkomaksut ja keskenkäynteiset hankinnat	816	721	Lahjoitusrahastojen pääomat	193	186
Aineelliset hyödykkeet	53 109	54 865	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	256	277
Sijoitukset			VIERAS PÄÄOMA		
Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeet	6 553	6 553	Pitkäaikainen vieras pääoma		
Muut lainasaamiset	4 096	4 096	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	33 156	32 366
Sijoitukset	10 650	10 650	Muut velat	116	120
PYSYVÄT VASTAAVAT	63 853	65 632	Pitkäaikainen vieras pääoma	33 272	32 485
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			Lyhytaikainen vieras pääoma		
Valtion toimeksiannot	0	91	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 294	4 151
Lahjoitusrahastojen varat	109	108	Saadut ennakot	104	136
Muut toimeksiantojen varat	63	0	Ostovelat	2 962	1 784
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	172	199	Muut velat	633	527
			Siirtovelat	2 544	2 930
			Laskennalliset verovelat	236	244
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Lyhytaikainen vieras pääoma	10 774	9 772
Vaihto-omaisuus			VIERAS PÄÄOMA	44 046	42 257
Aineet ja tarvikkeet	6	8	VASTATTAVAA	70 974	71 861
Vaihto-omaisuus	6	8			
Saamiset					
Pitkäaikaiset saamiset			Taseen tunnusluvut	2025	2024
Siirtosaamiset	0	1	Omavaraisuusaste, %	37,6	40,9
Pitkäaikaiset saamiset	0	1	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	124,4	110,8
			Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	11 574	14 229
Lyhytaikaiset saamiset			Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	1 239	1 520
Myyntisaamiset	387	539	Lainakanta 31.12., 1 000 €	37 450	36 517
Lainasaamiset	8	40	Lainakanta 31.12./asukas	4 009	3 901
Muut saamiset	349	389	Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1 000 €	38 741	37 889
Siirtosaamiset	687	628	Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	4 147	4 047
Lyhytaikaiset saamiset	1 430	1 596	Lainasaamiset 31.12., 1 000 €	4 096	4 096
Saamiset	1 430	1 597	Asukasmäärä	9 341	9 362
Rahoitusarvopaperit					
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteilla	206	206			
Muut arvopaperit	245	243			
Rahoitusarvopaperit	451	450			
Rahat ja pankkisaamiset	5 061	3 975			
VAIHTUVAT VASTAAVAT	6 949	6 030			
VASTAAVAA	70 974	71 861			

2.7 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

Hallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Hattulan kunnan tilikauden tulos tilikaudelta 2025 on -2 650 021,34 euroa. Hallitus esittää, että tilikauden alijäämä -2 650 021,34 euroa siirretään taseeseen yli-/alijäämätilille.

3 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

3.1 Käyttötalouden toteutuminen

Kunnanvaltuusto päätti 11.12.2024 alkuperäisestä talousarviosta vuodelle 2025. Alkuperäisen talousarvion mukainen odotus tilinkauden tulokseksi oli -2 020 767 euroa. Kunnanvaltuusto päätti verotulojen talousarviomuutoksesta 22.10.2025. Verotulojen tuloarviota vähennettiin 0,9 miljoonalla eurolla.

Määräraha ja tuloarviomuutosten jälkeen talousarvion tavoitteeksi tuli 2 917 767 euroa tappiollinen tulos.

3.1.1 Hallintotoimiala

1301 HALLINTOTOIMIALA

	TA 2025	Toteuma 01-12/2025	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	295 000	327 556	32 556
Henkilöstökulut	-674 520	-639 551	34 969
Palvelujen ostot	-875 500	-1 087 362	-211 862
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-34 800	-68 261	-33 461
Avustukset	0	-1 000	-1 000
Muut toimintakulut	-180 800	-152 258	28 542
TOIMINTAKULUT	-1 765 620	-1 948 431	-182 811
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-1 470 620	-1 620 875	-150 255
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0
VUOSIKATE	-1 470 620	-1 620 875	-150 255
Suunnitelman mukaiset poistot	0	-3 937	-3 937
Poistot ja arvonalentumiset	0	-3 937	-3 937
TILIKAUDEN TULOS	-1 470 620	-1 624 813	-154 193
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-1 470 620	-1 624 813	-154 193

1301 HALLINTOTOIMIALA

	TA 2025	Toteuma	Poikkeama
TOIMINTAKULUT sis	-18 145	-29 980	-11 835
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-18 145	-29 980	-11 835

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Strateginen pää- määrä	Toiminnallinen tavoite 2025	Tarkennus	Mittari	Vastuu
KUNNAN OMAT TAVOITTEET				
Hyvinvoiva kunta- lainen	Turvallinen kasvu- ja kou- luympäristö	Kampus vaihe II:n rakennustyöt käynnistyvät	1. Urakoitsija valittu, mutta rakentaminen ei käynnistynyt 2025. 2. 3. Rakentaminen käynnistyy 2025.	★★
	Turvallinen kasvu- ja kou- luympäristö.	Pekolan suunnan koulun rakentamisvaihtoehdot on selvitetty.	1. Selvitys on kesken. 2. Selvitys on valmistunut. 3. Selvitys on valmistunut ja toteutamisvaihtoehto valittu.	★
	Tuetaan monipuolisen asuminen mahdollisuuksia kaikissa elämänvaiheissa.	Maankäyttösopimusten kautta markkinoille saadaan vähintään 20 uutta asuintonttia.	1. Alle 10 tonttia. 2. 10–20 tonttia. 3. Vähintään 20 tonttia.	★
	Tuetaan monipuolisen asuminen ja yrittämisen mahdollisuuksia kaikissa elämänvaiheissa.	Kunta myy/vuokraa vähintään 10 tonttia.	1. Alle 5 tonttia. 2. 5–10 tonttia. 3. Vähintään 10 tonttia.	★
	Arvotonttien lisääminen.	Hattulaan valmistellaan rantatontteja.	1. Tontteja ei ole löydetty. 2. Tontteja on löydetty ja niittyä koskevat valmistelut ovat käynnissä. 3. Maankäyttösopimus on hyväksytty tai tontit ovat kunnan omistuksessa.	★
	Tavoitteellinen kaavoitus.	Lehijärven rantatie Nihattulan osayleiskaavan päivitys käynnistyy.	1. Kaavoitusvalmistelut eivät käynnistyneet. 2. Kaavavalmistelut käynnistyvät. 3. Kaava asetetaan vireille ja OAS hyväksytään.	★★

	Tavoitteellinen kaavoitus.	Parolan asemakaavan päivityksen valmistelut käynnistetään.	1. Ei käynnisty. 2. 3. Valmistelut käynnistyvät.	★
	Kannustetaan terveellisiä elämäntapoja ja tarjotaan monipuoliset kulttuuri- ja harrastusmahdollisuudet. Edistetään kuntalaisten hyvinvointia ylläpitämällä vähintään nykyiset vapaa- ja kulttuuripalvelut.	Hyvinvointisuunnitelman toimenpiteistä on toteutettu 75 % vuoden lopussa (4-vuotinen ohjelma)	1. Alle 50 %. 2. 50–75 % 3. Vähintään 75 %.	★★★
Kestävä kehitys	Vastuullinen ja ennakoiva taloudenpito.	Vuoden 2025 tilinpäätöksen toimintakate on alkuperäisen talousarvion mukainen.	1. Poikkeama 2 % heikempi (noin 500 000 e). 2. Poikkeama 0–2 %. 3. Toteutuu suunnitelman mukaan tai paremmin.	★★★
	Vastuullinen ja ennakoiva taloudenpito.	Kumulatiivinen ylijäämä on vuoden 2025 jälkeen vähintään 92 miljoonaa euroa.	1. Alle 6 miljoonaa euroa. 2. 6–9 miljoonaa euroa. 3. Yli 9 miljoonaa euroa.	★★★
	Vastuullinen ja ennakoiva taloudenpito.	Hattulan terveysasemakiinteistö on omana yhtiönä, suoraan kunnan omistama tytäryhtiö. Tavoitteena on toteuttaa järjestely veroneutraalisti.	1. Toteutettu 2025 loppuun mennessä, mutta ei veroneutraalisti. 2. Toteutettu 2025 loppuun mennessä veroneutraalisti.	Siirtynyt vuodelle 2026
	Henkilöstökulujen hallinta	HTV (2-mittari) henkilöstömäärä ei kasva vuoden 2024 tasosta.	1. Kasvaa. 2. Pysyy ennallaan. 3. Pienenee.	★★
	Työllisyyttä edistävien toimintojen tukeminen.	Hattulan keskimääräinen työttömyysaste vuonna 2024 alle 6 %.	1. Yli 8 %. 2. 6–8 %. 3. Alle 6 %.	★
MUIDEN TOIMIJOIDEN HANKKEITA				
Merkittäviä ulkopuolisten toimijoiden hankkeita, joita seurataan ja raportoidaan, mutta ei aseteta mittaristoa.				
Aurinkovoimahanke.				
Tuulivoimahanke.				
Maankäyttösopimukset.	Katinala, Vihtola, Sattulantie, Yllitty			

★ ★ ★ Tavoite ei toteudu / tavoite poistettu

★ ★ ★ Tavoite etenee aikataulussa

★ ★ ★ Tavoite toteutuu myöhässä tai osittain

★ ★ ★ Tavoite on toteutunut

3.1.1.1 Kuntajohtaminen

13011 Kunnanhallitus			
	TA 2025	Toteuma 01-12/2025	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	295 000	327 556	32 556
Henkilöstökulut	-669 648	-635 972	33 676
Palvelujen ostot	-849 500	-1 059 461	-209 961
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-34 800	-68 261	-33 461
Avustukset	0	-1 000	-1 000
Muut toimintakulut	-180 800	-152 258	28 542
TOIMINTAKULUT	-1 734 748	-1 916 952	-182 204
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-1 439 748	-1 589 396	-149 648
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0
UUSIKATE	-1 439 748	-1 589 396	-149 648
Suunnitelman mukaiset poistot	0	-3 937	-3 937
Poistot ja arvonalentumiset	0	-3 937	-3 937
TILIKAUDEN TULOS	-1 439 748	-1 593 334	-153 586
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-1 439 748	-1 593 334	-153 586

Kuntajohtaminen

Tilivelvollinen: kunnanjohtaja

Hallinto ja talous

Tilivelvollinen: talous- ja henkilöstöjohtaja

Tehtävät

Hallinto ja talous vastaa kunnan talous- ja henkilöstöpalveluista, arkistotoimesta sekä kunnan kirjaamosta. Hallintoon kirjautuu myös kunnanvaltuuston ja -hallituksen sekä vaalien määrärahat.

Tehtävän ja toiminnan painopisteiden toteutuminen 2025

Uusi talous- ja henkilöstöjohtaja aloitti virassa maaliskuussa 2025.

Työterveyshuollon kustannuksiin on varattu vuoden 2025 tapaan 300 000 euroa, jotka kuitenkin ylittyivät vuoden tilinpäätökseen.

Vuonna 2025 järjestettiin ensimmäiset yhdistetyt alue- ja kuntavaalit. Kuntavaalien myötä valtuuston kokoonpano vaihtui ja hallintopalveluissa keskityttiin uuden valtuustokauden järjestelyihin ja valtuutettujen perehdyttämiseen tehtäviinsä.

Kunnan vakuutuskokonaisuuden kilpailutukseen varauduttiin vuoden 2025 talousarviossa. Kilpailutus siirrettiin kuitenkin vuodelle 2026.

Talous- ja palkka-aineistojen sähköinen arkistointijärjestelmä hankitaan Sarastialta vasta vuoden 2026 puolella.

Henkilöstöpalveluiden osalta vuoden aikana keskityttiin tasopalkkajärjestelmän käyttöönottamiseen.

Taloushallinnon osalta hankittiin uusi taloudenohjausjärjestelmä Accuna, jota hyödynnettiin ensimmäistä kertaa vuoden 2026 talousarvion laadinnassa.

Keskeiset muutokset toiminnassa 2025

Syyskuussa hallintopalveluihin palkattiin määräaikaisesti hallintoassistentti, jotta pystytään turvaamaan hallintopalveluiden toiminta.

Talouden tasapainottamistoimet 2025–2027

Säästötoimenpiteinä valtuustoinfoja järjestettiin tapauskohtaisesti. Valtuuston kokouksia yhdistettiin, mikäli päätökset eivät ole kiireellisiä. Valtuusto kokoontui vuonna 2025 8 kertaa (v. 2024 10 kokousta)

Ulkoistetun talous- ja palkkahallinnon kustannustaso pysytteli edellisen vuoden tasolla. Numera palveluiden yhtiönkaupan myötä, vuoden 2026 aikana tulee tehdä päätös joko kilpailuttaa talous- ja palkkahallinnon toiminnot markkinoilta tai toisena vaihtoehtona on sidosyksikköaseman hankinta.

Osavuosisikastausten yhteydessä on raportoitu talouden tasapainottamistoimenpiteiden tilanteesta.

3.1.1.2 Tarkastuslautakunta

Tarkastustoimi

13012 Tarkastuslautakunta

	TA 2025	Toteuma	Poikkeama
Henkilöstökulut	-4 872	-3 579	1 294
Palvelujen ostot	-26 000	-27 901	-1 901
TOIMINTAKULUT	-30 872	-31 479	-607
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-30 872	-31 479	-607
TILIKAUDEN TULOS	-30 872	-31 479	-607
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-30 872	-31 479	-607

Yleinen kuvaus

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta. Tarkastuslautakunta vastaa sekä tilintarkastuksen että oman arviointitehtävänsä riittävistä voimavaroista.

Tarkastuslautakunnan tehtävä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on myös arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää.

Tarkastuslautakunta valvoo kuntalaissa säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Tehtävän ja toiminnan painopisteiden toteutuminen 2025

Hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestäjänä tarkastuslautakunta vastaa tilintarkastuksen voimavaroista. KPMG toimi tilintarkastajana tilikaudella 2025. Myös tarkastuslautakunnan sihteerin palvelut hankittiin KPMG:ltä.

Keskeiset muutokset toiminnassa ja taloudessa 2025

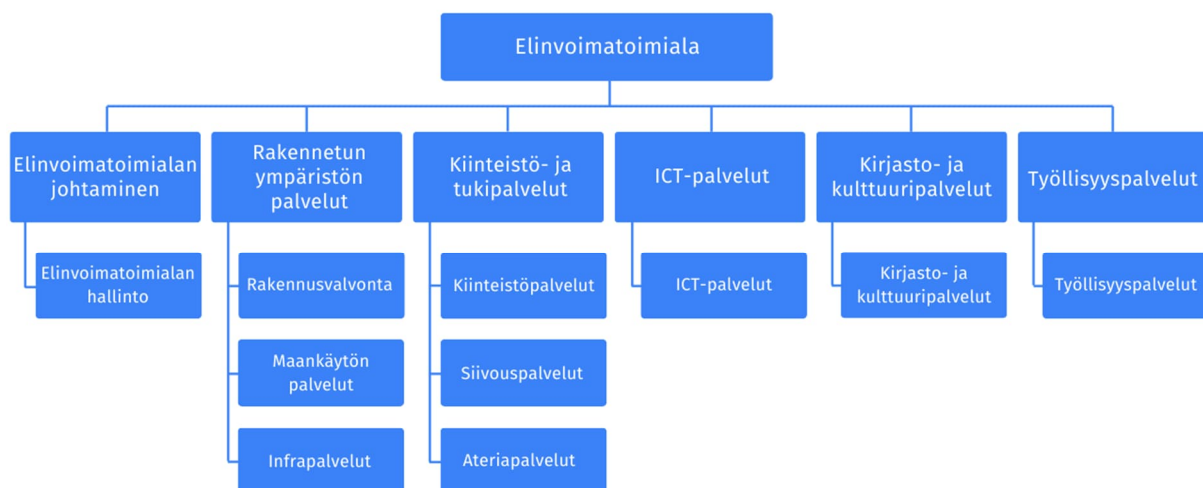
Ei merkittäviä muutoksia toiminnassa.

3.1.2 Elinvoimatoimiala

	TA 2025	Toteuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	1 829 739	1 851 635	21 896
Henkilöstökulut	-4 159 742	-4 014 052	145 690
Palvelujen ostot	-3 907 459	-3 420 035	487 424
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 525 516	-2 078 987	446 529
Avustukset	-601 000	-740 981	-139 981
Muut toimintakulut	-196 354	-437 985	-241 631
TOIMINTAKULUT	-11 390 071	-10 692 040	698 031
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-9 560 332	-8 840 405	719 927
Rahoitustuotot ja -kulut	0	-1 272	-1 272
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 070 000	-2 025 956	44 044
Poistot ja arvonalentumiset	-2 070 000	-2 025 956	44 044
TILIKAUDEN TULOS	-11 630 332	-10 867 634	762 699
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-11 630 332	-10 867 634	762 699

	TA 2025	Toteuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT sis	5 362 660	6 355 805	993 145
TOIMINTAKULUT sis	-410 182	-1 257 813	-847 631
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	4 952 478	5 097 993	145 515

Organisaatio

Tilivelvollinen: Elinvoimajohtaja

Yleinen kuvaus

Elinvoimalautakunta vastaa kunnan ICT-palveluista, maankäytön suunnittelusta, infrasta, kiinteistönhoidosta, rakennusvalvonnasta, siivous- ja ateriapalveluista, työllisyyspalveluista sekä kirjasto- ja kulttuuripalveluista.

Olennaiset tapahtumat taloudessa

13.2.2026 tilinpäätöstietojen perusteella elinvoimatoimialan talousarvion ulkoinen toimintakate oli n. -8,84 milj. euroa, mikä tarkoittaa, että toteumaprosentti oli 92,5 % (MTA koko vuosi -9,56 milj. euroa). Näin ollen toimiala pysyi budjetissaan, mitä osaltaan selittää leuto talvi niin alku- kuin loppuvuodesta. Toimialan talousarvion toteutuminen on hyvin herkkä sääolosuhdevaihteluille, sillä kiinteistöjen energiakustannuksiin ja talvikunnossapitoon liittyvät kustannukset sisältyvät toimialan talousarvioon. Toimintatuotot toteutuvat 101,2 % (tuloja noin 22 000 euroa budjetoitua enemmän), mitä osaltaan selittää budjetoimattomat tuotot. Toimintakulut toteutuivat 93,9 % (kulut noin 698 000 euroa vähemmän kuin budjetoitu).

Palvelualueittaista ulkoista toimintakatetta vertailtaessa ylityksiä on tapahtunut elinvoimatoimialan johtamisessa ja rakennetun ympäristön palvelualueella. Talousarvio (ulkoinen toimintakate) on toteutunut suunnitellusti ICT-palveluissa ja kirjasto- ja kulttuuripalveluissa (molemmissa hyvin lievä alitus). Puolestaan kiinteistö- ja tukipalveluissa sekä työllisyyspalveluissa talousarvio on toteutunut merkittävästi suunniteltua alhaisempana. Toimialalla on toteutettu tiukkaa kulukuria. Rakennetun ympäristön palvelualueen ylitys johtuu maankäytön palveluihin kohdistuneista merkittävistä ylimääräisistä henkilöstökuluista ja muista toimintakuluista. Toimialalla ennakoitiin loppuvuoden mahdollisia lisäkustannuksia pyrkien hillitsemään kustannuksia muissa palvelualueen palveluyksiköissä ja muilla palvelualueilla. Tässä onnistuttiin hyvin.

Olennaiset toimielintason tapahtumat

Kampus, vaihe II –hanke eteni hankesuunnitelman hyväksymiseen tammikuussa ja lopulta KVR-urakoitsijan valitsemiseen syyskuussa 2025. Kunnanvaltuusto päivitti vielä investointipäätöstään saadun tarjouksen pohjalta päättäen, että hanke toteutetaan yhdessä vaiheessa aiemmin suunnitellun kaksivaiheisen rakentamisen sijaan. ICT-palvelualueen johdolla kunta teki pilvisiirtymän marras-joulukuun vaihteessa. Tieran palvelusopimuksen irtisanomista käsiteltiin joulukuussa elinvoimalautakunnassa. Elinvoimaohjelma hyväksyttiin toukokuussa ja se näkyi vahvasti talousarvion 2026 valmistelussa. Kiristyvän taloustilanteen ja säästöpainneiden johdosta elinvoimalautakunta esitti kunnanhallitukselle yhteistoimintaneuvotteluiden käynnistämistä, myöhemmin kunnanhallitus päätti niiden koskevan kaikkia kolmea toimialaa. Elinvoimalautakunnassa käsiteltiin runsaasti kaava-asioita vuonna 2025. Infrapalveluissa on tehty laajasti yhteistyötä HS-Vesi Oy:n kanssa (hulevesiojitus ja Parolantien alueen katualueiden infrasaneeraus). Kiinteistöohjelmaa päivitettiin. Työllisyyspalveluissa on ollut painopisteenä TyöHämeen kanssa yhteistyön rakentaminen ja omien palveluiden kehittäminen. Tarkemmin asioita on kuvattu palvelualuekohtaisissa teksteissä.

Oikeustapaukset

Kesäkuussa 2025 Hämeenlinnan hallinto-oikeus antoi päätökset kaavoituspäällikköä ja rakennustarkastajaa koskevissa irtisanomisasioissa. Hallinto-oikeus kumosi elinvoimalautakunnan vuonna 2022 uudelleen tekemät irtisanomispäätökset. Kunnanhallitus päätti

30.6.2025 (§ 202 ja § 203), ettei kunta valita hallinto-oikeuden päätöksistä. Näin ollen henkilöt kutsuttiin takaisin töihin, virkatyö jatkui 18.8.2025.

Kunnanvaltuuston Lepaan suunnan osayleiskaavaa koskevasta hyväksymispäätöksestä (kunnanvaltuusto 1.12.2024 § 76) on valitettu hallinto-oikeuteen. Kunnanhallitus antoi asiassa vastineet 3.3.2025 (§ 59). Asia on edelleen hallinto-oikeuden käsittelyssä.

Intressitahotapahtumat

Toimialalla on ollut vuonna 2025 intressitahotapahtumia Hattula-Kiinteistöt Oy:n (asumisneuvontapalvelut, maanvuokrat, toimitusjohtajapalvelut, tilavuokra, kiinteistönhoito), RE/MAX Helmi | Hämeenlinnan Asuntovälitys Oy LKV (tonttimarkkinointiin ja tonttikauppoihin ja -vuokrauksiin liittyvät toimeksiannot), Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy:n (hulevesi) sekä Koulutuskuntayhtymä Tavastian (ruokailut, välipalat, tilavuokrat) kanssa.

Riskiarviot

Taloudelliset riskit

Investoinnit voivat aiheuttaa ennalta-arvaamattomia menolisäyksiä käyttötalouteen. Sääolosuhteiden vaihtelut vaikuttavat budjetoinnin toteutumiseen, esimerkiksi kylmät talvet ja suuret lumimäärät voivat nostaa energiakustannuksia sekä talvikunnossapidon kustannuksia.

Strategiset riskit

Kunnassa ylemmän tason strategiset linjaukset ovat epäselviä tai viivästyvät (esim. palveluverkkopäätös), jolloin asioiden laadukkaalle toteuttamiselle ei jää riittävästi aikaa.

Vahinkoriskit

Tapaturmat kiinteistönhoidon ja infrapalveluiden operatiivisissa tehtävissä. Esimerkiksi vesivahingot kiinteistöissä.

Operatiiviset riskit

Henkilöstön rekrytointihaasteet tai avainhenkilöiden siirtyminen pois kunnan palveluksesta. Kriittisten järjestelmien kaatuminen, lakot, pandemiat.

Tarkempi riskiarviotaulukko on käsitelty elinvoimalautakunnassa toimintakertomuksen liitteenä.

Elinvoimalautakunnan sitovat tavoitteet

Strateginen päämäärä	Talousarviovuoden 2025 tavoite	Tarkennus	Arviointikriteerit / mittarit	Vastuuhenkilö	Raportointi
Kestävä kehitys	Kaikissa palveluissa kaikilla toiminnan tavoilla kiinnitetään huomioita vastuullisten ratkaisujen ja päätösten tekemiseen	Hankinnat ja hankintojen laadun seuranta hankintasopimusten avulla	1. Hankintasopimusten voimassaoloa ja laatua ei ole tarkistettu, 2. Hankintasopimusten tarkistus kesken, 3. Hankintasopimukset tarkastettu ja ajan tasalla	Palvelualuepäälliköt ja palveluyksikkövastaavat	★★★
	Tuottavuuden lisäys digitalisaatiota hyödyntämällä	RYHTI-lainsäädännön velvoitteiden täyttäminen	1. Työ aloittamatta, 2. työn alla, 3. valmis	Elinvoimajohtaja/maankäyttöpäällikkö/johtava rakennustarkastaja/tiedonhallintapäällikkö	★★
	Digitaalinen palvelukehitys	Järjestelmäarkkitehtuuria kehittävät toimenpiteet, mittareina kiinteistönhoidon, ateriapalveluiden ja siivouksen asiakaspalvelupyynnöiden seuraamisen tehostaminen (BEM)	1. Organisoituminen tekemättä, 2. työn alla, 3. valmis	Kiinteistöpalvelu- ja ateriapalveluesimies/siivoustyönjohtaja	★★
	Kiinteistöohjelman hyödyntäminen	Kunnan omistamien kiinteistöjen tekninen kunto ja kehitysnäkymät	1. Rakennusten kuntoluokitus on tehty, 2. rakennusten kuntoluokitus on tehty ja kehittämissuunnitelmia 1–2, 3. rakennusten kuntoluokitus on tehty ja kehittämissuunnitelmia 3 tai enemmän	Kiinteistöpalvelu- ja ateriapalveluesimies/siivoustyönjohtaja	★★
	Kunnan maankäytön tavoitteena on kehittää ympäristöä taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestäväällä sekä vastuullisella tavalla	Kaavojen asianmukainen eteneminen seuraaviin vaiheisiin	1. Kaavaprosessit etenevät, mutta eivät suunnitellusti, 2. kaavaprosessit etenevät pääpiirteissään suunnitellun mukaisesti, 3. kaavaprosessit etenevät suunnitellun mukaisesti	Maankäyttöpäällikkö	★★
Hyvinvoiva kuntalainen	Työllisyyspalveluiden lähipalveluiden kehittäminen ja uudelleenorganisointi	Asiakastytyväisyyskysely	1. Ei toteutettu, 2. toteutettu	Palvelupäällikkö	★/★★ Toteutunut osittain, työllisyyspalveluiden asiakastytyväisyys on osa Työ-Hämeen

					kyselyn sisältöä
	Tehokkaat työllisyyspalvelut	Kunnan omien työllisyyspalveluiden yhteensovittaminen TyöHämeen työllisyysalueen kanssa, kunnan omat työllistämistä edistävät palvelut, nuorten työpajatoiminnan asiakasmäärät	Kunnan osarahoittama työttömyysetuus TA25 1. ylittyy, 2. 650 000 €, 3. alittuu Pitkäaikaistyöttömien määrä 1. ylittyy, 2. 76 hlöä, 3. alittuu Nuorten työpajatoiminnan asiakasmäärä 1. alittuu, 2. 60 nuorta, 3. ylittyy	Palvelupäällikkö	★/★/★ ★★ TA25-työttömyysetuuskokonaissumma 654 590 euroa
	Kirjaston lähipalvelut ovat laadukkaita ja saavutettavia kaikille kuntalaisille ja ne pystytään räätälöimään asiakaslähtöisesti myös heille, keillä on haasteita tavoittaa kirjaston palvelut esim. paikan päällä (mm. e-palvelut, kotipalvelu ym.). Kulttuuripalvelut pyritään toteuttamaan erityisesti paikallisia asukkaita kuunnellen ja heidän tarpeisiinsa vastaten	Yleisten kirjastojen tilastot, kirjaston käyttäjien palaute, kulttuuritapahutumien palaute, suunnitelmassa alkuvuodesta 2025 tehdä kysely kirjasto- ja kulttuuripalveluista	1. Kyselyä ei toteutettu, 2. kysely toteutettu	Kulttuuripalvelupäällikkö	★/★★ Kyselyä ei toteutettu, tarkoitus toteuttaa vuonna 2026. Kirjasto oli mukana yhteishankkeessa, jossa selvitettiin kirjastojen hyvinvointivaikutuksia (jatkuu 2026)
	Rakennus- ja paikkatietojen päivitysprojektin (RAPA) edistyminen	Rakennetun ympäristön perustietojärjestelmän tietojen läpikäynti	1. Järjestelmätiedoista 0–33 % läpikäyty ja päivitetty, 2. järjestelmätiedoista 34–66 % läpikäyty ja päivitetty, 3. järjestelmätiedoista 67–100 % läpikäyty ja päivitetty	Elinvoimajohtaja/maankäyttöpäällikkö/paikkatietoasiantuntija	★★
Turvallinen ympäristö	Työntekijöiden tietoturvaosaamisen kasvattaminen ohjeiden päivittämisen ja niiden jalkauttaminen tietoisuuden ja koulutuksen, joilla mahdollistetaan turvallinen työnteko	Henkilökunnalle pidettyjen tietoisuuskurssien/koulutusten määrä Tietoisuuskurssien/koulutusten osallistuneen henkilökunnan määrä	1. 0 kpl, 2. 1–5 kpl, 3. yli 5 kpl 1. alle 50 hlöä, 2. 50–100 hlöä, 3. yli 100 hlöä	Tiedonhallintapäällikkö	★★/★★ Henkilökunnalle pidettiin tietoturvan tietoisuuskurssia kahden eri tilaisuuden yhteydessä ja niihin osallistui yhteensä 55 henkilöä

	Kunnan kiinteistöt, päiväkotit ja koulurakennukset ovat terveellisiä ja mahdollistavat laadukkaan toiminnan	Turvallisuutta parantavat korjaustoimenpiteet ja asiakaspalaute, mittarina vuosittaiset tarkastuskäynnit ja ylläpito- ja korjaukset	1. Talousarviovuoden suunnitellut ylläpito- ja korjaukset aloittamatta kohteissa, 2. ylläpito- ja korjaukset valmiit yksittäisten kohteiden osalta, 3. ylläpito- ja korjaukset valmiit kaikkien kohteiden osalta	Kiinteistö- ja infrapalvelupäällikkö	★★
	Olemassa olevan kunnan infraomaisuuden kunnossapidon toimenpiteet	Kunnossapidon määrärahojen oikea ja kustannustehokas kohdentaminen infraomaisuuden arvon säilyttämiseksi	1. Varatut määrärahat ylittyvät, 2. pysytään määrärahoissa, 3. määrärahat alittuvat	Infrapalvelupäällikkö	★★★
Myönteinen yrittäjille	Yritysyhteistyö	Suoritettujen käynnien ja kyselyt, kasvun mahdollisuuksien ja esteiden tunnistaminen, tilastointi	1. TyöHämeen palvelumallin implementointi käynnistämättä, 2. palvelumallin käyttöönotto valmisteilla, 3. palvelumalli käytössä	Elinvoimajohtaja/työllisyyspalvelut	★★
Mahdollistava ilmapiiri	Rakennusvalvonnan palvelujen tuottaminen tehokkaasti	Prosessien nopeat käsittelyajat, rakentamislupa ja katselmukset	1. Käsittelyaika yli 30 arkipäivää, 2. käsittelyaika 20–29 arkipäivää, 3. käsittelyaika 0–19 arkipäivää 1. Katselmointi 11–30 arkipäivän kuluessa, 2. katselmointi 6–10 arkipäivän kuluessa, 3. katselmointi 5 arkipäivän kuluessa pyynnöstä	Johtava rakennustarkastaja	★★★ ★★★
Myönteinen yhteistyölle	Kytkeytyminen mukaan kuntaa hyödyttäviin yhteistyötunnusteluihin -aloitteisiin tai -hankkeisiin	Tunnustelujen tai yhteistyöhön johtaneiden aloitteiden lukumäärä	1. Tunnusteluja tai aloitteita tehty 1–2 kpl, 2. tunnusteluja tai aloitteita tehty 2–3 kpl, 3. tunnusteluja tai aloitteita tehty 4 kpl tai enemmän	Elinvoimajohtaja	★★

3.1.2.1 Elinvoimatoimialan johtaminen

	TA 2025	Toteuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	3 000	10 755	7 755
Henkilöstökulut	-297 394	-300 364	-2 970
Palvelujen ostot	-691 360	-691 880	-520
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 000	-11 474	-3 474
Avustukset	-57 000	-69 087	-12 087
Muut toimintakulut	-8 700	-18 544	-9 844
TOIMINTAKULUT	-1 062 454	-1 091 348	-28 894
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-1 059 454	-1 080 593	-21 140
TILIKAUDEN TULOS	-1 059 454	-1 080 593	-21 140

Yleinen kuvaus

Elinvoimatoimialan johtaminen pitää sisältää toimialajohtajan, elinvoimatoimialan hallinnon sekä palvelualueiden yhteiset kustannukset sekä yhteistoiminta-alueet. Yhteistoiminta-alueisiin kuuluvat joukkoliikenne ja maaseutupalvelut.

Olellaiset tapahtumat

Elinvoimalautakunta kokoontui vuonna 2025 13 kertaa. Tänä aikana kokouksissa on käsitelty yhteensä 165 pykälää (yksi pykälä poistettu esityslistalta). Merkittäviä lautakunnassa käsiteltyjä asioita ovat olleet mm. konetöiden hankinta vuosille 2025–2026, tiedonhallintapäällikön valinta, hankintakalenteri/suunnitelma vuodelle 2025, Niinimäen tuulivoimaosayleiskaava ja muut kaava-asiat, elinvoimaohjelma, kiinteistöohjelma, kampus vaihe II –KVR-urakan hankinta, projektityön hankinta ICT-palveluiden uudelleenjärjestelyyn ja kehittämiseen ja Hattulan kunnan ja Tiera Oy:n välisen palvelusopimuksen muutos. Lautakunta antoi lisäksi vastaukset useisiin tämän valtuustokauden aikana tehtyihin valtuustoaloitteisiin ja muihin aloitteisiin.

Vuonna 2025 myönnettiin kahdeksan täyttölupaa (järjestyksessä kaavoittaja, harjoittelija [maanmittaus/paikkatieto], laitoshuoltaja ruokapalvelutyöntekijä, kaksi projektityöntekijää, ruokapalvelu-siivoustyöntekijä, työkykyvalmentaja, laitoshuoltaja).

Erilaisten prosessien kehittämistä jatkettiin ja mm. palvelualuepäälliköiden ja -yksikkövästävien yhteiskokouskäytäntöä talouden vuosikellon yhteydessä viestinnän ja vuorovaikutuksen kehittämiseksi organisaation sisällä on jatkettu.

Toimialalla on tunnustettu tarve kehittää viestintää ja asiaa lähdettiin pilotoimaan ns. viestintäpilotin avulla. Vuoden 2025 aikana valmisteltiin työllisyyspalveluiden esittelyä hyödyntäen alkuvuonna hankittua CRM-järjestelmää. Ensimmäinen uutiskirje työllisyyspalveluihin liittyen lähetettiin heinäkuussa ja juttusarja jatkui viisiosaisena uutiskirjekokonaisuutena. CRM-järjestelmä otettiin ensimmäisessä vaiheessa käyttöön työllisyyspalveluissa etenkin yritys yhteistyön ja -viestinnän kehittämiseksi. Tarkoituksena on laajentaa CRM-järjestelmän ja viestintämahdollisuuksien käyttöä myös elinvoimatoimialan muille palvelualueille.

Elinvoimalautakunta käsitteli huhtikuussa elinvoimaohjelmaa, jota päätettiin esittää eteenpäin hyväksyttäväksi kunnanhallituksessa ja –valtuustossa. Kunnanvaltuusto hyväksyi ohjelman 21.5.2025 (§ 28). Elinvoimaohjelma on osa kunnan strategiaprosessia ja se luo strategisen pohjan operatiivisen johtamisen ja konkreettisten elinvoimaohjelmaa toimeenpanevien tehtävien ja hankkeiden määrittelylle. Kunnan elinvoiman kehittämisen tarkoituksena on tehdä sellaisia toimia ja uudistuksia, joilla luodaan uutta taloudellista kasvua, monipuolista sosiaalista toimeliaisuutta sekä kulttuurista kestävyttä kuntaan. Sen tarkoituksena on lisätä Hattulan kunnan houkuttelevuutta asukkaille, yrityksille ja vierailijoille.

Elinvoimaohjelman avulla pyritään luomaan ja säilyttämään työpaikkoja tukemalla yrityksiä ja yrittäjyyttä, houkuttelemalla uusia investointeja ja yrityksiä alueelle sekä edistämällä koulutusta ja osaamista. Lisäksi sillä pyritään vahvistamaan alueen vetovoimaa parantamalla palveluita ja infraa (liikenneyhteydet, digipalvelut), kehittämällä asumismahdollisuuksia ja viihtyisyyttä sekä korostamalla alueen omia vahvuuksia (esim. luonto, kulttuuri, tapahtumat) Kolmanneksi sillä pyritään edistämään kestävää kehitystä kuten vihreää siirtymää, uusien innovaatioiden ja teknologioiden käyttöönottoa ja yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa (yritykset, oppilaitokset, järjestöt). Elinvoimaohjelman visiona on se, että Hattula tarjoaa ainutlaatuisen mahdollisuuden kasvuhakuisille yrityksille sekä kunnassa asuville että kuntaan muuttoon harkitseville sekä että Hattula on Kanta-Hämeen kiinnostavin kunta toimintaansa aloittaville ja sitä kasvattaville yrityksille.

Yksityisteiden kunnossapitoavustukset olivat haettavissa kesällä, avustukset laitettiin maksuun joulukuussa 2025.

Toimialalla valmistauduttiin yhteistyössä talous- ja henkilöstöhallinnon kanssa KVTES:in tasopalkkamallin käyttöönottoon (astui voimaan 1.10.2025). Kunnanhallitus päätti 20.10.2025 (§ 283) käynnistää koko kuntaa koskevat yhteistoimintaneuvottelut osana talouden tasapainottamistyötä.

Kesäkuussa Hämeenlinnan hallinto-oikeus antoi päätökset kaavoituspäällikköä ja rakennustarkastajaa koskevissa irtisanomisasioissa. Hallinto-oikeus kumosi elinvoimalautakunnan vuonna 2022 uudelleen tekemät irtisanomispäätökset. Kunnanhallitus päätti 30.6.2025 (§ 202 ja § 203), ettei kunta valita hallinto-oikeuden päätöksistä. Näin ollen henkilöt kutsuttiin takaisin töihin, virkatyö jatkui 18.8.2025.

Elinvoimatoimiala osallistui loppuvuonna 2025 hallintosäännön päivityksen valmisteluun. Hallintosäännön päivitys hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 17.12.2025 (§ 87) ja se astui voimaan 1.1.2026. Merkittävin muutos elinvoimatoimialan osalta oli poikkeamislupiin liittyvän toimivallan siirtäminen kunnanhallitukselta elinvoimalautakunnalle. Muut elinvoimatoimialaa ja sen viranhaltijoita koskevat päivitykset olivat lähinnä entisiä kirjauksia selkeyttäviä.

Keskeiset muutokset taloudessa

13.2.2026 tilinpäätöstietojen perusteella elinvoimatoimialan johtamisen talousarvio ylittyi 2,2 % (noin 23 000 euroa). Ylitys jakaantuu kaikkiin tiliryhmiin (muut toimintakulut suurin). Joukkoliikenteen kustannuksiin liittyi epävarmuutta Hämeenlinnan kaupungin suorittaman uuden kilpailutuksen myötä, mutta kustannukset toteutuivat talousarviossa arvioidun mukaisesti (vain 0,3 % ylitys eli noin 1 800 euroa). Yksityisteiden kunnossapitoavustuksiin liittyviä maksuja tapahtui virheellisesti muutaman yksityistien osalta, mikä selittää maksettu-

jen avustusten ylittymistä budjetoidusta (päätöksen mukainen jaettu avustussumma kuitenkin 57 000 euroa). Toimintatuotot olivat budjetoitua suuremmat palautetuista maksuista johtuen.

Keskeiset tunnusluvut

Yksityistiet	TP2023	TP2024	TA2025	TP2025
tieavustusten määrä	57 000	57 000	57 000	57 000

3.1.2.2 Rakennetun ympäristön palvelut

	TA 2025	Toteuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	521 524	570 198	48 674
Henkilöstökulut	-899 032	-931 135	-32 103
Palvelujen ostot	-1 131 371	-990 139	141 232
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-244 550	-235 699	8 851
Avustukset	-2 000	-2 000	0
Muut toimintakulut	-18 154	-327 768	-309 614
TOIMINTAKULUT	-2 295 107	-2 486 741	-191 633
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-1 773 583	-1 916 542	-142 959
Rahoitustuotot ja -kulut	0	-1 272	-1 272
Suunnitelman mukaiset poistot	-500 000	-623 841	-123 841
Poistot ja arvonalentumiset	-500 000	-623 841	-123 841
TILIKAUDEN TULOS	-2 273 583	-2 541 656	-268 073
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-2 273 583	-2 541 656	-268 073

Yleinen kuvaus

Infrapalvelut

Infrapalveluiden palveluyksikkö vastaa liikenneväylien, puistojen, liikuntapaikkojen, erityisalueiden ja varikkopalveluiden kehittämisestä sekä ylläpidosta. Lisäksi palveluyksikköön sisältyy vesihuolto. Vuoden 2025 alusta infrapalveluihin siirrettiin myös taajamametsät.

Maankäytön palvelut

Kaavoitus ja maankäytön suunnittelu sekä niihin liittyvä asiakaspalvelu ovat keskeinen ohjauksen ja kehittämisen väline kunnan toiminnassa. Maankäytön palveluyksikkö pitää sisällään myös paikkatiedon.

Maapolitiikan toteutus sekä maankäytön suunnittelu, kaavoitus ja tonttipalvelut ohjaavat merkittäväällä tavalla kunnan kehittymistä. Yhdessä ne muodostavat työvälineen, joka edesauttaa kunnan perustehtävien järjestämistä sekä luo edellytyksiä kuntastrategian toteutumiselle ja kunnan elinvoimaisuuden myönteiselle kehitymiselle. Keskeinen tavoite on, että kunnassa on tarjolla laadukkaita asuin- ja yritystoiminnan tontteja monipuolisesti

siten, että tonttivaranto turvaa tarjonnan pitkäjänteisesti. Maankäytön palveluiden tehtävänä on lisäksi ollut suunnittelutarvehakemusten ja poikkeamishakemuksista lausuminen.

Maankäyttöpalveluihin kuuluvat kunnan kaavoitus, maankäyttöasiat, sekä paikkatieto-, mittaus- ja karttapalvelut. Kaavoituksella ohjataan kunnan maankäyttöä, rakentamista ja elinympäristön laatua. Asemakaavat ja yleiskaavat kuuluvat kuntakaavoitukseen, ja niiden laadintaa ohjaa alueidenkäyttölaki (AKL). Kerran vuodessa laadittavassa kaavoituskatsauksessa kerrotaan ajankohtaisista kaavahankkeista.

Rakennusvalvonta

Viranomaisjaoston ja rakennusvalvonnan palveluyksikön tavoitteena on edistää turvallisen, terveellisen ja viihtyisän rakennetun ympäristön muodostamista suunnitelmien, tarkastusten, neuvonnan ja ohjauksen sekä rakennustyön ja rakennetun ympäristön valvonnan ja hyvän asiakaspalvelun avulla. Rakennusvalvonta pitää sisällään myös ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon kustannukset.

Olennaiset tapahtumat

Infrapalvelut

Infrapalveluissa jatkettiin vuonna 2025 hulevesijärjestelmän kunnostamista, korjaamista ja kehittämistä yhteistyössä Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy:n (HS-Vesi) kanssa.

HS-Veden kanssa yhteistyössä tehtävän Katualueiden saneeraus vesihuoltoinvestointien yhteydessä -investoinnin (Parolantie, Viertotie, Urheilukentäntie & Punojantie) suunnittelu valmistui. Tarjoukset saatiin kesäkuussa, rakennustyöt aloitettiin syyskuun alussa ja työt ovat edenneet aikataulussa.

Maanrakennuskone- ja kuorma-autokuljetusten kilpailutus on tehty ja urakoitsijat ovat aloittaneet työt. Hiekotushiekan poisto ja puhtaanapidon urakka kilpailutettiin ja urakoitsija aloitti työt. Myös ajoratamerkintöjen tarjouskilpailutus on tehty ja urakoitsija valittu. Ajoratamerkintöjä toteutettiin normaalia enemmän. Katuvalaistus kilpailutettiin ja urakoitsija aloitti työt.

Mierolan vanhan sillan korjaustyön kilpailutus valmisteltiin. Kilpailutus ja sillan korjaus suoritetaan vuoden 2026 aikana.

Hattulantien päällysteen peruskorjaus tehtiin välillä VT3-moottoritie – Merventie. Teollisuustien kevyenliikenteenväylän kantavuutta vahvistettiin teräsverkkorakenteella ja päällystettiin uudelleen. Osana katualueiden vuosikorjausta reunapalteleita poistettiin useilta väyliltä, liikennemerkkejä on uusittu huomattavasti vuonna 2025.

Merventien ja Rannikontien risteysalueen linja-autopysäkkien ja keskisaarekkeellisen suojatien rakentaminen aloitettiin syksyllä 2025. Työ valmistuu kesäkuussa 2026.

Ulkopuoliset operaattorit ovat tehneet kuitukaapeliin asentamista kunnan alueella. Lounean vuoden 2024 loppuun mennessä tekemien valokuiturakenteiden osalta jälkitarkastukset ja korjaustyöt saatiin valmiiksi.

Puistometsien ja risukkojen raivaamistöitä jatkettiin monilla eri alueilla. Taajamametsien hoitotöitä tehtiin pääasiassa Parolan taajamassa ja istutettujen kadunvarsien ja puistopuiden vuosittaiset hoitoleikkaukset suoritettiin. Myös vieraslajien kanssa taistelua jatkettiin.

Leikkikenttien leikkivälineiden kunnostusta jatkettiin kesän aikana. Hiekkalaatikoiden hiekat uusittiin myös päiväkotien pihoidilla. Hiekat uusitaan joka toinen vuosi.

Mierolan venevalkaman puretun vajan paikalle rakennettiin tukimuuri ja siten saatiin hie- man lisää paikoitustilaa. Myös laivalaiturin kansi uusittiin maaliskuussa. Veneiden laskupaikkaan tehtiin uusi apulaituri.

Lehijärven uimarannan rantaviiva kunnostettiin uimakautta varten. Uimarannat tarkastet- tiin ja siivottiin sukeltajatyönä ennen uimakautta. Uimaveden laaduntarkkailu suoritettiin uimakaudella. Nämä työt toistetaan vuosittain.

Urheilukenttien ja liikuntapaikkojen vuosittaiset kesähoitotoimenpiteet suoritettiin. Urhei- lukentillä esiintyi ilkivaltaa kevään ja kesän aikana ja siitä aiheutui kunnalle turhia kustan- nuksia. Multigolf-frisbeeradan heittopaikat kunnostettiin ja suoritettiin väylien raivaustyöt.

Marjahatusta Parolan koululle rakennettiin suora kulkuyhteys päiväkotilaisten turvallisuus- den varmistamiseksi.

Puistoshakki ja petanque-kenttä otettiin käyttöön.

Aluehallintovirasto suoritti varikon ja kiinteistönhoidon työsuojelutarkastuksen helmi- kuussa.

Maankäytön palvelut

Kunnassa oli joulukuun 2025 lopussa vireillä kolmetoista eri kaavahanketta, joihin sisältyy kolme osayleiskaavaa sekä useita asemakaavoja eri laajuuksilla. Pelto-Orvokin asema- kaava asetettiin vireille lokakuussa. Lehijärven–Armijärven osayleiskaavamuutos odotti vielä joulukuussa vireilletulopäätöstä. Kaavojen valmistelu toteutetaan eritasoisen kon- sulttityön avulla riippuen suunnitelmien laajuudesta ja kunnan henkilöstöresursseista. Pelto-Orvokin asemakaava laaditaan kunnan omana työnä.

Vireilläolevista kaavoista kuusi on valmisteluvaiheessa, kolme luonnosvaiheessa ja neljä ehdotus- tai hyväksymisvaiheessa. Poransaaren asemakaavamuutos sekä Yllitynmäen kort- telin 151 asemakaavamuutos etenevät hyväksymiskäsittelyyn vuoden 2026 aikana. Pukaro- järven ranta-asemakaava on hyväksymiskäsittelyssä. Lepaan suunnan osayleiskaava hy- väksyttiin kunnanvaltuustossa joulukuussa 2024. Hyväksymisestä on tehty kunnallisvali- tukset, ja voimaantulo riippuu hallinto-oikeuden käsittelystä. Vihtolan asemakaavahanke on edelleen sopimuksettomassa tilanteessa ja vaatii kunnanhallituksen linjauksia ennen jatkotoimia.

Parolassa S-marketin asemakaavamuutos on käynnistynyt, ja se koskee kortteleita 701 ja 703, joissa sijaitsee liikerakennuksia, muun muassa S-market.

Niinimäen osayleiskaava oli luonnoksena nähtävillä 12.3.–24.4.2025. Yleisötilaisuus kaa- vasta pidettiin 27.3.2025 Juteinikeskuksen liikuntahallissa. Saatu palaute ja ehdotusvaiheen materiaalit olivat konsultin valmistelussa loppuvuoden 2025.

Seitsemän kolmestatoista kaavahankkeesta laaditaan yhteistyössä yksityisten maanomis- tajien kanssa. Näissä hankkeissa eteneminen ja aikataulussa pysyminen eivät ole täysin kunnan päätäntävällässä, vaan riippuvat myös maanomistajien ja heidän konsulttiansa toi- minnan joustavuudesta ja valmiudesta edetä sekä materiaalien toimittamisaikataulusta. Tämä rajoittaa kunnan mahdollisuuksia edistää kaavaprosessien etenemistä tasaisesti.

Rakennus- ja paikkatietojen päivitysprojekti (RAPA) on jatkunut suunnitellusti. Uusi määräaikainen projektityöntekijä aloitti tehtävässään tammikuun 2025 alussa. Molempien määräaikaisten projektityöntekijöiden kanssa tehtiin määräaikaiset jatkosopimukset. Syksyn 2025 aikana toimielimissä käsiteltiin projektin väliraportti.

Osa-aikainen määräaikainen maankäyttöasiantuntija avusti kaavahankkeissa alkuvuoden ajan; työsuhde päättyi kesäkuussa, jolloin kaavoitusyksikköön rekrytoitiin onnistuneesti kaavoittaja. Uuden henkilöresurssin tuella pyritään vastaamaan kaavoitustyön määrällisiin ja laadullisiin haasteisiin sekä täyttämään RYHTI-lainsäädännön mukaiset tiedonhallinta-, raportointi- ja järjestelmävelvoitteet.

Lisäksi paikkatiedossa työskenteli toukokuusta lähtien harjoittelija, jonka tehtävänä oli kantakartan päivitys ja tietojen päivittäminen paikkatietojärjestelmässä. Tämän jälkeen harjoittelija vei ranta-asemakaavat Trimble Locus Cloudiin samalla laatien opinnäytetyötään. Harjoittelujakso päättyi lokakuussa 2025.

Hallinto-oikeuden päätöksen seurauksena päällikötason viranhaltija palasi takaisin tehtävänsä elokuussa 2025. Ratkaisu aiheutti henkilöstökustannuksiin ja muihin toimintakuluihin lisäyksiä, joita ei ollut voitu ennakoida taloussuunnittelussa.

Järvien suojeluyhdistysten avustukset olivat haettavissa kesällä ja avustukset laitettiin maksuun joulukuussa.

Rakennusvalvonta

Haettujen rakentamislupien määrien vähentyminen oli odotettavissa lupakynnyksen nousua uuden rakentamislain seurauksena. Kaikkiaan erilaisia rakentamisen lupia myönnettiin yhteensä 95 kpl. Luvista 10 myönnettiin uuden omakotitalon rakentamiseen. ePermit-lupajärjestelmän käyttö on vähentänyt rakennusvalvontaan kertyvän ja arkistoitavan paperin määrää merkittävästi. Järjestelmä on käytännössä paperiton. Järjestelmän etuna on myös se, että kaikki hankkeeseen lisätyt henkilöt pääsevät luvan tilaan ja aineistoon ajasta ja paikasta riippumatta. Nytemmin myös poikkeuslupien käsittely tehdään samassa järjestelmässä.

Lupamäärän pieneneminen on luonnollisesti vähentänyt niiden käsittelystä palveluna saavia palvelumaksutuottoja.

Vuonna 2025 katselmuksia tehtiin 384 kpl, joista 231 kpl oli loppukatselmukseksi luokiteltavia. Loppukatselmoimattomien rakennusten määrä vähenee ja myös tarkentuu yhdessä RAPA-projektin kiinteistökohtaisten, rakennusten yksilöintitietojen avulla. Taloudellinen tilanne hidastaa osaltaan useiden lupakohteiden loppuunsaattamista.

Viime vuosien keskeisenä tehtävänä ollut keskeneräisten lupa-asioiden selvittäminen on edistynyt suunnitelman mukaisesti ja työ jatkuu. Vanhentuneita lupia viimeisteltiin vuositasolla noin 150 kpl muiden suoritettujen katselmusten lisäksi. Keskeneräisiä lupia saattaa päätökseen koko rakennusvalvonnan henkilöstö. Valvontainsinöörin työstä valtaosa keskittyi keskeneräisten lupa-asioiden selvitystyöhön. Suoritettujen toimenpiteiden ohella järjestelmätiedot päivitetään ajan tasalle. Kiinteistöjen rakennustiedot päivittyvät samalla tasaisesti RAPA-projektin kanssa tiiviissä yhteistyössä. Näillä toimilla on positiivinen vaikutus myös kunnan kiinteistöverokertymään (tuotot eivät näy elinvoimatoimialan tilinpäätöksessä).

Loppuvuodesta rakennusvalvonnan yhteistyötä lisättiin määrätietoisesti ympäristövalvonnan ja paloviranomaisten kanssa. Tavoitteena oli selkeyttää eri viranomaisten tehtävien toimivaltuuksia ja hyödyntää yhteistyötä haastavissa kiinteistön siisteyteen ja turvallisuuteen liittyvissä asioissa. Tiiviimmän yhteistyön tulokset tulevat näkymään ensi vuoden aikana.

Rakennusjärjestyksen päivitystyö rakentamislakia ja alueidenkäyttölakia vastaavaksi saatiin lopulta ehdotusvaiheeseen saakka. Ehdotus oli nähtävillä marras-joulukuussa 2025. Uusi rakennusjärjestys hyväksyttäneen helmi-maaliskuussa 2026.

Hattulan ensimmäisten ympäristönsuojelumääräysten laadinta yhteistyössä Hämeenlinnan ympäristöviranomaisten kanssa saatiin loppuvuodesta ehdotusvaiheeseen. Ehdotus ja sen perustelut asetettiin nähtäville joulukuun puolivälissä. Määräykset hyväksyttäneen kesään 2026 mennessä.

Viranomaisjaosto kokoontui vuonna 2025 neljä kertaa.

Hallinto-oikeuden päätöksen mukaisesti rakennustarkastaja kutsuttiin takaisin töihin elokuussa 2025. Asian käsittely on jatkunut loppuvuoden 2025 ajan.

Keskeiset muutokset taloudessa

Palvelualueen talousarvioon kohdistui ylitysuhka. Tiedossa oli alun perin, että infrapalveluiden talvikunnossapitoon varatut määrärahat ovat hyvin tiukat. Leudon alkuvuoden ja lumettoman loppuvuoden ansiosta talousarvio alitettiin. Tätä edesauttoi myös budjetoitua suuremmat infrapalveluiden tuotot (taajama-alueiden raivauskaatojen puunmyynti ja ELY-keskukselta saadut avustukset SUP-kustannuksiin [kertakäyttömuovidirektiivin mukaisista tuotteista aiheutuneiden roskien siivouskustannukset]). Maankäytön palveluiden henkilöstökuluihin ja muihin toimintakuluihin tuli huomattavaa lisäystä, jota ei ole voitu huomioida talousarviossa. Talousarviovaiheessa kaikki metsien puunmyyntituotot oli budjetoitu maankäytön palveluihin, mutta käyttösuunnitelmavaiheessa taajametsien puunmyyntituotot siirrettiin infrapalveluihin. Rakennusvalvonta alitti budjettinsa. Koko palvelualueen osalta ulkoinen toimintakate ylittyi budjetoidusta (13.2.2026 tilinpäätöstietojen perusteella 9,3 % eli noin 163 000 euroa).

Keskeiset tunnusluvut

Infrapalvelut

	TP2023	TP2024	TA2025	TP2025
hoidettavat kaavatiet (m)	75 000	76 000	76 000	76 000
hoidettavat kevyen liikenteen väylät (m)	21 000	22 000	21 000	22 000
leikkipuistot (lkm)	17	18	17	19
hoidettavat urheilukentät (lkm)	19	19	19	21
uimarannat (lkm)	5	5	5	5
venepaikat (lkm)	143	143	143	143

Maankäytön palvelut

Maankäyttö	TP2023	TP2024	TA2025	TP2025
Valmistuneet (lkm)				
asemakaavat	0	0	2	0
ranta-asemakaavat	0	0	1	0*
yleiskaavat	0	1	1	0
Uudet rakennuspaikat				
Tonttivaranto (lkm)				
pientalopaikat	60	43	80	40
rivialopaikat	16	19	10	18
elinkeinorakennuspaikat	20	22	24	19
Kantakartta				
Taajamassa päivitettyt ka- tualueet (ha)				149
RAPA:ssa rakennuksia kantakartalle (ha alue)				11 973

*Pukarjärven ranta-asemakaava vielä hyväksymiskäsittelyssä.

Kunnan maa- ja metsäomaisuus	TP2023	TP2024	TA2025	TP2025
peltoa (ha)	75	75	75	75
metsää (ha)	435		420	
puun myynti (m ³)			660	

Rakennusvalvonta

	TP2023	TP2024	TA2025	TP2025
Rakentamisluvat (aiemmin rakennus- ja toimenpideluvat) (lkm)	173	116	100	95
katselmukset (lkm)	422	414	400	384

3.1.2.3 Kiinteistö- ja tukipalvelut

	TA 2025	Toteuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	1 270 215	1 209 901	-60 314
Henkilöstökulut	-2 019 488	-1 938 184	81 304
Palvelujen ostot	-942 800	-795 366	147 434
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 166 666	-1 735 730	430 936
Muut toimintakulut	-143 000	-65 434	77 566
TOIMINTAKULUT	-5 271 954	-4 534 713	737 241
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-4 001 739	-3 324 812	676 927
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 550 000	-1 392 655	157 345
Poistot ja arvonalentumiset	-1 550 000	-1 392 655	157 345
TILIKAUDEN TULOS	-5 551 739	-4 717 467	834 272
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-5 551 739	-4 717 467	834 272

Yleinen kuvaus

Kiinteistöpalvelut

Kiinteistöpalvelut vastaavat kunnan kiinteistöjen ylläpidosta, rakennuttamisesta ja rakentamisesta, peruskorjauksesta sekä teknisestä kunnossapidosta.

Siivouspalvelut

Tukipalveluiden tavoitteena on toimia kustannustehokkaasti ja asiakaslähtöisesti ammattitaitoisen ja monipuolisen henkilöstön voimavarat yhdistäen. Siivouspalvelut vastaavat kunnan toimitilojen puhtaudesta ja viihtyvyydestä.

Ateriapalvelut

Tukipalveluiden tavoitteena on toimia kustannustehokkaasti ja asiakaslähtöisesti ammattitaitoisen ja monipuolisen henkilöstön voimavarat yhdistäen. Ateriapalvelut vastaavat kunnan koulujen ja päiväkotien aterioiden tuottamisesta sekä henkilöstön ateriapalveluista. Ateriapalveluiden valmistuskeittinä toimii Parolan koululla sijaitseva keskuskeittiö.

Olennaiset tapahtumat

Kiinteistöpalvelut

Parolan kampus, vaihe II:sen rakentaminen alkaa vuoden 2026 huhtikuun aikana. Hanke-suunnittelu aloitettiin vuonna 2023 ja se jatkui vuonna 2024. Vuoden 2025 ensimmäisen vuosikolmanneksen aikana valmisteltiin kilpailutusasiakirjoja. Hanke toteutetaan KVR-urakkana ja kilpailutus on toteutettu toisen vuosikolmanneksen 2025 aikana. Tarjousten jättämisen määräpäivä oli 31.8.2025. Urakoitsijavalintaa ja hankkeen laajuutta käsiteltiin syyskuussa elinvoimalautakunnassa. Tarkennusten jälkeen toteutus suunnittelu aloitettiin joulukuussa VE05a rev1 pohjalta, joka sisältää väestönsuojan ja liikuntasalin.

Parolan terveysaseman ympäristössä olevien vanhojen, käytöstä poistettujen rakennusten purkaminen saatettiin loppuun ja alueelle on valmistunut puistomainen viheralue yleiseen käyttöön.

Kunnan omistamien rakennusten lukitus- ja kulunhallintajärjestelmän uusiminen valmistui ensimmäisen vaiheen osalta. Ensimmäisessä vaiheessa kulunhallintajärjestelmä uusittiin Pekolan koululla Pappilanniemen virastotalolla kampus alueen A- ja C rakennuksissa, Hurt-talan liikuntasalilla ja Juteinikeskuksessa. Kulunhallinnan ohjauksen yhdistäminen nuoriso- ja liikuntatoimen hankkiman ASIO-tilavaaraushallintajärjestelmän kanssa on vähentänyt oleellisesti laskutuksen ja avainhallinnan vaatimaa aikaa.

Kiinteistöohjelman päivityksen valmistelu jatkui alkuvuonna 2025. Elinvoimalautakunta käsittelee sitä kokouksissaan. Kiinteistökannan korjausvelka on jatkanut kasvuaan, mikä tarkoittaa sitä, että talousarviossa varatut kunnossapidon määrärahat ja toimenpiteet eivät riitä kattamaan rakennusten käytöstä aiheutuvaa normaalia kulumaa. Valmistelutyön tuloksena toimiala kehitti itselleen tarkoituksenmukaisen työkalun rakennuskannan ylläpitämisen tarpeisiin. Kiinteistöohjelman käytettävyyden ja hyödynnettävyyden parantamiseksi analysointi- ja esitystapaa on kehitetty aiemmasta, tämän tarkoituksena on helpottaa erilaisten kiinteistöjen kunnossapitoon liittyvien tulevaisuusskenaarioiden ja -vaihtoehtojen vertailua sekä kytkeä tarkastelu tiiviimmin kustannusvaikutusten kanssa. Esityksessä huomioitiin euromääräinen saneeraustarve, jonka avulla korjausvelka saataisiin pysähtymään. Resursoinnin allokointi tullaan myöhemmin päättämään kiinteistö- ja rakennuskohtaisesti erikseen. Pappilanniemen kohtalo käsitellään kokonaan erilliskysymyksenä, rakennukseen liittyvän selvitystyön ollessa vielä silloin valmistelussa. Kiinteistöohjelmaa käsiteltiin myös kunnanhallituksessa ja -valtuustossa. Talousarvion 2026 valmistelun yhteydessä esitettiin tuleville vuosille isompia määrärahavaroja kuin loppujen lopuksi hyväksytyssä talousarvion investointisuunnitelmassa hyväksyttiin. Tämä johtaa siihen, että korjausvelan kasvua ei saada pysähtymään tulevina vuosina.

Pappilanniemen kunnanvirastorakennuksen ylläpitoon, saneeraukseen ja käyttötarkoituksen laajentamiseen liittyvät rakennustekniset yksityiskohdat ja kustannusvaikutukset kartoitettiin vuoden 2025 aikana. Käyttötarkoituksen laajentamista on selvitetty koulukäyttöön. Valmistelussa tuotettu informaatio mahdollistaa virastotalon tulevaisuutta käsittelevien vaihtoehtojen vertailun päätöksenteon tueksi. Kiinteistöohjelmassa Pappilanniemen virastotaloa ei huomioitu kunnan kiinteistökannan korjausvelan kustannusvaikutuksia laskettaessa, kiinteistö pitää tarkastella ja siitä on tehtävä hallinnolliset päätökset näin ollen omana erityistapauksenaan.

Kanta-Hämeen hyvinvointialueelle (OmaHäme) vuokrattuja tiloja koskevat vuokrasopimusneuvottelut vuodesta 2026 eteenpäin ovat viimeistelyjä vaille valmiit. Sopimus hyväksyttiin elinvoimalautakunnassa 30.9.2025 (§ 119).

Tavastian aloitettua Parolan lukion uusissa tiloissa opetustoiminnassa olevia tiloja vapautui kunnan käyttöön. Tiloja vapautui mm. Katariinankulmassa ja Juteinitalossa. Tämä mahdollistaa vuokratilatarpeen vähentämisen.

Siivouspalvelut

Siivouspalveluissa on jatkettu vuonna 2025 robotiikan mahdollisuuksien aktiivista kartoittamista. Tavoitteena on ollut tehostaa toimintaa sekä parantaa työn sujuvuutta tulevaisuuden ratkaisuja hyödyntäen. Työkyvyn ylläpito on ollut keskeinen painopiste. Kiinteistöjen kunnossapitoa on varmistettu tekemällä työn mitoituksia ja käyttämällä tarkoituksenmukaisia työmenetelmiä.

Kestävän kehityksen toimia on kierrätyskäytäntöjen edelleen kehittäminen paremmiksi työkohteissa. Digitaaliseen palvelukehitykseen liittyy asiakaspalautejärjestelmän käyttöönotto.

Ateriapalvelut

Ateriapalveluiden valmistuskeittönä toimii Parolan koululla sijaitseva keskuskeittiö. Toiminnan painopiste on vuonna 2025 keskittynyt ensisijaisesti sivistyksen ja varhaiskasvatuksen ruokapalveluiden tuottamiseen. Toiminnan keskittäminen vain sivistyksen, sekä varhaiskasvatuksen asiakkaisiin antaa mahdollisuuden uusien ruokalistojen suunnittelun kohdennetusti näille asiakasryhmille ravitsemus- ja ruokasuositusten mukaisesti määrärahojen puitteissa. Ateriapalveluissa otettiin käyttöön syksyllä 2025 työnkierto ruokapalvelutyöntekijöillä osana koulutussuunnitelmaa.

Keskeiset muutokset taloudessa

Palvelualueen ulkoinen toimintakate alittui budjetoidusta (13.2.2026 tilinpäätöstietojen perusteella toteuma 82,6 % eli alitus noin 699 000 euroa). Siivouspalveluiden osalta talousarvio toteutui arvioidun mukaisesti, kun taas ateriapalvelut ja kiinteistönhoito alittivat budjettinsa. Ateriapalveluissa myyntituotot olivat ennakoitua suuremmat ja säästöä syntyi niin henkilöstökuluissa, palvelujen ostoissa kuin aineet, tarvikkeet ja tavarat -tiliryhmässä (toteuma 89,1 % eli alitus noin 155 000 euroa). Kiinteistönhoidon osalta talousarvion alitus johtui budjetoitua pienemmistä vuokratuloista (talousarviota laadittaessa suunnitelmissa oli vuokratilojen hankkiminen työllisyyspalveluiden käyttöön). Lisäksi sähköenergian hinta on markkinoilla pysynyt ennakoitua tasoa huomattavasti alempana. Leuto sää alensi lämmittämisen tarvetta huomattavasti, lisäksi sisätilojen lämpötilojen säätämiseen ja energiatehokkuuteen on kiinnitetty erityistä huomiota. Kiinteistönhoidon osalta toteuma oli 69,0 % eli alitus noin 550 000 euroa).

Keskeiset tunnusluvut

Kiinteistöpalvelut

	TP2023	TP2024	TA2025	TP2025
Kunnossapidettävät ja hoidettavat kiinteistöt (m ²)	30 000	48 960	31 400	48 960*

*Luvussa on huomioitu kampus, vaihe 1 -hankkeen myötä lisääntyneet neliöt sekä kaikki kiinteistöohjelmassa olevat rakennukset.

Siivouspalvelut

	TP2023	TP2024	TA2025	TP2025
siivottava ala (m ²)	29 500	26 230	29 500	23 000*

*Siivoustyö on mitoitettu uudelleen ja mitoituksessa on huomioitu vain siivottavat neliöt.

Ateriapalvelut

	TP2024	TA2025	TP2025
valmistettavat ateriat (lkm)	475 000	496 000	510 000

3.1.2.4 ICT-palvelut

	TA 2025	Toteuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	0	48	48
Henkilöstökulut	-246 807	-246 942	-135
Palvelujen ostot	-237 062	-232 517	4 545
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 200	-1 735	-535
Muut toimintakulut	-3 000	-3 868	-868
TOIMINTAKULUT	-488 069	-485 062	3 007
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-488 069	-485 014	3 055
Suunnitelman mukaiset poistot	-20 000	-9 460	10 540
Poistot ja arvonalentumiset	-20 000	-9 460	10 540
TILIKAUDEN TULOS	-508 069	-494 474	13 595
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-508 069	-494 474	13 595

Yleinen kuvaus

Palvelualue vastaa kunnan ICT-palveluista ja tiedonhallinnasta sekä niiden koordinoimisesta yhdessä ulkoisten palveluntarjoajien kanssa. Kunta toimii sopimuksiin ja vastuunjakoihin perustuvassa yhteistyössä mm. Kuntien Tiera Oy:n kanssa sekä hallinnoi suoraan osaa ohjelmistoista sekä verkoista verkko- ja ohjelmistotoimittajien kanssa. Palvelualue vastaa kunnan ICT-toiminnan kokonaiskehittämisestä.

Olellaiset tapahtumat

Elinvoimalautakunta valitsi tiedonhallintapäällikön toistaiseksi voimassa olevaan toimeen 14.1.2025 (§ 10). Tiedonhallintapäällikkö aloitti tehtävässään 1.2.2025.

Hattulan kunnanvaltuusto hyväksyi toukokuussa 2025 kunnalle elinvoimaohjelman. Ohjelman mukaisiin elinvoimatekijöihin lukeutuu kunnan kehittyvä palvelutuotanto, uudet kehitysaloitteet, yhteistyö ja verkostot, sekä resurssitehokkuus. Näiden elinvoimatekijöiden toteuttamisessa merkittävässä roolissa ovat kunnan digitaaliset perustietotekniikan palvelut. Näitä perustietotekniikan palveluita on tuotettu vanhentuneella palvelumallilla, joka lähtökohdiltaan perustui osin hyvinkin vanhoihin ICT-ratkaisuihin. Elinvoimaohjelman mukainen digitaalisten tietopalvelujen kehittäminen vaati kyseisten vanhentuneiden ICT-ratkaisujen uudelleenjärjestelyitä. Tämän toteuttamiseksi elinvoimalautakunta teki elokuussa 2025 päätöksen hankkia projektityötä Tieralta ICT-palveluiden uudelleenjärjestelyyn ja kehittämiseen loppuvuoden 2025 aikana.

Hattulan kunnan ja Tiera Oy:n välillä on vuodelta 2020 voimassa oleva sopimus tietotekniikan infrapalveluiden toimittamisesta kunnalle. Käytännössä sopimus on ICT-palvelujen ulkoistussopimus, jonka puitteissa Tiera toimittaa Hattulan kunnalle perustietotekniikan palveluita. Uudelleenjärjestely kohdistuu näiden Tieran tuottamien palvelujen teknologiapuustan muuttamiseen.

Ennen hankintapäätöstä Hattulan kunnan ICT-palvelut määriteli Tieralle kirjallisesti tavoitteet palvelujen uudelleenjärjestämiseksi vaiheistettuna pilvisiirtymänä. Määrittelyn perusteella Tiera laati tarjoukset kahdesta projektitoimeksiannosta. Nämä projektitoimeksiannot toteutettiin loppuvuonna 2025 ja niiden avulla Hattulan kunta siirtyi Tieran konesaleihin perustuvasta seudullisesta ympäristöstä Hattulan omaan kuntakohtaiseen pilviympäristöön. Tehty muutos toteutti teknologisen puustan, jonka jälkeen Hattulan kunnan ICT-palvelujen resurssointia voidaan tulevaisuudessa ohjata perustietotekniikan palvelutuotannosta elinvoimaohjelman mukaisesti innovointiin, palvelujen digitalisointiin ja resurssitehokkuuden parantamiseen.

Sivistystoimelle hankittiin kesän 2025 aikana suuri määrä uusia opetuksen Chromebook-tietokoneita. Hankinta tehtiin kunnanhallituksen päätöksen mukaisesti siten, että laitteet hankittiin kunnan omaan omistukseen. Näin saavutetaan säästöjä leasing-kustannuksissa. Lisäksi laitteiden käyttöönotossa hyödynnetään uutta automaatiota, jonka avulla vähennetään tarvetta hankkia laitehallinnan palveluita Tieralta. Laitehallinnan palvelu voidaan tuottaa näin kunnan oman ICT-henkilöstön toimesta ja vastaava Tieran palvelu on tämän vuoksi voitu irtisanoa ja saada kustannussäästöjä.

Sivistystoimen tietosuojan ja tietoturvan liittyen on myös tehty toimenpiteitä kesän ja syksyn 2025 kuluessa. Opetuksessa käytettyyn Google Workspace -ympäristöön tehtiin tietoturvan auditointi. Auditoinnin avulla tunnistettiin tarve tehdä muutoksia opetusympäristön konfiguraatioon, jotka parantavat erityisesti oppilaiden henkilötietojen tietosuojaa.

Sivistystoimen tietosuojan liittyen kunnalla ei ole ollut käytössään järjestelmällistä menetelmää arvioida opetuksessa käytettävien ohjelmistojen turvallisuutta tai niiden tietosuojaminimuksia. Arviointimenetelmän puute on ollut merkittävä riski, sillä ilman luotettavaa arviota jää epäselväksi, täyttävätkö kaikki opetuskäytössä olevat sovellukset sivistystoimen tietosuojavaatimukset. Arviointimenetelmän puuttuminen voi altistaa oppilaat ja opettajat mahdollisille tietosuojaloukkauksille ja henkilötietojen vuotamiselle, sekä lainvastaiselle mainonnalle. Esimerkiksi oppilaiden henkilötietoja voidaan käsitellä sovelluksissa tavoilla, jotka eivät ole lainmukaisia, jolloin henkilötietoja voi päätyä ulkopuolisille tai niitä voidaan käyttää väärin. Myös huoltajien luottamus opetustoimeen voi heikentyä, mikäli tietoturvaa ei pystytä osoittamaan.

Näiden syiden vuoksi kunnan sivistystoimi päätti hankkia Edudata-nimisen palvelukokonaisuuden, jonka avulla voidaan jatkossa säännöllisesti arvioida ja dokumentoida opetussovellusten turvallisuutta ja niiden tietosuojaominaisuuksia. Tällainen opetussovellusten kirjallinen riskienhallinta on myös lain vaatimus. Näin kunta voi varmistaa oppijoiden ja opettajien tietojen oikean käsittelyn ja täyttää lakisääteiset velvoitteensa tietosuojan riskienhallinnasta sivistystoimessa.

Myös lakisääteisen tiedonhallintamallin yleinen osa laadittiin kunnalle keväällä 2025. Työ jatkui myös loppuvuoden aikana kunnan eri kohdealueille laadittavien nykytilan, tulevaisuuden vaihtoehtojen, sekä tavoitetilan kuvauksen laadinnalla. Työ on osa kunnan tiedonhallinnan kehittämistä ja sen tavoitteena on luoda selkeä ja kattava kuvaus kunnan palveluista, prosesseista, tietojärjestelmistä ja tietovarannoista sekä näiden välisistä yhteyksistä. Kuvausten ja mallintamisen kohdentaminen kunnan eri kohdealueille vaatii yhteistyötä eri toimialojen ja asiantuntijoiden välillä. Mallin avulla voidaan mahdollistaa taloudellista ennakointia, vähentää toiminnallisia riskejä, parantaa tietojärjestelmien integraatiota, sekä auttaa välttämään moninkertaista tiedonkeruuta.

Keskeiset muutokset taloudessa
Ei talousarviopoikkeamia.

Keskeiset tunnusluvut

	TA2023	TP2024	TP2025
Työasemia (lkm)	373	310	305
Puhelinliittymiä (sis. laiteliittymät) (lkm)	310	280	283
Koulujen Chromebookit (lkm)	1 086	1 060	1 203
Tabletit (lkm)	81	80	82
Monitoimilaitteet ja tulostimet (lkm)	40	40	40
Tietoliikennekytkimet ja tukiasemat (lkm)	245	245	244

3.1.2.5 Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

	TA 2025	Toteuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	5 000	12 059	7 059
Henkilöstökulut	-291 964	-289 712	2 252
Palvelujen ostot	-51 200	-50 680	520
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-89 600	-89 569	31
Avustukset	0	-4 304	-4 304
Muut toimintakulut	-3 000	-6 991	-3 991
TOIMINTAKULUT	-435 764	-441 256	-5 492
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-430 764	-429 197	1 567
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-430 764	-429 197	1 567
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-430 764	-429 197	1 567

Yleinen kuvaus

Kulttuuripalveluihin kuuluvat kunnan kulttuuri- ja kirjastopalvelut. Kirjastopalvelut pyritään tarjoamaan kaikille kuntalaisille laadukkaina ja tavoitettavina asuinpaikasta, iästä tai muista seikoista riippumatta. Hattula on osa Vanamo-kirjastoja, johon kuuluu lisäksi Hämeenlinna ja Janakkala. Kirjastopalveluihin kuuluu pääkirjaston lisäksi kirjastoauto, joka varmistaa mm. sivukoulujen (Pekola, Lepaa, Nihattula) kirjastopalveluiden toteutumisen.

Kunnan kulttuuripalvelut järjestävät kunnan viralliset juhlallisuudet sekä muuta kulttuuritarjontaa kaikille kuntalaisille. Kulttuuripalvelut pyrkii tekemään laajasti yhteistyötä paikallisten yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa.

Olenneiset tapahtumat

Vanamo-kirjastojen kirjastojärjestelmä Quria on ollut käytössä vähän reilun vuoden. Uusi järjestelmä on koko ajan kuormittanut työtä enemmän kuin aikaisempi. Lukuisista päivityksistä huolimatta selkeää parannusta tiettyihin toimintoihin ei ole saatu. Sen kanssa kuitenkin tehdään työtä ja pyritään siihen, etteivät mahdolliset hankaluudet näy asiakkaille saakka. Kesän loma-aikana kirjasto saatiin pidettyä avoimena vakituisten sijaisten ja määräaikaisen työntekijän avulla ilman, että se olisi kuormittanut taloutta liikaa.

Yhteistyö varhaiskasvatuksen ja koulujen kanssa on vilkasta ja mm. kirjavinkkausta toteutetaan osittain hankerahoituksen avulla. Erilaisia tapahtumia järjestettiin vuonna 2025 ta-saisesti ja ne tavoittivat hyvin kävijöitä. Viestintä ja mainonta pyritään tekemään huolella kirjaston ja kulttuuripalveluiden tunnettuuden lisäämiseksi. Kesän tärkeimpään tapahtumaan Hattula-päiville osallistui hyvin ihmisiä ja monipuolista ohjelmaa oli tarjolla kaikenikäisille. Myös hyväntekeväisyyskonsertti Vanajavesi sävelin veti yleisöä todella paljon.

Kirjastoauto oli tauolla syyskuun alusta koko loppuvuoden ja aiheutti hankaluuksia kirjastopalveluiden järjestämisessä haja-asutusalueille. Lähikoulujen luokat pyrkivät käymään tuona aikana pääkirjastossa säännöllisesti ja pikkukouluille (Lepaa, Nihattula ja Pekola)

kuljetettiin kirjoja henkilöautolla kirjastovirkailijan toimesta. Tästäkin huolimatta kirjallisuus kasvoi vuodesta 2024 vuoteen 2025 yli kolme prosenttia ja lasten- ja nuortenkirjallisuus yli yhdeksän prosenttia. Myös kirjastokäyntejä ja aktiivisia asiakkaita oli enemmän kuin vuonna 2024.

Keskeiset muutokset taloudessa

Ei talousarviopoikkeamia.

Keskeiset tunnusluvut

	TP2023	TP2024	TP2025
Kirjaston kokonaislainaus	119 599	122 032	125 910 (+ 3,18 %)
OKirjastokäynnit	66 361	66 672	68 005 (+ 2 %)
Asiakkaiden lukumäärä	5 289	5 380	5 550 (+ 3,16 %)

3.1.2.6 Työllisyyspalvelut

	TA 2025	Toteuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	30 000	48 674	18 674
Henkilöstökulut	-405 058	-307 715	97 342
Palvelujen ostot	-853 666	-659 453	194 213
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-15 500	-4 780	10 720
Avustukset	-542 000	-665 591	-123 591
Muut toimintakulut	-20 500	-15 381	5 119
TOIMINTAKULUT	-1 836 724	-1 652 920	183 804
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-1 806 724	-1 604 246	202 478
TILIKAUDEN TULOS	-1 806 724	-1 604 246	202 478
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-1 806 724	-1 604 246	202 478

Yleinen kuvaus

Hattulan kunnan työllisyyspalveluiden tehtävänä on tarjota kuntalaisille työllistymistä edistäviä palveluita, kehittää työllistymisprosesseja yhteistyössä paikallisten ja seudullisten toimijoiden kanssa sekä auttaa alueen yrityksiä ja työnantajia työllistämiseen liittyvissä asioissa. Työllisyydenhoito kohdistuu erityisesti pitkään työnhakijoina / työttömänä olleisiin työikäisiin kuntalaisiin. Tavoitteenamme on edistää hattulaisten työnhakijoiden työllistymistä, kouluttautumista ja kuntoutumista sekä tarjota osaavaa työvoimaa alueen yrityksille.

Työllisyyspalvelut vastaavat kunnan työllistämismäärärahojen käytöstä ja myöntävät työllisyysseteleitä ja kuntalaisia pitkään työttömänä olleiden kuntalaisten palkkaamiseen. Työllisyyspalveluihin kuuluu myös nuorten työpajatoiminta, jonka toiminta on suunnattu 17–

29-vuotiaille hattulalaisille nuorille. Toimintaan sisältyy muun muassa koulutukseen ja työelämään aktivointia, nuorten elämänhallinnan vahvistamista ja sosiaalisten taitojen tukemista.

TyöHämeen työllisyysalue aloitti toimintansa 1.1.2025 ja valtion työ- ja elinkeinotoimistot, eli TE-toimistot, lakkautettiin. Kunnille siirtyi pääosa TE-toimiston vastuulla olevista henkilöasiakas- ja yrityspalveluista. Hämeenlinnan kaupunki toimii vastuukuntana järjestäen lakisääteiset palvelut koko TyöHämeen työllisyysalueella, johon Hämeenlinnan lisäksi kuuluvat Hattula, Forssa, Humppila, Jokioinen, Tammela ja Ypäjä. Lakisääteiset työnhakijapalvelut toteutetaan lähipalveluna ja työllisyyspalveluiden viranhaltijat toimivat työvoimaviranomaisen tehtävissä.

Olennaiset tapahtumat

Työllisyyspalvelut

Työllisyyspalveluissa vuosi kului muutokseen mukautumisessa ja uudelleenjärjestäytymisessä. Henkilöstömuutosten myötä toiminta alkoi vakiintumaan vasta vuoden viimeisen kolmanneksen aikana. Vuoden aikana ryhmämuotoisia alkuhaastatteluryhmiä järjestettiin kolme. Joulukuulle oli suunnitteilla ryhmämuotoinen tapahtuma yhdessä TyöHämeen työntekijöiden kanssa, mutta se jouduttiin perumaan vähäisen osanottajamäärän vuoksi. Ryhmämuotoinen tapahtuma siirrettiin helmikuulle 2026.

Työllisyyspalveluissa on ollut painopisteenä TyöHämeen kanssa yhteistyön rakentaminen ja omien palveluiden kehittäminen. TyöHämeen kanssa on tehty tiivistä yhteistyötä muun muassa yhteisen tiimin merkeissä. Henkilöstö on osallistunut TyöHämeen koulutuksiin ja tilaisuuksiin. Pääpainona on ollut monialaisten ja laajan tuen asiakkaiden palveluiden kehittäminen ja asiakasprosessien selkeyttäminen.

Vuoden viimeisen kolmanneksen aikana kehitettiin uusia palveluita kuten työikäisten neuvontapalvelu, joka käynnistyy virallisesti 1.2.2026. Palveluun kuitenkin ohjautui muutamia asiakkaita jo joulukuussa. Lisäksi selkeytettiin kunnan omien työkykypalvelujen roolia suhteessa TyöHämeeseen. Vuoden lopussa käynnistettiin myös prosessi asiakaskokemuksen kehittämiseksi palvelumuotoilun keinoin.

Työllisyyspalveluissa on ollut käytössä työllistämisen tueksi yrittäjille suunnattu työllisyysseteli ja yhdistyksille sekä järjestöille suunnattu kuntalisä. Työllisyysseteli ja kuntalisä yhdistettiin Hattula-lisäksi ja myöntökriteereitä muutettiin vastamaan paremmin nykyiseen lainasäädäntöön etenkin työssäoloehtoon. Kriteereissä huomioitiin myös vallitseva työmarkkinatilanne sekä kuntien muuttuneet työttömyysmaksuvelvoitteet. Aloittaville yrittäjille kehitettiin oma tuki, heille myönnetään jatkossa kriteereiden täyttyessä kerta-luontoista Hattula Startti+ -tukea. Molemmat tuet otetaan käyttöön 1.1.2026.

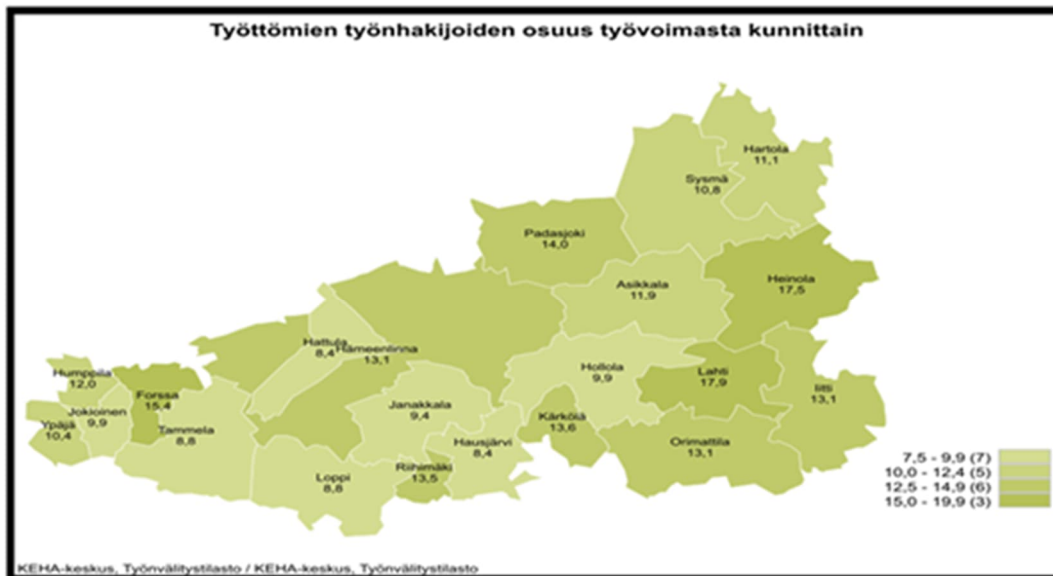
Työllistämisen monialainen edistäminen TYM

Työllistämisen monialaisen edistämisen eli TYM:in asiakkaille järjestettiin vuoden aikana useita ryhmämuotoisia palveluita. TYM-seminaari järjestettiin kaksi kertaa huhtikuussa ja joulukuussa, tilaisuuksiin osallistui yhteensä 67 asiakasta. TYM-seminaari on kehitetty ja järjestetty yhteistyössä OmaHämeen sosiaaliohjaajien kanssa, ja malli on herättänyt laajaa kiinnostusta ja sitä esiteltiin TyöHämeen henkilöstölle ja TYM:in johtoryhmälle sekä muille työllisyysalueille. Lisäksi kesällä järjestettiin uusille asiakkaille aloitustapahtuma, jossa palvelua esiteltiin ja asiakkaat saivat keskustella vapaasti. Asiakkaiden palaute tapahtumista on ollut hyvin positiivista, ja heiltä on tullut hyviä kehittämisideoita. Nuoret saivat

tapaamisesta uusia oivalluksia ja varmuutta jatkopolkujen toteuttamiseen. TYM-palvelussa olevien asiakkaiden määrä ei juurikaan kasvanut loppuvuotta kohden, johtuen henkilöstömuutoksista, uusi työkykyvalmentaja aloitti syyskuussa. Työllistymistä monialaisesti edistävässä palvelussa oli joulukuun alkuun mennessä yhteensä 78 asiakasta, vuoden aikana aloitettiin 24 uutta asiakkuutta ja päätettiin 34. Lisäksi työkykyvalmentajille oli laajan tuen asiakkaita.

Työllisyysguru Jouluku 2025								
Mittari	Alue	2022M12	2023M12	2024M12	2025M11	2025M12	Muutos 1kk	Muutos 1v
Yleinen työttömyys-%	Hattula	5,7	7,3	7,4	7,6	8,4	0,8	1
Yleinen työttömyys-%	KOKO MAA	9,9	11,2	12	11,8	13	1,2	1
Yleinen työttömyys-%	SKO51 Hämeenlinn	9,3	11	10,9	10,6	11,9	1,3	1
Laaja työttömyys-%	Hattula	8,7	10,3	10	9,8	10,4	0,6	0,4
Laaja työttömyys-%	KOKO MAA	13,9	15,3	15,6	15,1	16	0,9	0,4
Laaja työttömyys-%	SKO51 Hämeenlinn	13,1	14,8	14,3	13,7	14,6	0,9	0,3
Alle 25-vuotiaiden työttömyys-%	Hattula	6	5,9	10,9	11,9	14,8	2,9	3,9
Alle 25-vuotiaiden työttömyys-%	KOKO MAA	11,8	13,9	15,2	14,6	17,2	2,6	2
Alle 25-vuotiaiden työttömyys-%	SKO51 Hämeenlinn	11,7	14,2	16	14,4	16,8	2,4	0,8
Työttömät	Hattula	215	226	273	304	315	11	42
Lomautettu	Hattula	36	98	56	36	62	26	6
Laaja työttömyys	Hattula	384	456	443	442	465	23	22
Työttömät alle 25v, pl. lomautetu	Hattula	13	0	18	32	39	7	21
Työttömät alle 30v, pl. lomautetu	Hattula	22	11	28	44	51	7	23
Työttömät yli 50v, pl. lomautetu	Hattula	102	119	142	132	137	5	-5
Pitkäaikaistyöttömät	Hattula	77	73	86	121	127	6	41
Rakennetyöttömät	Hattula	126	128	144	163	178	15	34
Ulkomaalaiset työttömät	Hattula	9	7	11	7	11	4	0
Yhteensä kunnan osuus	Hattula	0	0	0	61793,6	132661	70867,3	132660,9
Aktivointiaste	Hattula	34,6	28,9	25,7	23,1	18,9	-4,2	-6,8
Palveluissa yhteensä	Hattula	133	132	114	102	88	-14	-26
Avoimet työpaikat	Hattula	42	31	11	9	9	0	-2
Työnhaun keskim. kesto	Hattula	54	42	43	50	48	-2	5

Lähde: Työllisyysguru

Yrityskoordinaattori

Yrityskoordinaattorin toimi on uusi ja vuoden painopiste olikin tehtävän kehittäminen ja vakiinnuttaminen. Yrityskoordinaattorin tehtäviin kuuluu muun muassa yritys- ja oppilaitosyhteistyö, yhteistyö TyöHämeen yrityskoordinaattoreiden kanssa, nuorten yrittäjien tukeminen, palvelujen koordinointi sekä palveluiden kehittäminen yhdessä yrittäjien kanssa.

Yrityskoordinaattorin työ keskittyi Hattulan elinvoiman vahvistamiseen sekä yritysneuvonnan kehittämiseen. Yritysten ja kunnan välistä vuoropuhelua tiivistettiin, ja palvelupolkuja selkeytettiin yhteistyössä seudullisten toimijoiden kanssa. Yritysneuvontaa annettiin 45

yrittäjäksi aikovalle. Kysyntä kasvoi erityisesti mikroyritysten keskuudessa. Tontti- ja toimitilakyselyjä vastaanotettiin yhteensä seitsemän. Viestinnässä ja markkinoinnissa otettiin käyttöön Grynos-asiakashallinta- ja CRM-järjestelmä. Hattulan Yrittäjien kanssa järjestettiin yhdessä yritysiltia sekä yrittäjävaltuusto. TyöHämeen yritysreaktoreihin yrityskoordinaattori osallistui neljä kertaa. Yrityskoordinaattori osallistui myös TyöHämeen kuntien yhteiseen kehityspäivään, ELY-keskuksen uudistamista koskevaan päivään sekä Hämeen maaseudun kehittämispäivään.

Vuoden aikana kehitettiin ja vahvistettiin yritysneuvonnan prosesseja selkeyttämällä yritysten palvelupolkuja ja tiivistämällä yhteistyötä seudullisten toimijoiden kanssa. Viestintää kehitettiin lisäämällä säännöllistä yritysviestintää. Lisäksi tapahtumatoimintaa uudistettiin ja laajennettiin, mikä lisäsi yritysten osallistumista ja vuorovaikutusta kunnan kanssa. Asiakkaiden ja yritysten antama palaute oli erittäin myönteistä sekä positiivista.

Nuorten työpajatoiminta

Vuoden aikana Hattulan nuorten työpajatoiminta kasvoi ja kehittyi merkittävästi. Toiminnan painopisteenä oli nuorten työllistymisen, koulutukseen ohjautumisen ja arjenhallinnan tukeminen. Työpaja teki tiivistä yhteistyötä oppilaitosten, yritysten ja nuorisopalveluiden kanssa, mikä näkyi konkreettisina etenemisinä nuorten elämässä. Vuoden aikana nuoria oli toiminnassa mukana yhteensä 111. Nuorten määrä kertoo toiminnan laajuudesta ja myös sen tarpeellisuudesta. Ryhmävalmennuksia toteutettiin yhteensä 12. Asiakastyö sisälsi yksilövalmennusta, ryhmävalmennuksia, työkokeiluja sekä ohjausta koulutus- ja työelämäpoluille. Ryhmävalmennukset olivat keskeinen osa toimintaa. Niissä käsiteltiin arjenhallintaa, asumista ja liikuntaa. Mukana oli kunnan asumisneuvoja, etsivä nuorisotyö sekä liikuntapalveluiden edustajia.

Vuoden aikana työpaja osallistui useisiin tapahtumiin ja verkostotilaisuuksiin, kuten Teikijä-tapahtumaan Hämeenlinnan Loimua- areenalle ja Tavastian rekrymessuille. Toimintaa esiteltiin Etelä-Hämeen muille työpajoille ja muille toimijoille. Yhteistyötä tiivistettiin oppilaitosten, yritysten ja nuorisopalveluiden kanssa.

Tiivis oppilaitosyhteistyö ja palaverit sekä yritys yhteistyö varmistivat nuorten sujuvia siirtymiä koulutukseen. Yritysten kanssa sovittiin työkokeiluista, kesätöistä ja työharjoitteiluista. Verkostotyö jatkui aktiivisesti HAKEVA-verkostossa ja alueellisissa aamukahvitilaisuuksissa.

Syksyllä painottuivat työkokeilut ja koulutusyhteistyö, kuten HAMK Mustialan ja Lepaalla HAMK ja HAMI kanssa järjestetyt palaverit. Työpaja osallistui myös erityisammattioppilaitos Kiipulan avoimiin oviin ja Ohjaamon tilaisuuksiin. Erityisteemoina käsiteltiin asunnottomuutta, päihdeasioita ja epäasiallisen käytöksen tunnistamista. SPR:n kanssa jaettiin yhteistyössä maksukortteja alle 30-vuotiaille nuorille.

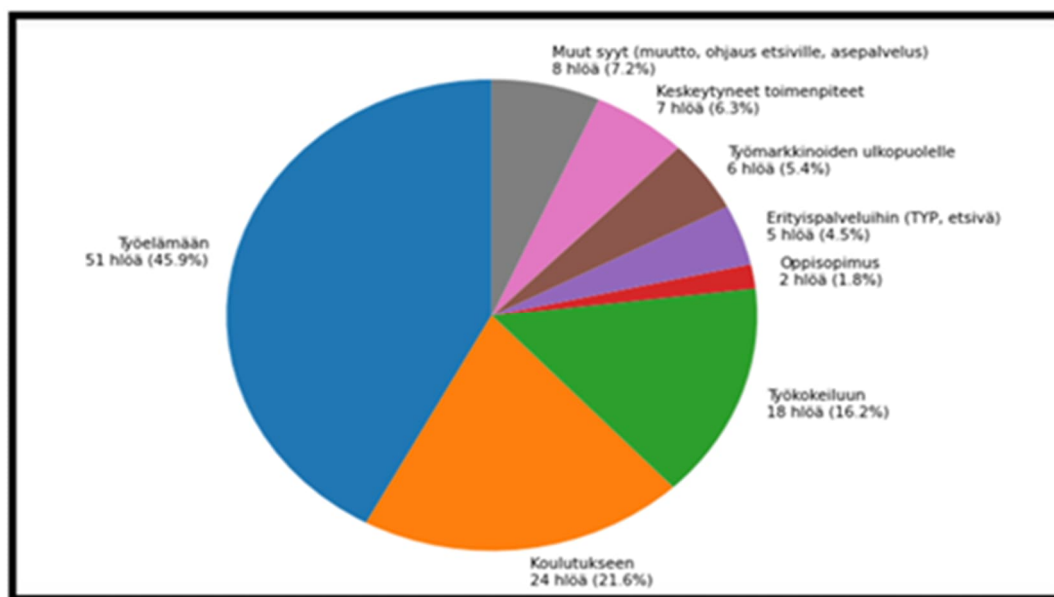
Yleisestä heikosta työmarkkinatilanteesta huolimatta nuorten työpajan toiminta oli vaikuttavaa ja tulokset merkittäviä. Nuorten määrä toiminnassa kasvoi liki kaksinkertaiseksi edelliseen vuoteen verrattuna. Lähes puolet toimintaan osallistuneista nuorista siirtyi työelämään ja viidennes koulutukseen. Työelämään siirtyminen pysyi vahvana koko vuoden (n. 46 %). Koulutuksiin ohjautuminen painottui kevääseen ja kesään. Työkokeilut toimivat merkittävänä väylänä nuorten etenemisiin. Keskeyttämisistä ja työmarkkinoiden ulkopuolelle jäämisistä oli vähän, mikä kertoo ohjauksen onnistumisesta ja palvelun oikea-aikaisuudesta.

Työpajan erityisiä vahvuuksia olivat: laaja verkostoyhteistyö oppilaitosten, yritysten ja nuorisopalveluiden kanssa, monipuoliset valmennukset, jotka tukivat arjenhallintaa ja työelämätaitoja sekä joustava palvelu, joka mahdollisti yksilölliset polut työhön ja koulutukseen.

Haasteita olivat keskeytyneet toimenpiteet ja asiakkaiden kotikunnan vaihtumisesta aiheutuneet katkokset, mutta ohjaus jatkui erityispalveluihin. Nuorten työpajatoiminta vahvisti asemaansa nuorten työllisyyden ja hyvinvoinnin tukijana Hattulassa.

Asiakasmäärät

- Asiakkaita yhteensä: 111 henkilöä
- Ryhmävalmennuksia: 12 kpl, osallistujia yhteensä 100
- Keski-ikä: 23,4 vuotta
- Sukupuolijakauma: miehiä noin 55 %, naisia noin 45 %
- Työelämään: 51 henkilöä (45,9 %)
- Koulutukseen: 24 henkilöä (21,6 %)
- Työkokeiluun: 18 henkilöä (16,2 %)
- Oppisopimus: 2 henkilöä (1,8 %)
- Erityispalveluihin (TYP, etsivä): 5 henkilöä (4,5 %)
- Työmarkkinoiden ulkopuolelle: 6 henkilöä (5,4 %)
- Keskeytyneet toimenpiteet: 7 henkilöä (6,3 %)
- Muut syyt (muutto, ohjaus): 8 henkilöä (7,2 %)

Vertailu osavuositain

- Ensimmäinen kolmannes: Asiakkaita 37 → työelämään 21 %, koulutukseen 32 %
- Toinen kolmannes: Asiakkaita 42 → työelämään 50 %, koulutukseen 26 %
- Kolmas kolmannes: Asiakkaita 47 → työelämään 45,5 %, koulutukseen 6 %

Työllisyyspalveluissa työskentelee palvelupäällikkö, yksi vakituinen työkykyvalmentaja ja yksi määräaikainen työkykyvalmentaja, lisäksi nuorten työpajalla työskentelee kaksi vakituista työ- ja yksilövalmentajaa, joista toisen työajasta 20 % koostuu yrityskoordinaattorin tehtävistä. Palveluneuvojan määräaikainen työsuhde päättyi 31.12.2025.

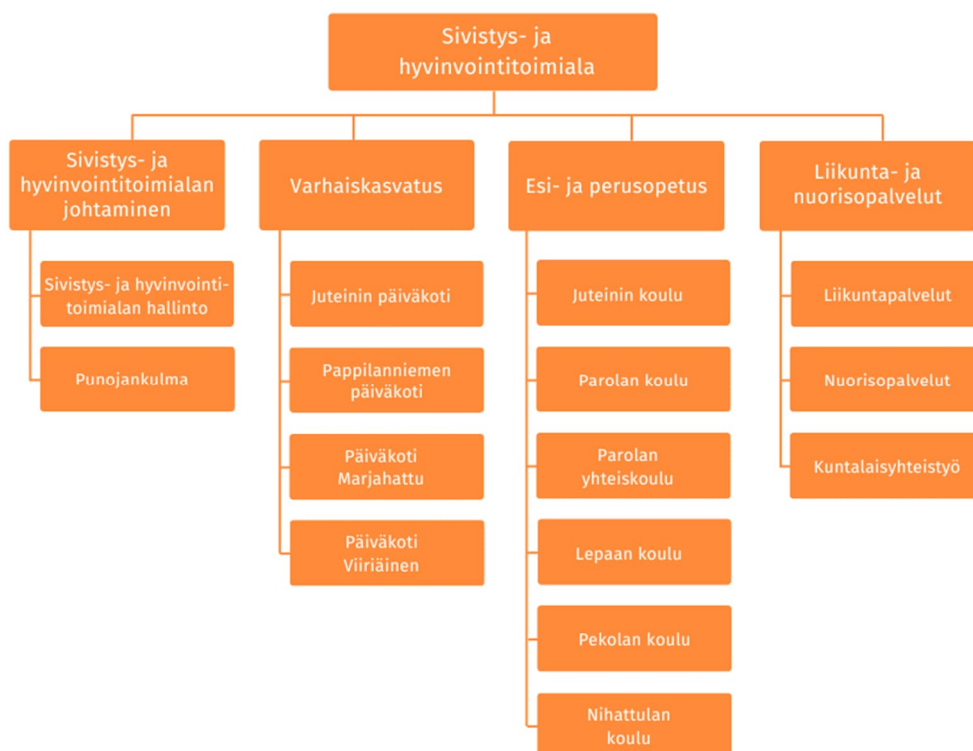
Keskeiset muutokset taloudessa

Työttömyysetuusmaksuihin oli varattu vuoden 2025 talousarvioissa 536 000 euroa, valtion arvio maksuista oli 605 000 euroa, mitä kompensoitiin valtionosuuksina 235 899 eurolla. Vuoden 2025 toteuma oli 654 590 euroa, joten ylitystä oli kaikkiaan 118 590 euroa. Työllisyyspalveluissa kuitenkin pysyttiin talousarvioissa ja alitettiin budjetti n. 200 000 eurolla. Työllisyyspalveluissa ei käytetty palveluita, kun tiedettiin jo varhain, että työttömyysetuusmaksut tulevat ylittymään. Työllistämiseen oli varattu talousarvioon rahaa (henkilöstökulut) ja niitä oli tarkoitus käyttää, mutta yhteistoimintamenettelyn vuoksi työllistämisiä ei voitu viedä käytäntöön. TyöHämeen tuottamiin lakisääteisiin palveluihin varattua VOS-rahaa jäi käyttämättä ja se huomioitiin kuntien laskutuksessa.

Keskeiset tunnusluvut

- Yleinen työttömyysprosentti joulukuu 8,4 % (7,4 % 12/2024)
- Nuorten alle 25-vuotiaiden työttömyysprosentti joulukuussa 14,8 % (10,9 % 12/2024)
- Pitkäaikaistyöttömien määrä joulukuussa 127 hlöä (86 hlöä 12/2024)
- Aktivointiaste joulukuussa 18,9 % (25,7 % 12/2024)
- Työmarkkinaetuuksien kuntaosuus tammi-joulukuu 654 590 euroa
- Nuorten määrä työpajatoiminnassa tammi-joulukuu 2025 111 hlöä (vuonna 2024 60 hlöä)
- Yrityskäyntejä tammi- joulukuu 45 kpl

3.1.3 Sivistys- ja hyvinvointitoimiala

	TA 2025	Toteuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	1 162 200	1 240 159	77 959
Henkilöstökulut	-12 166 625	-12 139 906	26 719
Palvelujen ostot	-2 868 850	-3 135 989	-267 139
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-285 900	-348 993	-63 093
Avustukset	-669 000	-597 860	71 140
Muut toimintakulut	-240 640	-250 970	-10 330
TOIMINTAKULUT	-16 231 015	-16 473 718	-242 702
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-15 068 815	-15 233 558	-164 743
Rahoitustuotot ja -kulut	0	210	210
Suunnitelman mukaiset poistot	0	-41 449	-41 449
Poistot ja arvonalentumiset	0	-41 449	-41 449
TILIKAUDEN TULOS	-15 068 815	-15 274 797	-205 982
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-15 068 815	-15 274 797	-205 982

	TA 2025	Toteuma	Poikkeama
TOIMINTAKULUT sis	-4 934 333	-5 068 013	-133 680
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-4 934 333	-5 068 013	-133 680

Yleinen kuvaus

Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan alaisuudessa on sivistys- ja hyvinvointitoimialan hallinto, varhaiskasvatus- ja perusopetuspalvelut sekä liikunta- ja nuorisopalvelut ja kuntayhteistyö.

Tiiviillä ja hyvällä yhteistyöllä aikaansaadaan ennaltaehkäisevää, varhaista puuttumista tukevaa, oikea-aikaista ja suunnitelmallista palvelua asiakkaan hyväksi. Lisäksi voimavaroja yhdistämällä saavutetaan myös kustannustehokkuutta.

Strateginen päämäärä	Toiminnallinen tavoite 2025	Mittari	Mittarin käyttö	Vastuu	Raportointi
Hyvinvoiva kuntalainen	Hattulan koulu-PT-hankkeen tavoitteena on kuvata Move-prosessit ja edistää lasten ja nuorten hyvinvointia uudella liikuntaneuvonnalla. Move-mittausten laaja-alainen hyödyntäminen käytäntöön.	Move-mittaukset ja kouluterveyskyselyn tulokset kansallisella tasolla. Liikuntaneuvonnan asiakasmäärä ja palautteet.	1. alle kansallisen tason 2. kansallisella tasolla 3. kansallista tasoa parempi	Sivistys- ja hyvinvointijohtaja, palvelualuepäälliköt, rehtorit ja koulunjohtajat	2. = Move tulokset keskimäärin kansallisella tasolla. Move -mittaukset on tehty toimintavuoden syksyllä. Lasten/nuorten Liikuntaneuvonnassa 10 asiakasta. Haasteena asiakkuuksien luominen. Palaute on ollut positiivista
	Vakiinnutetaan aikuisväestön liikuntaneuvontapalvelut budjettivaroin 1.1.2025 alkaen hanketuen loppuessa. Resursilla toteutetaan myös senioriliikunta ja ohjatut liikuntaryhmät.	Liikuntaneuvontapalvelun asiakkuuksien määrä.	1. alle 40 2. 40–60 asiakasta 3. yli 60 asiakasta		Vakiinnuttamistoimet toteutettu ostopalveluna onnistuneesti. Asiakasmäärät vuoden 2024 mukaisella hyvällä tasolla 3= yli 60 asiakasta (pitkässä liikuntaneuvonnassa)
	Hattulan kunnan hyvinvointisuunnitelman mukaisesti varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa järjestetään kouluruokailu valtakunnallisten ohjeiden ja suositusten mukaisesti, ohjataan erityisesti kouluikäisiä oppilaita osallistumaan kouluruokailuun ja kasvatetaan terveellisiin elämäntapoihin. Tarkoitus on vaikuttaa myös yläkouluikäisten ylipaino-ongelmaan.	Kaikkien varhaiskasvatusryhmien ryhmävasuissa on kirjattuna kasvattajien sopimat toimintatavat terveellisen, turvallisen ja sensitiivisen ruokailuhetken toteuttamiseksi. Toimintatapojen tulee olla uusien ruokailukasvatusperiaatteiden mukaiset. Kouluterveyskyselyn tulokset	1. toteutunut alle 30 % 2. toteutunut 31–95 % 3. toteutunut yli 95 % 1. alle kansallisen tason 2. kansallisella tasolla	Sivistys- ja hyvinvointijohtaja, palvelualuepäälliköt, varhaiskasvatuksen esihenkilöt, rehtorit ja koulunjohtajat, ateriapalvelupäällikkö	2. Toteutunut varhaiskasvatuksessa 31–95 % Muutamassa tiimissä vielä kirjaaminen tekevämmä, kaikissa ryhmissä otettu uudet varhaiskasvatuksen ruokailukasvatusperiaatteet käyttöön.

		kouluruokailun osalta			2. Kansallisella tasolla Ei raportoitavaa. Kouluterveyskyselyt tehty perusopetuksessa maaliskuussa
	Yhteistyö ruokapalveluiden kanssa, jotta saadaan lasten ja nuorten näkemykset ruokailusta ja kehittämistarpeista.	Varhaiskasvatuksessa järjestetään kasvattajien ja ruokapalvelun välinen tiedonvaih-topalaveri, missä tuodaan esille lasten ajatuksia ruokailuista ja kehittämistarpeista. Varhaiskasvatuksessa toteutetaan keväällä 2025 asiakastytyväisyyskysely Perusopetuksessa asiakaskysely.	1. ei ole toteutunut 2. toteutunut osin 3. toteutunut lasten ja nuorten palveluissa	Sivistys- ja hyvinvointijohtaja, palvelualuepäälliköt, varhaiskasvatuksen esihenkilöt ja ateriapalvelupäällikkö	3. toteutunut varhaiskasvatuksen esihenkilöt ja ateriapalvelun esihenkilö pitivät tiedonvaih-topalaverin. palaverissa käytiin läpi lasten ja huoltajien ajatuksia, toiveita ja kehittämisisideoita. 3.varhaiskasvatuksen asiakastytyväisyyskysely on toteutunut keväällä 2025 Asiakaskysely tehty alkuvuodesta 2025.
Kestävä kehitys	Kestävän kehityksen mukaiset valinnat ja myönteinen suhtautuminen tulevaisuuteen.	Kasvattajat ja opettajat tekevät työssään kestävän kehityksen mukaisia ratkaisuja ja omalla esimerkillään luovat lapsille ja nuorille myönteistä tulevaisuudenkuvaa. Kouluterveyskyselyn tulokset.	1. alle kansallisen tason 2. kansallisella tasolla 3. kansallista tasoa parempi 1. toteutunut vähän 2. toteutunut jatkuvasti 3. toteutuu aina	Sivistys- ja hyvinvointijohtaja, palvelualuepäälliköt, opetus- ja kasvatushenkilöstö, rehtorit ja koulunjohtajat	2. Varhaiskasvatuksen kasvattajat toteuttavat työssään päivittäin kestävän kehityksen periaatteita yhdessä lasten kanssa. 3. toteutuu aina. Kouluterveyskyselyt tehty perusopetuksessa maaliskuussa. Tulokset käsitelty syksyllä.
	Pyritään käyttämään kierrätettyjä ja kierrätettäviä materiaaleja/kalusteita sekä pidetään huolta sekä rakennetusta että	Varhaiskasvatuksessa toteutetaan keväällä 2025 kierrätysviikko. Viikko toteutetaan lasten	1. toteutunut alle 30 % 2. toteutunut 31–95 % 3. toteutunut yli 95 %	Sivistys- ja hyvinvointijohtaja, palvelualuepäälliköt, opetus- ja kasvatushenkilöstö,	3.Toteutunut yli 95 %

	luonnonympäristöstä ja irtaimistosta.	kanssa ja teemana on leluista, oppimisympäristöistä sekä luonnonympäristöstä huolehtiminen		rehtorit ja koulunjohtajat	Kierrätysviikko toteutettiin viikolla 40 kaikissa varhaiskasvatuksen yksiköissä
	Ruokahävikin vähentäminen lasten osallisuutta lisäämällä	Kaikissa varhaiskasvatusryhmissä seurataan lasten kanssa toiminnallisin menetelmin ruokahävikkiä keväällä ja syksyllä toteutettavilla teemaviikoilla. Toiminta kirjataan pedanettiin huoltajille näkyväksi ja samalla heitä osallistaen. Talojen arx-vastaavat suunnittelevat teemaviikkojen sisällön.	1. toteutunut vähän 2. toteutunut jatkuvasti 3. toteutuu aina	Sivistys- ja hyvinvointijohtaja, palvelualuepäälliköt, varhaiskasvatuksen esihenkilöt	3. Ruokahävikki- viikko toteutunut viikolla 40 kaikissa varhaiskasvatuksen yksiköissä
	Kaikissa sivistyksen ja hyvinvoinnin palveluissa kaikilla toiminnan tavoilla kiinnitetään huomiota vastuullisten ratkaisujen ja päätösten tekemiseen.	Hankinnat, rakentaminen, asiakas- ja kuntalaiskyselyt, osallisuus ja vaikuttaminen.		Sivistys- ja hyvinvointijohtaja, palvelualuepäälliköt, opetus- ja kasvatushenkilöstö, rehtorit ja koulunjohtajat	Hankinnat tehtiin siten, että tilataan vai tarpeellinen.
Turvallinen ympäristö	Palveluverkkoon ja rakentamiseen liittyvien tarpeiden esillä pitäminen	Tilojen ja oppimisympäristöjen tarkoituksenmukaisuus ja terveellisyys, liikuntapaikkojen sekä varhaiskasvatusyksiköiden ja koulujen piha-alueiden tarkoituksenmukaisuus ja turvallisuus	1. tarkastuksissa esille tulleet kehittämistarpeet korjattu alle 50 % 2. tarkastuksissa esille tulleet kehittämistarpeet korjattu yli 50 % 3. tarkastuksissa esille tulleet kehittämistarpeet korjattu kaikki	Sivistys- ja hyvinvointijohtaja, palvelualuepäälliköt, infrapalvelupäällikkö	3.Liikuntapaikkojen kehittämistarpeet ratkottu. Turvallisuus-suunnitelmat päivitetty sähköiseen Wpromuotoon vapaa- aikapalveluissa. 3.Varhaiskasvatuksessa esille tulleet kehittämistarpeet korjattu
		Laaditaan yksikkökohtaiset suunnitelmat	1. ei ole aloitettu 2. laadittu osaan yksiköistä 3. laadittu kaikkiin yksiköihin		3.Varhaiskasvatuksessa turvallisuus-suunnitelmat on laadittu kaikkiin yksiköihin
	Turvallisuuden kasvuympäristöissä vaikuttavia tekijöitä ovat työrauha, säännöt, riittävä valvonta ja aikuisten määrä, kiussaamiseen ja epäasialliseen käytökseen puuttuminen sekä erilaisiin tilanteisiin varautuminen. Fyysisen ja henkisen tur-	Varhaiskasvatuksessa turvalliseen kasvuympäristöön liittyvät asiat kirjataan yksikkö- ja ryhmäkohtaiseen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan	1. toteutunut alle 30 % 2. toteutunut 31-95 % 3. toteutunut yli 95 %	Sivistys- ja hyvinvointijohtaja, palvelualuepäälliköt, rehtorit ja koulunjohtajat	3.toteutunut yli 95 %

	vallisuuden varmistamisesta kasvu ympäristöissä on toimialakohtaisia suunnitelmia, jotka tarkistetaan yksiköittäin				
Myönteinen yrittämiselle	Yrittäjyyskasvatus ja yritteliäs asenne	Yrittäjyyskasvatus sisältyy oppisisältöihin, työskentelytaidot ja yritteliäs asenne ovat läpileikkaava teema kaikessa opetuksessa	1. toteutunut vähän 2. toteutunut jatkuvasti 3. toteutuu aina	Koulujen rehtorit ja koulunjohtajat, varhaiskasvatuksen esihenkilöt	Toteutuu jatkuvasti
	Yksityisten perhepäivähoitajien toiminnan tukeminen ja laadukas yhteistyö	Varhaiserityisopettajan palveluiden käyttö saatavilla aina tarvittaessa. Varhaiserityisopettaja tilastoi kaikki yhteydenotot ja toimenpiteet.	1. Yksityisten perhepäivähoitajien yhteydenottoihin on vastattu alle 10 % 2. Yksityisten perhepäivähoitajien yhteydenottoihin on vastattu 11 % - 99 % kyselyistä 3. Yksityisten perhepäivähoitajien yhteydenottoihin on vastattu aina	Varhaiskasvatuksen esihenkilöt	3. Yhteydenottoihin on vastattu Varhaiskasvatuksen erityisopettaja on myös yksityisiin perhepäivähoitajiin päin yhteydessä säännöllisesti. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja on käynyt myös kaikkien luona kotikäynnillä vuoden 2025 aikana.
		Esihenkilöiden ja yksityisten perhepäivähoitajien tapaamiset vähintään kerran keväällä ja kerran syksyllä	1. ei ole toteutunut 2. on toteutunut	Varhaiskasvatuksen esihenkilöt	2. on toteutunut. Yhteydenpito on myös säännöllistä yhteisen whatsapp-ryhmän välityksellä
Mahdollistava ilmapiiiri	Kattavan koulunuorisotyön vakiinnuttaminen hanketuen loputtua. Edistetään erityisesti yläkouluikäisten nuorten koulukiinnittymistä ja -hyvinvointia siellä missä parhaiten kohdataan nuoret	Koulunuorisotyöhön on lisätty tarvittava henkilöresurssi hanketuen loputtua Koulunuorisotyön vaikuttavuus-kysely	1. toteutuneet vähän 2. toteutuneet osittain 3. toteutuneet kokonaan 1. ei toteutunut 2. toteutettu	Sivistys- ja hyvinvointijohtaja, palvelualuepäälliköt	3. Koulunuorisotyön lisäresurssi vakinaistettu. 2. Vaikuttavuuskysely toteutettu
	Osallisuuden ja vaikuttamisen mahdollisuudet kaikessa toiminnassa ja suunnittelussa tulee huomioida. Edistetään osallistavaa työotetta toiminnan kehittämisessä.	Perusopetuksessa tämä tarkoittaa mm. oppilaskuntatyötä ja tukioppilastoimintaa	1. toteutuneet vähän 2. toteutuneet osittain 3. toteutuneet kokonaan	Sivistys- ja hyvinvointijohtaja, palvelualuepäälliköt, rehtorit ja koulunjohtajat	Toteutuu osittain

		Kouluilla ja päiväkodeilla toimii vanhempainyhdistykset	1. toteutuneet vähän 2. toteutuneet osittain 3. toteutuneet kokonaan	Palvelualuepäälliköt, rehtorit ja koulunjohtajat, varhaiskasvatuksen esihenkilöt	2.Toteutuu osittain. Varhaiskasvatuksessa viiriäisen ja Pappilanniemen päiväkodilla toimii vanhempainyhdistykset, Juteinin päiväkodilla on yhteinen koulun kanssa (Perusopetuksessa kaikissa yhdistyksissä ei ole tällä hetkellä vanhempainyhdistyksiä)
		Varhaiskasvatuksessa järjestetään eri teemoihin liittyviä toiminnallisia huoltajia osallistavia iltapäiviä vähintään 4 kertaa kalenterivuoden aikana	1. ei toteutunut 2. toteutettu		2.toteutettu. Varhaiskasvatuksen Ideax-tiimi suunnittelee tapahtumien ajankohdat ja teeman
		Varhaiskasvatuksessa jokainen varhaiskasvatusryhmä toteuttaa vähintään 1 krt/toimikausi lasten ideoista syntyneen projektin. Projekti dokumentoidaan Pedanettiin	1. toteutunut alle 30 % 2. toteutunut 31–95 % 3. toteutunut yli 95 %		3.Toteutunut yli 95 %
	Olemme luotettava kumppani sisäisille ja ulkoisille yhteistyötahoille. Arvostamme rakentavaa yhteistyötä, vastakkainasettelun välttämistä, pyrkimystä kuulla aidosti toista osapuolta sekä ratkaisujen ja uusien toimintatapojen hakemista virheiden ja syyllisten osoittamisen sijaan. Mahdollistavan ilmapiirin luominen on tärkeää kaikessa yhteistyössä: omissa yksiköissä, omalla toimialueella, kunnan toimialojen välillä ja muiden yhteistyöverkoston kanssa	Asioiden ottaminen keskusteluun suoraan ja asiallisesti sekä kunnioittavan kohtaamisen periaatteita noudattaen.	1. toteutunut vähän 2. toteutunut jatkuvasti 3. toteutuu aina	Sivistys- ja hyvinvointijohtaja, palvelualuepäälliköt, rehtorit ja koulunjohtajat, varhaiskasvatuksen esihenkilöt	3.Toteutunut aina
Myönteinen yhteistyölle	Monialainen yhteistyö lasten ja perheiden asioihin liittyen, vanhemmuuden tukeminen.	Varhaiskasvatuksen ja liikuntapalveluiden yhteinen hanke: Pöhinää	1. toteutuneet vähän 2. toteutuneet osittain 3. toteutuneet kokonaan	Sivistys- ja hyvinvointijohtaja, palvelualuepäälliköt, varhais-	3.toteutuneet kokonaan Hanke jatkuu vuoden 2025

		perheille -hankkeen tavoitteet toteutuneet suunnitellusti		kasvatuksen esihenkilöt, rehtorit ja koulunjohtajat	loppuun. Vaikutavuuskysely parhaillaan käynnissä.
		Yhteisöllisten oppilashuoltoryhmien itsearviointi	1. heikko 2. hyvä 3. kiitettävä		Hyvä
	Yhteistyö kolmannen sektorin toimijoiden ja hyvinvointialueen kanssa	Toteutuneet kerhot, tapahtumat ja tapaamiset	1. toteutunut alle 30 % 2. toteutunut 30-90 % 3. toteutunut yli 90 %	Sivistys- ja hyvinvointijohtaja, palvelualuepäällikkö	Toteutunut hyvällä tasolla 2.
		Yhteistoiminnan laatu itsearviointina	1. heikko 2. hyvä 3. kiitettävä	Sivistys- ja hyvinvointijohtaja, palvelualuepäällikkö	Oma-arvio 2.

3.1.3.1 Sivistys- ja hyvinvointitoimialan hallinto

	TA 2025	Toteuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	40 000	37 949	-2 051
Henkilöstökulut	-435 270	-412 943	22 327
Palvelujen ostot	-501 300	-507 775	-6 475
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 000	-3 872	-872
Avustukset	-15 000	-16 264	-1 264
Muut toimintakulut	-6 000	-3 725	2 275
TOIMINTAKULUT	-960 570	-944 579	15 991
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-920 570	-906 631	13 940
Suunnitelman mukaiset poistot	0	-5 622	-5 622
Poistot ja arvonalentumiset	0	-5 622	-5 622
TILIKAUDEN TULOS	-920 570	-912 253	8 318
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-920 570	-912 253	8 318

Tilivelvollinen: Sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Yleinen kuvaus

Sivistys- ja hyvinvointitoimialan johtamiseen on koottu koko toimialan yhteisiä kustannuksia, kuten sivistys- ja hyvinvointitoimialan hallinnon sekä sivistys- ja hyvinvointilautakunnan toimintamenoja. Lisäksi hallinnon alla on muut opetuspalvelut kuten Sibelius-opiston, Vanajaveden opiston sekä Parolan lukion kustannukset.

Tehtävän ja toiminnan painopisteiden toteutuminen 2025

Parolan lukion uudisrakennus valmistui vuoden loppuun mennessä.

Yhteenveto ja ennuste talousarvion toteumasta

Edetty talousarvion mukaisesti.

3.1.3.2 Varhaiskasvatus ja esiopetus

	TA 2025	Toteuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	451 000	403 485	-47 515
Henkilöstökulut	-4 662 339	-4 555 234	107 105
Palvelujen ostot	-312 000	-253 085	58 915
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-36 000	-18 820	17 180
Avustukset	-586 000	-506 960	79 040
Muut toimintakulut	-31 000	-36 329	-5 329
TOIMINTAKULUT	-5 627 339	-5 370 428	256 911
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-5 176 339	-4 966 943	209 395
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-5 176 339	-4 966 943	209 395
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-5 176 339	-4 966 943	209 395

Tilivelvollinen: Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen palvelualuepäällikkö

Yleinen kuvaus

Hattulan kunnan varhaiskasvatus on lapsen suunnitelmallinen ja tavoitteellinen kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostama kokonaisuus, missä painottuu laadukas pedagogiikka. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea hattulalaisten lasten hyvinvointia, kasvua ja kehitystä yhdessä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatuksessa toimitaan turvallisessa ja lapsen kehitystasoa vastaavassa oppimisympäristössä.

Esiopetuksen tavoitteena on edistää lapsen kasvu-, kehitys- ja oppimisedellytyksiä sekä vahvistaa lapsen myönteistä minäkuvaa yhdessä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatus, esiopetus sekä perusopetus muodostavat lapsen kasvun ja oppimisen kannalta johdonmukaisesti etenevän kokonaisuuden ja perustan elinikäiselle oppimiselle.

Olellaiset tapahtumat

Hattulan varhaiskasvatuksessa kevään 2025 painopiste on ollut Esiopetussuunnitelman tuen uudistuksen päivitys mikä astui voimaan 1.8.2025. Syksyn aikana uudistukseen liittyviä asioita koulutettiin henkilöstölle sekä kehitettiin tuen uudistukseen liittyviä prosesseja.

Varhaiskasvatuksessa otettiin käyttöön uusi digitaalinen laadunhallintajärjestelmä Valssi ja henkilöstölle toteutettiin sen kautta ensimmäinen kysely. Tuloksia hyödynnettiin toiminnan kehittämisessä sekä toimikauden 2025–2026 pedagogisten painopistealueiden valinnassa.

Henkilöstön työnhyvinvointiin on panostettu järjestämällä elämäntapoihin liittyvää koulutusta sekä koko varhaiskasvatuksen hyvinvoinnilliset tiimien arviointi-illat Wanhan Rauhan koululla.

Toukokuussa huoltajille ja lapsille toteutettiin asiakastyytyväisyyskysely painopisteenä päiväkotiruokailu.

Yhteenveto ja ennuste talousarvion toteumasta

Tuen lasten määrä ja tuen tarve kasvoi kevään 2025 aikana, minkä vuoksi jouduttiin resursoimaan kaksi erityisavustajaa lisää. Toinen koko kaudeksi (myös toimikausi 2025–2026) ja toinen maaliskuu-kesäkuu 2025. Erityisen tuen lasten kasvanut määrä näkyi myös laajemmin ryhmien sijoitteluissa, koska lapsia voidaan näihin ryhmiin sijoittaa vähemmän.

Varhaiskasvatuksessa oli myös pidempiä sairauslomia lyhyiden lisäksi.

Esiopetuksen tuen uudistamisen päivitysprosessi vaati varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen pedagogisen asiantuntijan työpanosta työajan ulkopuolella, koska normaali työaika ei ole riittänyt. Myös esihenkilöiden ryhmässä olotunteja oli runsaasti, koska aina sijaisia ei ollut saatavilla, tilanteet olivat ennakoimattomia tai ei ollut tarkoituksenmukaista palkata sijaista vain lyhyeen tarpeeseen.

Keskeiset tunnusluvut

	2023	2024	2025
Päiväkotien lasten määrä ka.	418	398	399
Toimintakulut (ulk)	4 718 141	4 559 833	4 805 732
€/lapsi	11 287	11 457	12 044
Perhepäivähoidon lasten määrä ka.	4	4	0
Toimintakulut (ulk)	39102	30927	0
€/lapsi	9 776	7 732	0
Kuljetusoppilaat ka.	9	8	8
Erityisen tuen lapset	15	12	20
Tehostetun tuen lapset	32	29	36
S2	17	16	10

3.1.3.3 Perusopetus, aamu- ja iltapäivätoiminta

	TA 2025	Toteuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	460 000	530 874	70 874
Henkilöstökulut	-6 457 060	-6 552 306	-95 246
Palvelujen ostot	-1 802 000	-2 155 124	-353 124
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-204 000	-249 999	-45 999
Muut toimintakulut	-168 000	-184 131	-16 131
TOIMINTAKULUT	-8 631 060	-9 141 559	-510 499
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-8 171 060	-8 610 685	-439 625
Suunnitelman mukaiset poistot	0	-3 592	-3 592
Poistot ja arvonalentumiset	0	-3 592	-3 592
TILIKAUDEN TULOS	-8 171 060	-8 614 277	-443 217
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-8 171 060	-8 614 277	-443 217

Tilivelvollinen: Perusopetuksen palvelualuepäällikkö

Yleinen kuvaus

Hattulan kunnan perusopetuksessa halutaan taata perusopetuksen laatu varmistamalla turvalliset ja toimivat oppimisympäristöt, huolehtimalla henkilöstön kelpoisuudesta ja antamalla oppilaille hyvää perusopetusta sopivan kokoisissa opetusryhmissä oppilaiden erilaiset tarpeet huomioiden. Perusopetuksen tavoitteena on tukea hattulalaisten lasten ja nuorten hyvinvointia, kasvua, kehitystä ja oppimista.

Iltapäivätoiminnan tavoitteena on antaa lapselle tuttu ja turvallinen paikka viettää koulutyön jälkeistä aikaa sekä osallistua aikuisen ohjauksessa monipuoliseen ja virkistävään toimintaan. Toiminnan tarkoituksena on tukea lapsen kasvua ja kehitystä, luoda perustaa hyvälle vapaa-ajan viettotavoille ja auttaa perheitä kasvatustehtävän toteutuksessa. Vuonna 2025 iltapäivätoiminta järjestetään Koulutuskuntayhtymä Tavastian toimesta.

Olennaiset tapahtumat

- 1.8.2025 Lepaan koulu muutettiin kaksiohjelmaiseksi koulun oppilasmäärän pienehköksi
- 1.8.2025 Päivitetty Opetussuunnitelma otettu käyttöön, sisältäen uuden tuntijaon (yksi vuosiviikkotunti lisätty 1.-, 2.- ja 3.-luokalle)
- 1.8.2025 Uusi Oppimisen Tuen -malli otettu käyttöön.
- 1.8.2025 Valmistava opetus on otettu toistaiseksi oman kunnan tehtäväksi.

Yhteenveto ja ennuste talousarvion toteumasta

OPS-uudistus/ Oppimisen tuen uudistus haastoi taloutta. Kaikki aiheeseen liittyvät uudistukset (tuntikehyksen muutos sekä tuen muutos) pystyttiin toteuttamaan laaditun budjetin sisällä.

Keskeiset tunnusluvut

Suoritteet	2023	2024	2025
Peruskoulun oppilasmäärä ka.	1065,5	1075	1066
Toimintakulut (ulk)	8 574 574	8 705 298	9 141 559
€/ oppilas	8 047	8 098	8576
Kuljetusoppilaat ka.	270,5	277,5	282
Aamu- ja iltapäivätoiminnassa ka.	119	107	108

3.1.3.4 Liikunta- ja nuorisopalvelut sekä kuntalaisyhteistyö

	TA 2025	Toteuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	211 200	267 852	56 652
Henkilöstökulut	-611 956	-619 423	-7 467
Palvelujen ostot	-253 550	-220 005	33 545
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-42 900	-76 301	-33 401
Avustukset	-68 000	-74 636	-6 636
Muut toimintakulut	-35 640	-26 786	8 854
TOIMINTAKULUT	-1 012 046	-1 017 151	-5 104
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-800 846	-749 299	51 547
Rahoitustuotot ja -kulut	0	210	210
Suunnitelman mukaiset poistot	0	-32 235	-32 235
Poistot ja arvonalentumiset	0	-32 235	-32 235
TILIKAUDEN TULOS	-800 846	-781 324	19 522
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-800 846	-781 324	19 522

Tilivelvollinen: Liikunta- ja nuorisopalvelujen palvelualuepäällikkö

Yleinen kuvaus

Liikuntapalvelujen vastualueen tehtävänä on huolehtia liikuntatoimen suunnittelusta ja kehittämisestä sekä kunnassa harjoitettavan liikuntatoiminnan tukemisesta. Ensisijaisena tehtävänä on toimia edellytysten luoja ja tuottaa sellaisia palveluja, joita kansalaisjärjestöt eivät tarjoa.

Nuorisopalvelut huolehtivat kunnassa tapahtuvasta nuorisotyöstä, nuorisotoiminnasta ja nuorisopolitiikkaan liittyvistä yhteydenpitotehtävistä. Nuorisolaki velvoittaa kuntia mm. huolehtimaan nuorten vaikuttamismahdollisuuksista ja järjestämään etsivää nuorisotyötä. Kunnilta edellytetään myös monialaista yhteistyötä nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi.

Kuntalaisyhteistyö on palvelumuotona vielä tuore. Vastualueen tehtävänä on kehittää järjestöyhteistyötä ja erityisesti kunnan eri asuinalueiden ja asukkaiden osallistamista ja vaikutusmahdollisuuksia. Yhteisöllisyyden kehittäminen on ollut mm. Hattula yhdessä- ja Kumppanuuden Hattula -hankkeiden keskeisiä osa-alueita.

Olennaiset tapahtumat

Vakiinnuttamiset ja rekrytoinnit toteutettiin suunnitellusti. Laaja-alainen kehitystyö varausjärjestelmän ja lukkojen uudistamisen, sekä nykyvaatimusten mukaisten ilmoittautumis- ja maksujärjestelmien käyttöönotto toteutui suunnitellusti pieniä poikkeamia lukuun ottamatta. Lepaan ja Nihattulan muutostyöt jatkuvat vuodelle 2026.

Yhteenveto ja ennuste talousarvion toteumasta

Talousarvion tulot ylittyivät yli odotusten mm. hanketukien ja tilavuokrien osalta. Kokonaisuutena pysyttiin annetussa raamissa.

3.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Tilikauden tulos

Tilikauden tulos on -2 650 021,34 euroa alijäämäinen. Muutettuun talousarvioon euroa verrattuna tilikauden tulos oli 267 745,66 euroa parempi.

Toimintatuotot

Ulkoiset toimintatuotot toteutuivat 0,1 miljoonaa euroa talousarviota suurempina. Tiliryhmittäin tarkasteltuna toimintatuotot toteutuivat:

- myyntituottojen osalta 99,4 %:a alkuperäisestä tuloarviosta, 4 786 euroa talousarviota pienempänä
- maksutuottojen osalta 94,5 %:a alkuperäisestä tuloarviosta, 38 514 euroa talousarviota pienempänä
- tukien ja avustusten osalta 132,5 %:a alkuperäisestä tuloarviosta, 109 959 euroa talousarviota suuremana
- muiden toimintatuottojen osalta 104,6 %:a alkuperäisestä tuloarviosta, 66 052 euroa talousarviota suuremana.

Toimintatuottojen ulkoisten erien osalta tuloarvio ylittyi Hallintotoimialalla 32 tuhatta euroa, Elinvoimatoimialalla 21 tuhatta euroa ja Sivistys- ja hyvinvointitoimialalla 78 tuhatta euroa.

Toimintatuottojen toteutumista on kuvattu tarkemmin käyttötalousosassa toimialueittain.

Toimintakulut

Ulkoiset toimintakulut toteutuivat 0,3 miljoonaa euroa talousarviota pienempinä. Valtuustoon nähden sitovana tasona oleva ulkoinen toimintakate toteutui näin ollen kokonaisuutena budjetoitua parempana.

Talousarvion seurannassa toimintamenot sisältävät toimintakulut ja sitä vähentävät valmistus omaan käyttöön -erän kirjaukset.

Toimintakulut toteutuivat 0,3 milj. euroa alkuperäistä määrärahaa pienempinä. Tiliryhmittäin tarkasteltuna toimintakulut toteutuivat

- henkilöstökulujen osalta 98,8 %:a alkuperäisestä kuluarviosta, 0,2 milj. euroa pienempänä
- palvelujen ostojen osalta 99,9 %:a alkuperäisestä kuluarviosta, 8 tuhatta euroa alkuperäistä määrärahaa pienempänä
- aineet, tarvikkeet ja tavarat osalta 87,7 %:a alkuperäisestä kuluarviosta, 0,3 milj. euroa alkuperäistä määrärahaa pienempänä.
- avustusten osalta 105,5 %:a alkuperäisestä kuluarviosta, 70 tuhatta euroa alkuperäistä määrärahaa suurempana
- muut toimintakulut toteutuivat 136,2 %:a alkuperäisestä kuluarviosta, 0,2 milj. euroa alkuperäistä määrärahaa suurempana.

Hattulan kunnassa ei ole valmistusta omaan käyttöön.

Toimintamenojen osalta ulkoiset määrärahat ylittyivät Hallintotoimialla 0,2 milj. euroa ja Sivistys- ja hyvinvointitoimialla 0,2 milj. euroa sekä alittuivat Elinvoimatoimialla 0,7 milj. euroa.

Verorahoitus

Verotulot alittivat muutetun talousarvion n. 0,2 milj. eurolla. Valtionosuudet toteutuivat lähes budjetin mukaisesti.

Kunnalle tilitettävistä verolajeista muutetun talousarvion alitti kunnallisverot 0,1 milj. euroa, yhteisöverot 66 tuhatta euroa ja kiinteistöverot tuhat euroa.

Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot ja -kulut toteutuivat nettona 0,1 miljoonaa euroa talousarviota pienempinä. Korko- ja rahoitustuotot toteutuivat lähes talousarviossa varatulla tasolla. Korkokulut- ja muut rahoituskulut toteutuivat 0,1 miljoonaan euroa talousarviota pienempinä.

Poistot ja arvonalentumiset

Poistot ja arvonalentumiset toteutui lähes talousarviossa varatun mukaisesti (100,1 %). Suunnitelman mukaiset poistot toteutuivat tuhat euroa talousarviota suurempina. Tilikaudella ei ole kirjattu arvonalentumisia.

Sitovuustasojen muutokset

Tilinpäätöksessä on talousarvion sitovuustasoissa muutoksia. Kunnanhallitus on hyväksynyt osaltaan sitovuustasojen olennaiset muutokset kokouksessaan 2.3.2026 ja esittänyt ne valtuustolle hyväksyttäväksi.

Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu

Nimi	Alkuperäinen TA 2025	TA-muutokset	Muutettu TA 2025	2025	Poikkeama	Poikkeama %
Toimintatulot	3 286 939,00	0,00	3 286 939,00	3 419 350,19	132 411,19	4,03%
Myyntitulot	804 471,00	0,00	804 471,00	799 685,43	-4 785,57	-0,59%
Maksutulot	704 625,00	0,00	704 625,00	666 111,47	-38 513,53	-5,47%
Tuet ja avustukset	337 200,00	0,00	337 200,00	446 858,60	109 658,60	24,54%
Muut toimintatulot	1 440 643,00	0,00	1 440 643,00	1 506 694,69	66 051,69	4,58%
Toimintamenot	-29 386 706,66	0,00	-29 386 706,66	-29 114 188,93	363 928,15	-1,23%
Henkilöstömenot	-17 000 887,62	0,00	-17 000 887,62	-16 793 508,66	298 789,38	-1,75%
Palvelujen ostot	-7 651 809,04	0,00	-7 651 809,04	-7 643 385,43	8 423,61	-0,11%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 846 216,00	0,00	-2 846 216,00	-2 496 240,54	349 975,46	-14,02%
Avustukset	-1 270 000,00	0,00	-1 270 000,00	-1 339 840,94	-69 840,94	5,21%
Muut toimintamenot	-617 794,00	0,00	-617 794,00	-841 213,36	-223 419,36	26,56%
Toimintakate	-26 099 767,66	0,00	-26 099 767,66	-25 694 838,74	-404 928,92	-1,58%
Verotulot	24 182 000,00	-897 000,00	23 285 000,00	23 069 328,95	-215 671,05	-0,93%
Valtionosuudet	2 581 001,00	0,00	2 581 001,00	2 531 392,00	-49 609,00	-1,92%
Rahoitustulot ja menot	-614 000,00	0,00	-614 000,00	-484 561,41	129 438,59	-21,08%
Korkotulot	220 000,00	0,00	220 000,00	227 446,84	7 446,84	3,38%
Muut rahoitustulot	20 000,00	0,00	20 000,00	11 766,20	-8 233,80	-41,17%
Korkomenot	-850 000,00	0,00	-850 000,00	-715 283,37	134 716,63	-15,85%
Muut rahoitusmenot	-4 000,00	0,00	-4 000,00	-8 491,08	-4 491,08	52,89%
Vuosikate	49 233,34	-897 000,00	-847 766,66	-578 679,20	-269 087,46	-38,38%
Poistot ja arvonalentumiset	-2 070 000,00	0,00	-2 070 000,00	-2 071 342,14	-1 342,14	0,06%
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 070 000,00	0,00	-2 070 000,00	-2 071 342,14	-1 342,14	0,06%
<i>Tilikauden tulos</i>	<i>-2 020 766,66</i>	<i>-897 000,00</i>	<i>-2 917 766,66</i>	<i>-2 650 021,34</i>	<i>-267 745,32</i>	<i>-10,10%</i>
<i>Tilikauden ylijäämä (alijaama)</i>	<i>-2 020 766,66</i>	<i>-897 000,00</i>	<i>-2 917 766,66</i>	<i>-2 650 021,34</i>	<i>-267 745,32</i>	<i>-10,10%</i>

3.3 Investointien toteutuminen

Investointien talousarviomuutokset

Kunnanvaltuusto päätti kokouksessaan 20.8.2025 lisätä investointimäärärahaan 22 000e elinvoimatoimialalle.

Investointiosan toteutuminen hankeryhmittäin

Kunnan alkuperäisessä talousarviossa investointimäärärahat vuodelle 2025 olivat yhteensä 2,7 miljoonaa euroa ja investointituloarviot 20 tuhatta euroa sekä investointien myyntituloja 0,2 miljoonaa euroa.

Investointikohde	Alkuperäinen TA 2025	TA-muutokset	TA 2025 muutosten jälkeen	TP 2025	Poikkeama
Tietokoneohjelmistot, tulot	0	0	0	0	0
Tietokoneohjelmistot, menot	50 000	0	50 000	0	50 000
Nettomeno	50 000	0	50 000	0	-50 000
Talonrakennus uushankinta, tulot	0	0	0	0	0
Talonrakennus uushankinta, menot	1 585 000	0	1 585 000	141 560	1 443 440
Nettomeno	1 585 000	0	1 585 000	141 560	1 443 440
Talonrakennus korjausinvestointi, tulot	0	0	0	0	0
Talonrakennus korjausinvestointi,	100 000	0	100 000	101 629	-1 629
Nettomeno	100 000	0	100 000	101 629	-1 629
Kiinteät rakenteet ja laitteet, tulot	0	0	-20 000	-20 000	0
Kiinteät rakenteet ja laitteet, menot	780 000	0	780 000	614 608	165 392
Nettomeno	780 000	0	780 000	594 608	185 392
Koneet ja kalusto, tulot	0	0	0	0	0
Koneet ja kalusto, menot	50 000	22 000	72 000	121 246	-49 246
Nettomeno	50 000	22 000	72 000	121 246	-49 246
Maa-alueet, tulot	-200 000	0	-200 000	-34846	-165154
Maa-alueet, menot Pysyvät vastaavat	80 000	0	80 000	23 826	56 174
Nettomeno	-120 000	0	-120 000	-11 020	-108 980
Hattulan kunta investoinnit					
Pysyvät vastaavat	-120 000	0	-120 000	-11 020	-108 980
Tulot	0	0	-20 000	-20 000	0
Menot	2 565 000	22 000	2 587 000	979 043	1 607 957
Nettomeno	2 445 000	22 000	2 467 000	948 023	1 498 977

Investointiryhmien toteutuminen

Investointikohde	Alkuperäinen TA 2025	TA- muutokset	TA 2025 muutosten jälkeen	TP 2025	Poikkeama
130900 Tietokoneohjelmistot					
13090012 Elinvoimatoimiala					
130900120_00001 Budjetoitinkohde - tietokoneohj. / elinvoimatoimiala	Toimintakulut	50 000	0	50 000	-50 000,00
	Nettomeno	50 000	0	50 000	-50 000,00
	Toimintakulut	50 000	0	50 000	-50 000,00
	Nettomeno	50 000	0	50 000	-50 000,00

Investointikohde		Alkuperäinen TA 2025	TA- muutokset	TA 2025 muutosten jälkeen	TP 2025	Poikkeama
130903 Rakennukset						
1309035 Talonrakennus uushankinta						
13090352 Elinvoimatoimiala						
130903520_00001 Budjetoitinkohde - talonrak. uushank. / elinvoimatoimiala	Toimintakulut	485 000	0	485 000		-485 000,00
	Nettomeno	485 000	0	485 000		-485 000,00
130903520_00003 Parolan koulukampus, vaihe 2	Toimintakulut	1 000 000	0	1 000 000	-141 560,11	-1 141 560,11
	Nettomeno	1 000 000	0	1 000 000	-141 560,11	-1 141 560,11
130903520_00006 Pekolan koulu	Toimintakulut	100 000	0	100 000		-100 000,00
	Nettomeno	100 000	0	100 000		-100 000,00
Yhteensä 1309035 Talonrakennus uushankinta						
	Toimintakulut	1 585 000	0	1 585 000	-141 560,11	-1 726 560,11
	Nettomeno	1 585 000	0	1 585 000	-141 560,11	-1 726 560,11
1309037 Talonrakennus korjausinvestointi						
13090372 Elinvoimatoimiala						
130903720_00003 Pekolan koulun kohdekorjaukset	Toimintakulut	100 000	0	100 000		-100 000,00
	Nettomeno	100 000	0	100 000		-100 000,00
130903720_00014 Rakennusten lukitusjärjestelmän uusiminen	Toimintakulut		0		-86 303,91	-86 303,91
	Nettomeno		0		-86 303,91	-86 303,91
130903720_00015 Varikon konehallien ovien uusinta	Toimintakulut		0		-15 324,87	-15 324,87
	Nettomeno		0		-15 324,87	-15 324,87
Yhteensä 1309037 Talonrakennus korjausinvestointi						
	Toimintakulut	100 000	0	100 000	-101 628,78	-201 628,78
	Nettomeno	100 000	0	100 000	-101 628,78	-201 628,78
Yhteensä 130903 Rakennukset						
	Toimintakulut	1 685 000	0	1 685 000	-243 188,89	-1 928 188,89
	Nettomeno	1 685 000	0	1 685 000	-243 188,89	-1 928 188,89

Investointikohde		Alkuperäinen TA 2025	TA- muutokset	TA 2025 muutosten jälkeen	TP 2025	Poikkeama
130904 Kiinteät rakenteet ja laitteet						
1309041 Tekninen toimi						
13090412 Elinvoimatoimiala						
130904120_00001 Budjetoitinkohde - kiinteät rak. ja laitt. / elinvoimatoimiala	Toimintakulut	350 000	0	350 000		-350 000,00
	Nettomeno	350 000	0	350 000		-350 000,00
130904120_00017 Hulevesiojitus	Toimintakulut	50 000	0	50 000	-58 515,21	-108 515,21
	Nettomeno	50 000	0	50 000	-58 515,21	-108 515,21
130904120_00030 Katualueiden saneeraus vesihuoltoinvestointien yhteydessä	Toimintakulut	280 000	0	280 000	-195 726,87	-475 726,87
	Nettomeno	280 000	0	280 000	-195 726,87	-475 726,87
130904120_00031 Katuvalaistuksen uudistaminen led-valoiksi	Toimintakulut	100 000	0	100 000	-31 015,24	-131 015,24
	Nettomeno	100 000	0	100 000	-31 015,24	-131 015,24
130904120_00038 Rahoitusosuus_ Parolan pallokentän tekunurmipinnan uusiminen	Toimintatuotot		0		20 000,00	20 000,00
	Nettomeno		0		20 000,00	20 000,00
130904120_00039 Liikuntapaikat, pyörätiet, puistot yms. 2025	Toimintakulut		0		-59 859,76	-59 859,76
	Nettomeno		0		-59 859,76	-59 859,76
130904120_00040 Mierolan vanhan sillan korjaus	Toimintakulut		0		-1 987,21	-1 987,21
	Nettomeno		0		-1 987,21	-1 987,21
130904120_00041 Hattulantien päällystekorjaukset 2025-2027	Toimintakulut		0		-49 995,00	-49 995,00
	Nettomeno		0		-49 995,00	-49 995,00
130904120_00042 Teollisuustien kevyenliikenteenväylän peruskorjaus välillä T	Toimintakulut		0		-109 586,28	-109 586,28
	Nettomeno		0		-109 586,28	-109 586,28
130904120_00043 Katualueiden vuosikorjaukset 2025	Toimintakulut		0		-107 922,15	-107 922,15
	Nettomeno		0		-107 922,15	-107 922,15
Yhteensä 130904 Kiinteät rakenteet ja laitteet						
	Toimintakulut	780 000	0	780 000	-614 607,72	-1 394 607,72
	Toimintatuotot		0		20 000,00	20 000,00
	Nettomeno	780 000	0	780 000	-594 607,72	-1 374 607,72

Investointikohde		Alkuperäinen TA 2025	TA- muutokset	TA 2025 muutosten jälkeen	TP 2025	Poikkeama
130906 Koneet ja kalusto						
1309067 Muut koneet ja kalusto						
13090672 Elinvoimatoimiala						
130906720_00001 Budjetointikohde - koneet / elinvoimatoimiala	Toimintakulut	50 000	0	50 000		-50 000,00
	Nettomeno	50 000	0	50 000		-50 000,00
130906720_00013 Varikon ruohonleikkuri (Kubota F391)	Toimintakulut		0		-46 613,55	-46 613,55
	Nettomeno		0		-46 613,55	-46 613,55
130906720_00014 Juteinikeskuksen raapatapesukone	Toimintakulut		22 000		-21 792,65	207,35
	Nettomeno		0		-21 792,65	207,35
130906720_00015 Keskuskeittiön ruokalan ammattikeittiölaitteet ja -kalusteet	Toimintakulut		0		-52 840,04	-52 840,04
	Nettomeno		0		-52 840,04	-52 840,04
Yhteensä 130906 Koneet ja kalusto						
	Toimintakulut	50 000	22 000	72 000	-121 246,24	-49 246,24
	Nettomeno	50 000	22 000	72 000	-121 246,24	-49 246,24

Investointikohde		Alkuperäinen TA 2025	TA- muutokset	TA 2025 muutosten jälkeen	TP 2025	Poikkeama
130911 Maa-alueet						
1309110 Maa-alueet						
13091100 Maa-alueet						
1309000101 Maa-alueiden uushankinta	Pysyvät vastaavat	-80 000	0	-80 000	-23 826,50	56 173,50
	Nettomeno	-80 000	0	-80 000	-23 826,50	56 173,50
1309000102 Maa-alueiden myynti	Pysyvät vastaavat	200 000	0	200 000	34 846,61	-165 153,39
	Nettomeno	200 000	0	200 000	34 846,61	-165 153,39
Yhteensä 130911 Maa-alueet						
	Pysyvät vastaavat	120 000	0	120 000	11 020,11	-108 979,89
	Nettomeno	120 000	0	120 000	11 020,11	-108 979,89

Investointikohde		Alkuperäinen TA 2025	TA- muutokset	TA 2025 muutosten jälkeen	TP 2025	Poikkeama
Hattulan kunta investoinnit						
	Pysyvät vastaavat	120 000	0	120 000	11 020,11	131 020,11
	Toimintakulut	2 565 000	22 000	2 587 000	-979 042,85	1 607 957,15
	Toimintatuotot		0		20 000,00	20 000,00
	Nettomeno	2 685 000	22 000	2 707 000	-948 022,74	1 758 977,26

3.4 Rahoitusosan toteutuminen

Toiminnan ja investointien rahavirta kääntyi tilikaudella negatiiviseksi. Vuosikate heikkeni 0,6 miljoonalla eurolla.

Pitkäaikaisen lainaa nostettiin 5,7 milj. euroa. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 4,1 milj. eurolla. Lainakanta kasvoi 0,8 miljoonalla eurolla.

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	2025	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	49 234,26	0,00	49 234,26	-578 679,20	-627 913,46
Tulorahoituksen korjauserät	-200 000,00	0,00	-200 000,00	-224 953,39	-24 953,39
Investointien rahavirta					
Investointimenot	2 485 000,00	0,00	2 485 000,00	-1 002 869,35	-3 487 869,35
Rahoitusosuudet investointimenoihin		0,00		20 000,00	20 000,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	400 000,00	0,00	400 000,00	259 800,00	-140 200,00
Toiminta ja investoinnit, netto	2 734 234,26	0,00	2 734 234,26	-1 526 701,94	-4 260 936,20
Rahoitustoiminta					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	0,00	0,00	5 750 000,00	5 750 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0,00	0,00	0,00	-4 131 649,34	-4 131 649,34
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vaikutus maksuvalmiuteen	0,00	0,00	0,00	801 045,00	801 045,00

3.5 Kunnan strategisten tavoitteiden toteutuminen

Talousarviosta päätettäessä vuoteen 2030 tähtäävän kuntastrategian painopisteiden toteuttaminen on jakautunut vuosittain talousarviossa toimialueille sitoviksi asetettujen tavoitteiden kautta. Tavoitteiden toteutumista seurattiin mittareiden avulla. Mittareille asetettiin kaikkiaan 58 tavoitetasoa, joista 28:ssa saavutettiin asetettu tavoitetaso täysimääräisesti ja 38 toteutui osittain.

Strategisen painopisteen ”Kestävä kehitys” toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Toimialue	Mittarit, lkm	Toteuma, saavutettu tavoitetaso	Toteuma%
Hallintotoimiala	5	2	40 %
Elinvoimatoimiala	5	1	20 %
Sivistys- ja hyvinvointitoimiala	5	3	60 %
Yhteensä	15	6	40 %

Strategisen painopisteen ”Hyvinvoiva kuntalainen” toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Toimialue	Mittarit, lkm	Toteuma, saavutettu tavoitetaso	Toteuma%
Hallintotoimiala	7	1	14 %
Elinvoimatoimiala	4	1	25 %
Sivistys- ja hyvinvointitoimiala	7	5	71 %
Yhteensä	18	7	39 %

Strategisen painopisteen ”Turvallinen ympäristö” toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Toimialue	Mittarit, lkm	Toteuma, saavutettu tavoitetaso	Toteuma%
Hallintotoimiala			
Elinvoimatoimiala	4	1	25 %
Sivistys- ja hyvinvointitoimiala	7	7	100 %
Yhteensä	11	8	73 %

Strategisen painopisteen "Myönteinen yrittämiselle" toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Toimialue	Mittarit, lkm	Toteuma, saavutettu tavoitetaso	Toteuma%
Hallintotoimiala			
Elinvoimatoimiala	1	0	0 %
Sivistys- ja hyvinvointitoimiala			
Yhteensä	1	0	0 %

Strategisen painopisteen "Mahdollistava ilmapiiri" toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Toimialue	Mittarit, lkm	Toteuma, saavutettu tavoitetaso	Toteuma%
Hallintotoimiala			
Elinvoimatoimiala	1	1	100 %
Sivistys- ja hyvinvointitoimiala	7	5	71 %
Yhteensä	8	6	75 %

Strategisen painopisteen "Myönteinen yhteistyölle" toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Toimialue	Mittarit, lkm	Toteuma, saavutettu tavoitetaso	Toteuma%
Hallintotoimiala			
Elinvoimatoimiala	1	0	0 %
Sivistys- ja hyvinvointitoimiala	4	1	25 %
Yhteensä	5	1	20 %

3.6 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisista

	Sivouus N B	Määrärahat 1000 euroa					
		Alkup. talousarvio	TA- muutokset	TA Muutoksineen	Toteuma 1 - 12 / 2025	Poikkeama	Poikkeama %
KÄYTTÖTALOUSOSA							
Kuntajohtaminen	N	-1 471	0	-1 471	-1 621	-150	10,20%
Elinvoimatoimiala	N	-9 560	0	-9 560	-8 840	720	-7,53%
Hyvinvointitoimiala	N	-15 069	0	-15 069	-15 234	-165	1,09%
KÄYTTÖTALOUSOSA YHTEENSÄ		-26 100	0	-26 100	-25 695	405	-1,55%
TULOSLASKELMAOSA							
Verotulot	B	24 182	-897	23 285	23 069	-216	-0,93%
Valtionosuudet	B	2 581	0	2 581	2 531	-50	-1,94%
Korkotulot	N	220	0	220	227	7	3,18%
Muut rahoitustulot	N	20	0	20	12	-8	-40,00%
Korkomenot	N	-850	0	-850	-715	135	-15,88%
Muut rahoitusmenot	N	-4	0	-4	-8	-4	100,00%
Satunnaiset erät							
TULOSLASKELMAOSA YHTEENSÄ		26 149	-897	25 252	25 116	-136	-0,54%
Varausten ja rahastojen muutos							
INVESTOINTIOSA							
Kiinteä omaisuus	Tulot	80	0	80	35	-45	-56,25%
	Menot	-200	0	-200	-24	176	-88,00%
Talonrakennus	Tulot	0		0	0	0	
	Menot	-1 685	0	-1 685	-244	1 441	-85,52%
Kunnallistekniikka	Tulot			0	20	20	
	Menot	-780	-22	-802	-615	187	-23,32%
Koneet ja kalusto	Tulot	0		0	0		
	Menot	-50	0	-50	-121	-71	142,00%
Tietokoneohjelmistot	Menot	-50	0	-50	0	50	-100,00%
INVESTOINTIOSA YHTEENSÄ		-2 685	-22	-2 707	-949	1 758	-64,94%
RAHOITUSOSA							
Lainakannan muutokset							
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	N	5 750	0	5 750	5 750		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	N	-3 200	0	-3 200	-4 131	-931	29,09%
Lyhytaikaisten lainojen muutos		0	0	0	0		
Vaikutus maksuvalmiuteen							
RAHOITUSOSA YHTEENSÄ		2 550	0	2 550	1 619	-931	-36,51%

3.7 Tytäryhtiöt

3.7.1 Hattula-Kiinteistöt Oy

Yleistä tietoa kiinteistöyhtiöstä

Hattula-Kiinteistöt Oy on Hattulan kunnan kokonaan omistama yhtiö ja siten osa konsernia, jonka emoyhtiö on Hattulan kunta (0145801-3, Pappilanniementie 9, 13880 Hattula). Yhtiö on perustettu 28.5.1999 ja rekisteröity 31.12.1999. Yhtiö toimii merkittävänä vuokrantajana Hattulan kunnan alueella. Yhtiö toimii yleishyödyllisenä yhtiönä ja toteuttaa vuokraustoiminnassa omakustannusperiaatetta. Asukasvalinnat tehdään pääsääntöisesti yhtiölle toimitettujen asuntohakemusten perusteella VARKE:n ohjeiden mukaisesti. Yhtiön tehtävänä on tukea omistajan tavoitteita kunnan asuntopolitiikan mukaisesti. Yhtiön toimisto sijaitsee yhtiön omistamassa kiinteistössä, Katinalantie 9, 13800 Katinala.

Yhtiö omistaa 22 taloyhteisöä, joissa on 33 asuinrakennusta sekä terveysasema kiinteistön. 22 taloyhteisöstä 10 on kerrostalorakennusta ja 23 rivitaloa, joista kuusi on omalla tontilla ja 16 vuokratontilla. Näissä on yhteensä 297 asuntoa. Asuntojen yhteispinta-ala on noin 14 900 m². Yhtiön osakelukumäärä on 17 kappaletta.

Hallitus

Yhtiön ylintä päätäntävaltaa käyttää yhtiökokous, jossa kunnan omistajaedustajalla on päätösvalta. Osakeyhtiön hallituksen ja toimitusjohtajan velvoitteet ja vastuut määräytyvät osakeyhtiölain mukaan. Lisäksi toiminnassa huomioidaan kunnan konserniohje ja hallintosääntö, sekä muu yhtiön toimintaan liittyvä omistajaohjaus. Hallituksella on yleisvastuu yhtiön hallinnon ja varainhoidon valvonnassa. Hallitus toimeenpanee yhtiökokouksen päätökset. Toimitusjohtajan valitsee yhtiön hallitus. Toimitusjohtajan tehtävä on hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti.

Yhtiöllä on hallitus, johon kuuluu neljä (4) varsinaista jäsentä ja yksi varajäsen. Hallituksen varsinaisina jäseninä ovat toimineet Matti Pelkonen, Marko Lehtonen (03.09.2025 hallituksen kokouksesta alkaen), Kari Ventola (16.04.2025 hallituksen kokouksesta alkaen), ja Marjo Palo (03.09.2025 hallituksen kokoukseen asti). Varajäsenenä Satu Rajala. Kunnan yhtiökokousedustajana ja omistajaedustajana nimetyn kunnanjohtaja Pekka Järvi.

Hallitus kokoontui tilikauden aikana 22 kertaa, joista kokouksia oli 18 käsitellen yhteensä 184 pykälää. Hallituksen kokouksiin on osallistunut myös yhtiökokous- ja omistajaedustajaksi nimetty kunnanjohtaja Pekka Järvi tai hänen valtuuttama sijainen ja osa-aikainen toimitusjohtaja Mika Huuhtanen sekä yhtiön henkilöstöä tarpeen mukaan.

Olennaiset tapahtumat

Verstaantie 13 ja Verstaantie 15 kiinteistöissä on tehty vesikattosaneeraukset tilikauden 2025 aikana. Kiinteistöissä on suoritettu pääosin normaaleja huoneistokorjauksia tarpeen mukaan. Rahoituskulujen vaikutus taloudelliseen tilanteeseen on ollut suuri, mm. terveysaseman osalta. Pitkäaikainen vieras pääoma sisältää Hattulan kunnalta saatuja tertiääri-lainoja 301 482,92 € (ennallaan).

Hyvinvointialueen toiminta

Sosiaalihuoltolakiin perustuvien toimintojen siirtyminen kunnilta hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta tarkoitti tähän toimintaan liittyvien vuokratilojen kumppanin muuttumista

kunnasta hyvinvointialueeksi. Neuvottelut hyvinvointialueen kanssa jatkuivat vuoden 2024 aikana terveysaseman sekä palvelutalojen asioiden osalta. Hyvinvointialue irtisanoi Punojantie 3 ja Vanhainkodintie 2 kiinteistöistä vuokraamiaan tiloja irtisanomisajan jatkuessa tilikauden 2025 ajan. Terveysaseman yhtiöittäminen on ollut käynnissä tilikauden aikana.

Muutokset vastuullisissa henkilöissä

Yhtiön hallitukseen on nimetty uusia henkilöitä aikaisempien henkilöiden tilalle kohdassa Hallinto esitetyn mukaisesti.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Rakennuskanta on pääosin valmistunut 1970–1980-luvuilla, joten talojen peruskorjaus-tarve tulee kasvamaan lähivuosien kuluessa. Tämä edellyttää kokonaissuunnitelmalli-suutta, jotta pystytään minimoimaan yllättävät isot menot. Talous ja tarvesuunnitelmat tarkentuvat sitä mukaan, kun kiinteistöjä kartoitetaan tekniseltä kunnolta tarkemmin. Li-säksi kiinteistöjen kuntoarvioiden avulla on aloitettu kymmenen vuoden pitkän tähtäimen suunnitelman (PTS) tekeminen sekä edelleen skenaariolaskenta. Nämä ovat pohjatietona yhtiön kokonaistalouden tervehdyttämissuunnitelman tekemiselle.

Tulevina vuosina tulospainetta aiheuttavat isojen asuintalovarausten purkautuminen sekä korkokulujen edelleen jatkuva korkea taso. Tässä tilinpäätöksessä on pystytty purkaamaan asuintalovarausta hallitusti etupainotteisesti. Yhtiön tahtotila on saada verotta-jalta hyväksyntä yleishyödyllisyydestä, jolloin toiminnan kehitystä pystytään edistämään vapaammin ilman veroriskiä.

Yhtiön maksuvalmius on jatkunut jo pitkään heikkona, yhtiön hallitus on reagoinut tilan-teeseen seuraavilla tavoilla:

- lainojen korkotaso tilikausiin 2023 ja 2024 nähden on hiukan laskenut ja tämän hetken käsityksen pohjalta edelleen laskemassa
 - neuvoteltu mm. terveysaseman suurelle lainalle tilikausitasolla edullisem-mat ehdot
 - yksittäisten lainojen ehtoja on saatu neuvoteltua tilikausitasolla edulli-semmiksi
- vuokratason korottaminen yhtiön hallituksen päätösten mukaisesti
- emokonsernin kanssa tarpeen mukaan keskustellaan lisärahoituksesta yhtiöön
- toimenpiteitä tarvesuunnitelman tilikausitason kustannusvaikutusten osalta
- pyritään säästöihin ja tarkkaavaisuuteen yksittäisissä kustannuserissä tilikauden aikana

Pääasialliset kehityskohteet

- Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen vaatimukseen vastaamista kehitetään
- Sote- yhtiöasiakokonaisuuden osalta edetään emokonsernin johtaman selvitys-työn pohjalta

Terveysasema

Terveysaseman yhtiöittäminen on kunnan johdolla käynnistetty. Tavoitteena toiminnan keskittyminen asuntojen vuokraukseen yhtiön toimialan mukaisesti. Tällöin varmistuu mahdollisuus anoa verottajalta yleishyödyllisyys status.

Merkittävimmät riskit yhtiön toiminnassa ja taloudessa

Yhtiössä aiemmin kirjatut asuintalovaraukset, jotka on purettava tulokseen, tulevat lähivuosina kasvattamaan verotettavaa tulosta. Kiinteistöissä ei ole juurikaan tehty peruskorjauksia, jotka olisivat tasearvoja korottavia. Yhtiön lainakanta on iso, josta merkittävämman talousrasitteen tekevät lainat, jotka kohdistuvat osin myytyihin kohteisiin, sekä aieman talousvajeen korjaamiseksi otettu laina. Vaikka lainojen korkotaso on jonkin verran laskenut aikaisempaan tilikauteen nähden, edelleen korkokulut muodostavat merkittävän riskin yhtiön toiminnalle. Edellä mainitun vuoksi riskinä on liian suuri vuokrataso kulujen kattamiseksi, joka edelleen riskeeraa käyttöastetta. Kiinteistötarjonnan pitäminen markkinakelpoisena vaatii toimenpiteitä, kuten uudisrakentamista ja purkamista. Yhtiön toiminnan ylläpitäminen edellä mainittujen asioiden johdosta vaatii tarkempaa tulosarviointia lähivuosille sekä sen pohjaksi selkeää omistajaohjausta. Ensimmäinen askel konserniohjauksesta on toteutunut kunnan asuntopoliittisen ohjelman myötä. Konserniohjauksen toteuttamiseksi asuntopoliittinen ohjelma ja mahdollisesti erillinen kunnan näkemys yhtiön tulevaisuuden tilanteesta, ja suostumus lainaehojen muutoskeskustelujen mahdollistamiseksi Valtiokonttorin kanssa.

Kuluriski on merkittävästi noussut, edelleen korkeat lainojen korkokulut. Kuluissa on odotettavissa kuitenkin loivaa laskua.

Yhtiön toiminnallisena riskinä on pienet henkilöstöresurssit, joka altistaa toiminnan häiriöille. Asiakkaiden maksuhäiriöt eivät ole olennaisesti lisääntyneet. Tehokasta vuokraalvontaa on pidettävä yllä, jotta asukkaiden maksuhäiriöt pysyvät hallinnassa. Vahinkoriskit kasvavat kiinteistöissä, jotka odottavat purku- tai kehittämispäätöstä.

Yhtiön taloudellinen tulos

Vuoden 2025 tilinpäätös osoittaa 66,68 € alijäämää.

	2025	2024	2023	2022
Liikevaihto	2 505 743	2 425 161	2 374 241	2 363 136
Poistot	559 033	605 022	623 991	656 128
Tilikauden tulos ennen tp. siirtoja ja veroja	-36 632	7 652	-61 697	-287 766
Taseen loppusumma	10 378 178	11 019 800	11 271 186	11 996 588
Pitkäaikainen vieras pääoma	6 858 114	7 534 949	7 995 598	8 677 609
¹⁾ Liikevoitto % ^{*)}	8,9 %	13,5 %	-9,64 %	-9,14 %
²⁾ Quick ratio	0,2	0,2	0,1	0,3
³⁾ Omavaraisuusaste ^{**)}	21,72 %	20,79 %	17,60 %	17,05 %

**) Kaavassa olleen virheen vuoksi liikevoitto% vuodelta 2022 ja 2023 poikkeaa tilinpäätöksessä 2023 olleeseen talouden tunnusluvut taulukkoon.*

****) Omavaraisuusasteen laskentakaavassa on tähän tilinpäätökseen oman pääoman määrää oikaistu tilinpäätössiirtojen kertymällä. Vertailutiedot on oikaistu vastaavasti.*

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Raportointi 31.12.2025	Tila
Asumispalvelujen tuottaminen ja kehittäminen vastaamaan kuntalaisten tarpeita. Asukasvaihtuvuuden syiden seuraaminen ja vaihtuvuuden vähentämiseen pyrkiminen.	<p>Remontteja toteutettu tarpeen mukaan. Käyttöaste ka 96,7 % (tavoite 96 %). Asiakastyytyväisyyttä on mitattu asukaskyselyllä, jonka tuloksia on esitetty tässä raportissa ja erikseen tarkemmin yhtiön hallitus on käsitellyt tulokset hallituksen kokouksessa 20250416.</p> <p><i>Kiinteistöjen kehittäminen on jatkuva prosessi ja toteutetaan mm. asukaspaute ja kiinteistön elinkaari huomioiden. Isompien kehitystarpeiden tarve on myös ilmeinen, jonka vuoksi kiinteistökantaa kartoitetaan aktiivisesti. Yhtiön asukaskyselyssä 2024 on 58 % vastannut "olen jo suositellut / voin suositella asumista Hattula-Kiinteistöt Oy:n taloussa". Viimeisin kysely toteutettiin NPS kyselynä, jossa tulos oli 32. Vertailuarvona KOVA ry:n 20 vuokratyhtiön NPS suositteluindeksin arvot olivat 7-60 välillä, keskiarvon ollessa 38. Vuonna 2022 edellisen asukaskyselyn NPS suositteluindeksi oli 19. Sisäisiä muuttoja tehdään asuntotarpeen muuttuessa.</i></p>	Toteutunut.
Vuokrahuoneistojen ja kiinteistöjen kunnossapidolla parannetaan asuntojen kiinnostavuutta sekä asumisturvallisuutta ja -viihtyisyyttä.	<p>Tilikauden aikana on päivitetty kiinteistöjen puuttuvat kuntoarviot, joiden yhtenä osana ovat kiinteistöjen PTS-suunnitelmat. Huoneistoja on remontoitu tarpeen mukaisesti lähinnä asukasvaihtojen yhteydessä. Lisäksi yhtiö jatkaa soveltuvin osin pitkäaikaisen asumisen palkitsemista, jolloin suoritetaan tarpeen mukaisesti pienimuotoista huoneiston kulumisen korjaamista.</p> <p><i>Huoneistoja on remontoitu tarpeen mukaisesti lähinnä asukasvaihtojen yhteydessä.</i></p>	Toteutunut osittain.
Kiinteistöjen salkutuksen pohjalta pitkän tähtäimen suunnitelman tekeminen. Mahdollisesti purettavien tai myytävien kohteiden jatkoselvitys ja purkuvuustusten hakeminen tai kohteen myyntiin asettaminen. Kehitettävien kiinteistöjen osalta PTS-suunnitelmien (pitkän tähtäimen suunnitelma) tekeminen.	<p>Yhtiön on teettänyt kuntoarvioiden päivityksen, minkä jälkeen toteutetaan skenaariolaskenta kevään 2025 aikana.</p> <p><i>Yhtiö on teettänyt kiinteistöjen kuntoarvioiden päivitykset FCG Oy:llä. Kiinteistöjen kokonaissalkutuksen päivitys on viivästynyt ja skenaariolaskenta valmistuu syksyn 2025 aikana.</i></p>	Toteutunut osittain.
Uudisrakentamiskohteen suunnittelu- ja toteutustyön jatkaminen.	Uudiskohteen esihankesuunnittelu on jäädytetty.	

<i>Kerrostalo uudisrakentamiskohteen suunnittelu- ja toteutustyön jatkaminen.</i>	<i>Kerrostalouudiskohteen hankesuunnittelun valmistelu jäädytetty.</i>	
Yhtiön strategian päivittäminen, asuntopoliittinen ohjelma sekä kunnan strategia huomioiden. Yhtiön strategian vahvistaminen kunnalla. <i>Yhtiö raportoi liiketoiminnan tavoitteiden toteutumisesta sekä arvioi tulevaa kehitystä ja riskejä kunnalle väli- ja tilinpäätösajankohtina.</i>	Asuntopoliittinen ohjelma on valmis. Yhtiö on päivittänyt yhtiön arvot – visio – strategia kokonaisuuden, joka on toimitettu kunnalle. <i>Raportointi tehty yhtiön hallitukselle sekä kunnalle tilinpäätöksen ja välitilinpäätöksen yhteydessä.</i>	Osittain toteutunut
Yhtiö raportoi liiketoiminnan tavoitteiden toteutumisesta sekä arvioi tulevaa kehitystä ja riskejä kunnalle väli- ja tilinpäätösajankohtina.	Toteutettu säännöllistä raportointia yhtiön hallitukselle ja kunnalle.	Toteutunut.
Kuukausittainen talous- ja toimintaseuranta yhtiössä ja raportointi yhtiön hallitukselle.	Talustilanne käsitelty hallituksen kokouksissa. Toiminnan toteutumisesta sekä talousarvioseuranta on raportoitu välitilinpäätöksen yhteydessä.	Toteutunut.

Taloudelliset tavoitteet

Tavoite	Raportointi 31.12.2025	Tila
Vuokra-asuntojen käyttöastetavoite 96 %	Kaikkien kiinteistöjen käyttöasteiden vuoden keskiarvo 96,7 %. Seitsemässä kiinteistössä on ollut koko vuoden 100 % käyttöaste. <i>Käyttöasteen keskiarvo 1–8/2025 oli 96,7 %. Käyttöaste oli hieman tavoitetta korkeampi.</i>	Toteutunut.
Vuokrahintatason ylläpitäminen kohtuullisena ja markkinakelpoisena. <i>Vuokrahintatason ylläpitäminen alueellisesti kilpailukykyisenä.</i> <i>Energiatehokkuuden ja vedenkulutuksen seuranta.</i>	Toteutettiin 5 %:n suuruiset vuokrankorotukset. Vesimaksujen ja veden säästösuuttimien asentamisen kautta pyritään ohjaamaan asukkaita veden sääntämiseen. <i>Vuokrataso on pidetty maltillisena ympäröiviin kaupunkeihin ja kuntiin nähden. Kiinteistöjen käyttökustannuksia pyritään pienentämään kiinnittämällä huomiota mm. vedenkulutukseen ja energiatehokkuuteen.</i>	Osittain toteutunut
Yhtiön talouden tervehdyttämistä pitkällä tähtäimellä yhtiön strategian pohjalta. Terve talous maksuvalmiutta parantamalla. Tulojen tulee kattaa kokonaisuuden ja rahoitusaseman on oltava kestävällä pohjalla. <i>Yhtiön talouden tervehdyttämistä pitkällä tähtäimellä yhtiön strategian pohjalta. Seurataan taloudellista tilannetta taloudellisten mittareiden avulla</i>	Talouden tervehdyttämiseksi on käynnistetty terveysaseman yhtiöittämisprosessi sekä palvelutalojen asiakokonaisuuden käsittely on käynnissä. Kiinteistöjen realisoinnilla vähennetään yhtiön velkataakkaa. Maksuvalmius on edelleen heikko. Velkaantuneisuusaste on parantunut. Käyttöaste on myös hieman parantunut.	Toteutunut.

<p><i>mm. käyttöaste, maksuvalmiuden parantaminen ja velkaantuneisuusasteen pienentäminen. Tulojen tulee kattaa kokonaisuudet ja rahoitusaseman on oltava kestävällä pohjalla.</i></p>	<p><i>Talouden tervehdyttämiseksi on aloitettu terveysaseman yhtiöittäminen. Tehtävillä toimenpiteillä pyritään vähentämään yhtiön velkataakkaa. Maksuvalmius on edelleen heikko. Lainoja on maksettu suunnitelman mukaisesti.</i></p>	
<p>Talojen kunnossapito- ja peruskorjaussuunnitelmat ja näiden toteutukset kunkin talon strategian mukaisesti.</p> <p><i>Talojen kunnossapito- ja peruskorjaussuunnitelmat ja näiden toteutukset kunkin talon strategian mukaisesti. Kiinteistöjen kunnossapitotilannetta seurataan. Kunnossapidon tarvesuunnitelma laaditaan tilikausittain.</i></p>	<p>Huoneistoja pyritään remontoimaan sille tasolle, että niiden kunto ei ole este vuokraukselle. Kiinteistöjen kunnossapito-ohjelmaa sekä viiden vuoden tarvesuunnitelmaa päivitetään sitä mukaan, kun kiinteistöistä ja jatko-suunnitelmista saadaan lisää tietoa. Työn alla on kaikkien kiinteistöjen 10 vuoden PTS-suunnitelma, jonka avulla töitä voidaan asettaa tärkeysjärjestykseen niin taloudellinen kuin tekninenkin puoli huomioiden.</p> <p><i>Huoneistoja remontoidaan ja ylläpidetään sillä tasolla, että niiden kunto ei ole este vuokraukselle. Tarvesuunnitelmaa tilikaudelle 2025 ei ole vahvistettu. Tekeillä kaikkien kiinteistöjen 10 vuoden PTS-suunnitelma, jonka avulla töitä voidaan asettaa tärkeysjärjestykseen niin taloudellinen kuin tekninenkin puoli huomioiden.</i></p>	<p>Osittain toteutunut.</p>
<p>Konserniohjauksen linjausten mukaisesti yhtiön lainamäärään lisäämisen tulee olla kohtuullista ja tuoda pitkän tähtäimen säästöjä menoissa sekä pitää yhtiö toimintakunnossa.</p>	<p>Kenttäkuja 1 ja 3 on anottu ja saatu energia-avustus lainatarpeen pienentämiseksi. Myynti- ja yhtiöittämiskohteiden avulla pyritään myös lainamäärän pienentämiseen. Osa lämmitystapamuutoksista toteutetaan esim. leasing-sopimuksin.</p>	<p>Toteutunut osittain.</p>

3.7.2 Hattulan Kehitys Oy

Olellaiset tapahtumat

Kunnanvaltuusto päätti 24.4.2024 lopettaa kehitysyrityksen ja yhtiökokous nimesi kunnanjohtajan selvitysmieheksi. Yhtiön lopettaminen on edelleen kesken.

Talous

TULOSLASKELMA	01.01.2025 - 31.12.2025	01.01.2024 - 31.12.2024
LIIKEVAIHTO	0,00	0,00
Henkilöstökulut		
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	0,00	101,01
Muut henkilösivukulut	0,00	85,12
Henkilöstökulut yhteensä	0,00	186,13
Liiketoiminnan muut kulut	-1 332,18	-7 088,83
LIIKEVOITTO (-TAPPIO)	-1 332,18	-6 902,70
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Muilta	0,71	8,20
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Muille	-15,75	-60,07
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-15,04	-51,87
TULOS ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	-1 347,22	-6 954,57
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	-1 347,22	-6 954,57
TASE	31.12.2025	31.12.2024
VASTAAVA		
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Lyhytaikaiset saamiset		
Siirtosaamiset	0,00	1 290,29
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	0,00	1 290,29
Rahat ja pankkisaamiset	16 274,13	16 331,06
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	16 274,13	17 621,35
VASTAAVA YHTEENSÄ	16 274,13	17 621,35
TASE	31.12.2025	31.12.2024
VASTATTAVA		
OMA PÄÄOMA		
Muut rahastot (oy)		
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto (oy)	140 000,00	140 000,00
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	-122 378,65	-115 424,08
Tilikauden voitto (tappio)	-1 347,22	-6 954,57
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	16 274,13	17 621,35
VASTATTAVA YHTEENSÄ	16 274,13	17 621,35

4 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

4.1 TULOSLASKELMA, ULKOISET ERÄT

	1-12/2025		1-12/2024	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	799 685,43		807 212,10	
Maksutuotot	666 111,47		764 628,40	
Tuet ja avustukset	446 858,60		696 355,47	
Muut toimintatuotot	1 506 694,69	3 419 350,19	1 451 956,58	3 720 152,55
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-13 540 642,36		-13 300 191,76	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-2 770 524,61		-2 726 377,46	
Muut henkilösivukulut	-482 341,69		-306 882,57	
Palvelujen ostot	-7 643 385,43		-7 082 796,10	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 496 240,54		-2 648 928,97	
Avustukset	-1 339 840,94		-931 863,11	
Muut toimintakulut	-841 213,36	-29 114 188,93	-593 529,23	-27 590 569,20
Toimintakate		-25 694 838,74		-23 870 416,65
Verotulot		23 069 328,95		23 949 225,00
Valtionosuudet		2 531 392,00		3 906 976,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	227 446,84		191 875,63	
Muut rahoitustuotot	11 766,20		117 669,39	
Korkokulut	-715 283,37		-894 050,96	
Muut rahoituskulut	-8 491,08	-484 561,41	-4 602,84	-589 108,78
Vuosikate		-578 679,20		3 396 675,57
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 071 342,14	-2 071 342,14	-1 966 263,20	-1 966 263,20
Tilikauden tulos		-2 650 021,34		1 430 412,37
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-2 650 021,34		1 430 412,37

4.2 RAHOITUSLASKELMA

	1-12/2025		1-12/2024	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	-578 679,20		3 396 675,57	
Tulorahoituksen korjaukset	-224 953,39	-803 632,59	-209 913,95	3 186 761,62
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-1 002 869,35		-1 821 190,23	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	20 000,00		80 000,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	259 800,00	-723 069,35	276 541,88	-1 464 648,35
Toiminnan ja investointien rahavirta		-1 526 701,94		1 722 113,27
Rahoituksen rahavirta				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 750 000,00		6 500 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 131 649,34		-3 139 999,34	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	1 618 350,66	-4 000 000,00	-639 999,34
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	8 176,07		3 901,68	
Saamisten muutos	54 648,16		83 999,08	
Korottomien velkojen muutos	738 220,77	801 045,00	-62 978,68	24 922,08
Rahoituksen rahavirta		2 419 395,66		-615 077,26
Rahavarojen muutos		892 693,72		1 107 036,01
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	3 833 284,60		2 940 590,88	
Rahavarat 1.1.	2 940 590,88	892 693,72	1 833 554,87	1 107 036,01

4.3 TASE

VASTAAVAA	1-12/2025	1-12/2024	VASTATTAVAA	1-12/2025	1-12/2024
A Pysyvät vastaavat	55 466 712,23	56 590 031,63	A Oma pääoma	24 941 640,73	27 591 662,07
I Aineettomat hyödykkeet	86 778,46	106 787,99	I Peruspääoma	15 082 378,21	15 082 378,21
2. Muut pitkävaikutteiset menot	86 778,46	106 787,99	IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	12 509 283,86	11 078 871,49
II Aineelliset hyödykkeet	41 492 683,85	42 595 993,72	V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-2 650 021,34	1 430 412,37
1. Maa- ja vesialueet	8 325 282,10	8 336 302,21	D Toimeksiantojen pääomat	75 901,30	67 718,39
2. Rakennukset	28 477 703,60	29 737 366,14	2. Lahjoitusrahastojen pääomat	75 901,30	67 718,39
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 441 731,52	3 378 310,24	E Vieras pääoma	35 626 669,86	33 270 098,43
4. Koneet ja kalusto	387 721,12	382 032,58	I Pitkäaikainen	26 715 849,30	25 251 664,64
5. Muut aineelliset hyödykkeet	55 322,85	55 322,85	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	26 715 849,30	25 251 664,64
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	804 922,66	706 659,70	II Lyhytaikainen	8 910 820,56	8 018 433,79
III Sijoitukset	13 887 249,92	13 887 249,92	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 619 165,34	3 464 999,34
1. Osakkeet ja osuudet	9 489 447,01	9 489 447,01	5. Saadut ennakot	3 255,42	26 383,18
3. Muut lainasaamiset	4 397 802,91	4 397 802,91	6. Ostovelat	2 789 380,67	1 587 537,09
B Toimeksiantojen varat	1 849,53	1 842,69	7. Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	311 706,99	380 903,55
2. Lahjoitusrahastojen varat	1 849,53	1 842,69	8. Siirtovelat	2 187 312,14	2 558 610,63
C Vaihtuvat vastaavat	5 175 650,13	4 337 604,57	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>60 644 211,89</u>	<u>60 929 478,89</u>
II Saamiset	1 342 365,53	1 397 013,69			
Lyhytaikaiset saamiset	1 342 365,53	1 397 013,69			
1. Myyntisaamiset	340 845,11	421 894,08			
2. Lainasaamiset	7 600,00	40 000,00			
3. Muut saamiset	305 557,34	354 144,63			
4. Siirtosaamiset	688 363,08	580 974,98			
IV Rahat ja pankkisaamiset	<u>3 833 284,60</u>	<u>2 940 590,88</u>			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>60 644 211,89</u>	<u>60 929 478,89</u>			

4.4 KONSERNITULOSLASKELMA

KONSERNIN TULOSLASKELMA

	1.1.-31.12.2025	1.1.-31.12.2024
Toimintatuotot	6 626 877,11	7 002 728,15
Toimintakulut	-34 444 628,02	-32 789 484,50
TOIMINTAKATE	-27 817 750,91	-25 786 756,35
Verotulot	22 993 190,84	23 872 354,43
Valtionosuudet	5 703 130,11	7 131 238,47
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	245 720,13	221 068,80
Muut rahoitustuotot	15 480,03	166 409,41
Korkokulut	-973 250,04	-1 227 289,59
Muut rahoituskulut	-14 001,31	-16 043,55
Rahoitustuotot ja -kulut	-726 051,19	-855 854,94
VUOSIKATE	152 518,85	4 360 981,61
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 815 780,78	-2 759 379,42
Omistuksen eliminointierot	0,00	0,00
Poistot ja arvonalentumiset	-2 815 780,78	-2 759 379,34
TILIKAUDEN TULOS	-2 663 261,93	1 601 602,26
Tilinpäätössiirrot	787,50	1 115,63
Laskennalliset verot	7 318,97	-1 530,45
Vähemmistön osuus tilikauden tuloksesta	526,24	878,14
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-2 654 629,21	1 602 065,59

4.5 KONSERNIRAHOITUSLASKELMA

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	1.1.-31.12.2025	1.1.-31.12.2024
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	152 518,85	4 360 981,61
Tulorahoituksen korjaukset	-226 792,94	-211 555,97
	-74 274,08	4 149 425,63
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 175 372,29	-1 914 446,31
Rahoitusosuudet investointimenoihin	20 000,00	80 000,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	346 234,99	358 628,10
	-809 137,30	-1 475 818,21
Toiminnan ja investointien rahavirta	-883 411,38	2 673 607,42
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 750 000,00	6 660 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 805 697,14	-3 749 044,32
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-11 246,86	-4 177 626,90
	933 056,00	-1 266 671,22
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	5 538,11	9 430,26
Vaihto-omaisuuden muutos	1 531,77	228,50
Saamisten muutos	167 111,99	-84 969,52
Korottomien velkojen muutos	863 676,54	-118 046,25
	1 037 858,42	-193 357,01
Rahoituksen rahavirta	1 970 914,42	-1 460 028,23
Rahavarojen muutos	1 087 503,03	1 213 579,19
Rahavarat 31.12.	5 512 301,03	4 424 798,00
Rahavarat 1.1.	4 424 798,00	3 211 218,81
Rahavarojen muutos	1 087 503,03	1 213 579,19

4.6 KONSERNITASE

KONSERNITASE

VASTAAVAA	31.12.2025	31.12.2024	VASTATTAVAA	31.12.2025	31.12.2024
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	15 082 378,21	15 082 378,21
Muut pitkävaikutteiset menot	94 230,45	117 482,12	Muut omat rahastot	11 586,58	12 374,08
Aineettomat hyödykkeet	94 230,45	117 482,12	Edellisten tilikausien yli-/alijaama	14 228 861,95	12 626 796,36
			Tilikauden yli-/alijaama	-2 654 629,21	1 602 065,59
Aineelliset hyödykkeet			OMA PÄÄOMA	26 668 197,53	29 323 614,24
Maa- ja vesialueet	8 720 133,48	8 731 153,59			
Rakennukset	39 486 667,88	41 351 085,05	VÄHEMMISTÖOSUDET	3 491,11	4 017,36
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 588 194,44	3 571 544,11			
Koneet ja kalusto	436 813,33	429 731,77	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Muut aineelliset hyödykkeet	60 489,31	60 489,31	Valtion toimeksiannot	63 141,78	90 967,15
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	816 368,71	721 262,19	Lahjoitusrahastojen pääomat	192 797,32	185 684,11
Aineelliset hyödykkeet	53 108 667,15	54 865 266,02	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	255 939,10	276 651,26
			VIERAS PÄÄOMA		
Sijoitukset			Pitkäaikainen vieras pääoma		
Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeet	6 553 327,46	6 553 327,46	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	33 155 721,33	32 365 584,47
Muut lainasaamiset	4 096 320,00	4 096 320,00	Muut velat	116 447,98	119 546,81
Sijoitukset	10 649 647,46	10 649 647,46	Pitkäaikainen vieras pääoma	33 272 169,31	32 485 131,28
PYSYVÄT VASTAAVAT	63 852 545,06	65 632 395,60			
			Lyhytaikainen vieras pääoma		
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 294 019,59	4 151 100,45
Valtion toimeksiannot	0,00	91 055,30	Saadut ennakot	104 243,32	135 818,41
Lahjoitusrahastojen varat	109 337,46	107 674,21	Ostovelat	2 961 977,22	1 783 790,98
Muut toimeksiantojen varat	63 141,78	0,00	Muut velat	633 066,00	527 179,56
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	172 479,24	198 729,51	Siirtovelat	2 544 279,32	2 930 001,54
			Laskennalliset verovelat	236 330,65	243 649,62
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Lyhytaikainen vieras pääoma	10 773 916,09	9 771 540,56
Vaihto-omaisuus			VIERAS PÄÄOMA	44 046 085,40	42 256 671,84
Aineet ja tarvikkeet	6 318,18	7 849,96	VASTATTAVAA	70 973 713,15	71 860 954,69
Vaihto-omaisuus	6 318,18	7 849,96			
Saamiset					
Pitkäaikaiset saamiset					
Siirtosaamiset	0,00	1 290,29			
Pitkäaikaiset saamiset	0,00	1 290,29			
Lyhytaikaiset saamiset					
Myyntisaamiset	386 559,81	538 697,62			
Lainasaamiset	7 600,00	40 000,00			
Muut saamiset	348 538,68	389 205,70			
Siirtosaamiset	687 371,14	627 988,02			
Lyhytaikaiset saamiset	1 430 069,64	1 595 891,34			
Saamiset	1 430 069,64	1 597 181,63			
Rahoitusarvopaperit					
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentte	206 287,67	206 277,83			
Muut arvopaperit	244 893,97	243 389,65			
Rahoitusarvopaperit	451 181,65	449 667,48			
Rahat ja pankkisaamiset	5 061 119,38	3 975 130,52			
VAIHTUVAT VASTAAVAT	6 948 688,85	6 029 829,58			
VASTAAVAA	70 973 713,15	71 860 954,70			

5 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

5.1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät

Jaksotus

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilityksajanmukaisesti asian omaiselle tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. (Valtuusto 9.12.1996 65 §, muutos valtuusto 1.11.2004 56 §, muutos valtuusto 12.12.2012 49 §) Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Johdannaisopimusten käsittely

Johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksia. Suojaamistarkoituksessa tehdyt koronvaihtosopimukset on esitetty liitetiedoissa kohdassa muut taseen ulkopuoliset järjestelyt. Kunta on sitonut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon. Korkojohdannaisista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tilikauden aikana korkokulujen oikaisuksi. Sopimusten voimassaolo on mainittu sopimuskohtaisissa tiedoissa.

Koronvaihtosopimukset, joihin ei liity tilinpäätöshetkellä vastaavan ehtoista lainaa, on tilinpäätöksessä luokiteltu ei-suojaavaksi. Sopimuksen negatiivinen markkina-arvo on kirjattu varovaisuuden periaatteen mukaisesti pakollisiin varauksiin. Irtisanotuista johdannaisopimuksista johtuva vastuu on merkitty taseen lyhytaikaisiin velkoihin.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Tilinpäätöksen esittämistapa

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Vuodet 2024 ja 2025 ovat tilinpäätöksen osalta vertailukelpoisia keskenään.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty tytäryhteisöt sekä kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty. Konserniyhteisöjen kunnalle maksamat kiinteistöverot on eliminoitu.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa ja vähemmistöosuuksien erottamisessa.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Poikkeavat arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Konsernitilinpäätöstä laadittaessa on noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin kunnan tilinpäätöksessä.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Vuodet 2024 ja 2025 ovat tilinpäätöksen osalta vertailukelpoisia keskenään.

5.2 TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

6. Toimintatuotot tehtäväalueittain

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Yleishallinto	477 083,87	634 237,56	338 358,64	496 442,33
Opetus- ja kulttuuripalvelut	1 982 172,25	2 286 291,16	1 300 892,13	1 466 509,98
Yhdyskuntapalvelut	4 167 621,00	4 082 199,42	1 780 099,42	1 757 200,24
<i>Toimintatuotot yhteensä</i>	<i>6 626 877,11</i>	<i>7 002 728,15</i>	<i>3 419 350,19</i>	<i>3 720 152,55</i>

7. Verotulojen erittely

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Kunnan tulovero	18 536 168,36	18 211 055,10	18 536 168,36	18 211 055,10
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 225 382,77	2 546 367,90	1 225 382,77	2 546 367,90
Kiinteistövero	3 231 639,71	3 114 931,43	3 307 777,82	3 191 802,00
<i>Verotulot yhteensä</i>	<i>22 993 190,84</i>	<i>23 872 354,43</i>	<i>23 069 328,95</i>	<i>23 949 225,00</i>

8. Valtionosuuksien erittely

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	3 887 696,00	4 598 885,00	3 887 696,00	4 598 885,00
<i>Sitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien taseus (+/-)</i>	<i>490 327,00</i>	<i>1 941 876,00</i>	<i>490 327,00</i>	<i>1 941 876,00</i>
Koulutuskuntayhtymän valtionosuus	3 171 738,11	3 224 262,47	0,00	0,00
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-2 052 507,00	-2 081 262,00	-2 052 507,00	-2 081 262,00
Verotulomenetysten kompensatio	696 203,00	1 389 353,00	696 203,00	1 389 353,00
<i>Valtionosuudet yhteensä</i>	<i>5 703 130,11</i>	<i>7 131 238,47</i>	<i>2 531 392,00</i>	<i>3 906 976,00</i>

9. Palvelujen ostojen erittely

	Kunta	
	2025	2024
Asiakaspalvelujen ostot	1 458 615,05	1 288 338,97
Muiden palvelujen ostot	6 184 770,38	5 794 457,13
<i>Kaupungin / Kunnan palvelujen ostot yhteensä</i>	<i>7 643 385,43</i>	<i>7 082 796,10</i>

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Kuluvan käyttöomaisuuden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenosta arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

POISTOSUUNNITELMA 1.1.2013 alkaen		
Omaisuslaji	Tasapoisto	Menojäännös %
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
Aineettomat oikeudet	5-20	
Tietokoneohjelmistot	2-5	
Muut pitkävaikutteiset menot	2-5	
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Rakennukset ja rakennelmat *)		
Asuinrakennukset	30-50	
Hallinto- ja laitosrakennukset	20-50	
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20-30	
Muut rakennukset/Talousrakennukset	10-20	
Vapaa-ajan rakennukset	20-30	
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot		15-20%
Sillat, laiturit ja uimalat		10-25%
Muut maa- ja vesirakenteet (teollisuusraide)		10-20%
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet		15-20%
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet		20-25%
Koneet ja kalusto		
Puiset alukset ja muut uivat työkonet	8-15	
Muut kulj. Välineet/henkilö- ja pakettiautot	4-7	
Kuorma-autot	5-10	
Traktorit ja raskaat työkonet	10-15	
Muut kevyet koneet	5-10	
Muut liikkuvat työkonet	5-10	
ATK-laitteet	3-5	
Muut laitteet ja kalusteet	3-5	
Ensikertainen kalustaminen		
Luonnonvarat	Käytön muk.	

*) Hyödykkeen perusparannusmeno lisätään hyödykkeen poistamattomaan hankintamenuun ja poistetaan jäljellä olevan poistoajan kuluessa, jollei erilliseen poistosuunnitelmaan ole perusteltua syytä. Perusparannusmenon poikkeavaa poistoaikaa koskeva määrittely tehdään perusparannushankkeen taloudelliseen merkitykseen perustuen hankesuunnitelman yhteydessä.

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, on kunnassa kirjattu vuosikuluksi.

13. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot sekä satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	224 953,39	209 913,95	224 953,39	209 913,95
Osakkeiden luovutusvoitot	1 839,55	1 642,02	0,00	0,00
<i>Luovutusvoitot yhteensä</i>	<i>226 792,94</i>	<i>211 555,97</i>	<i>224 953,39</i>	<i>209 913,95</i>

14. Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	Kunta	
	2025	2024
Osinkotuotot muista yhteisöistä		
Kuntarahoitus Oyj	511,50	107 217,99
Numera Palvelut Oy (Sarastia)	511,50	464,75
Tuomi Logistiikka Oy		106 563,60
Tuomi Logistiikka Oy		189,64
<i>Yhteensä</i>	<i>511,50</i>	<i>107 217,99</i>

5.3 TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

18. Pysyvien vastaavien erittelyt

Aineettomat hyödykkeet

Kunta

	Aineettomat oikeudet	Tietokoneohjel- mistot	Muut pitkävaikuttei- set menot	Ennakkomaksut ja keskeneräiset	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	0,00	0,00	106 787,99	0,00	106 787,99
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden poisto	0,00	0,00	-20 009,53	0,00	-20 009,53
Arvonlennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	0,00	0,00	86 778,46	0,00	86 778,46
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	0,00	86 778,46	0,00	86 778,46

Aineelliset hyödykkeet

Kunta

	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja kesk.eräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	8 336 302,21	29 737 366,14	3 378 310,24	382 032,58	55 322,85	706 659,70	42 595 993,72
Lisäykset tilikauden aikana	23 826,50	101 628,78	277 368,19	121 246,24	0,00	478 799,64	1 002 869,35
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	-20 000,00	0,00	0,00	0,00	-20 000,00
Vähennykset tilikauden aikana	-34 846,61	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-34 846,61
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	380 536,68	0,00	0,00	-380 536,68	0,00
Tilikauden poisto	0,00	-1 361 291,32	-574 483,59	-115 557,70	0,00	0,00	-2 051 332,61
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Aktivoidut korkomenot							0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	8 325 282,10	28 477 703,60	3 441 731,52	387 721,12	55 322,85	804 922,66	41 492 683,85
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	8 325 282,10	28 477 703,60	3 441 731,52	387 721,12	55 322,85	804 922,66	41 492 683,85

Maa- ja vesialueet erittely

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	592 712,04	592 712,04	363 771,15	363 771,15
Muut maa- ja vesialueet	8 127 421,43	8 138 441,54	7 961 510,95	7 972 531,06
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Maa- ja vesialueet yhteensä</i>	<i>8 720 133,48</i>	<i>8 731 153,59</i>	<i>8 325 282,10</i>	<i>8 336 302,21</i>

Sijoitukset

Osakkeet ja osuudet

Kunta

	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet omistusyhteis- yhteisöt	Kuntayhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	544 999,39	0,00	2 391 521,98	6 552 925,64	9 489 447,01
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	544 999,39	0,00	2 391 521,98	6 552 925,64	9 489 447,01
Arvonlennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset				0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	544 999,39	0,00	2 391 521,98	6 552 925,64	9 489 447,01

Jvk-, muut laina- ja muut saamiset

Konserni

	Jvk-lainasaamiset	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	0,00	4 096 320,00	4 096 320,00
Lisäykset	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	0,00	4 096 320,00	4 096 320,00
Arvonlennukset	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset			0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	4 096 320,00	4 096 320,00

Kunta

	Jvk-lainasaamiset	Saamiset konserniyhteis- söt	Saamiset kuntayhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	0,00	301 482,91	0,00	4 096 320,00	4 397 802,91
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	0,00	301 482,91	0,00	4 096 320,00	4 397 802,91
Arvonlennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset					0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	301 482,91	0,00	4 096 320,00	4 397 802,91

19.-21. Omistukset tytäryhteisöissä, kuntayhtymissä ja osakkuusyhteisöissä

Nimi	Y-tunnus	Kunnan omistus-osuus %	Konsernin omistus-osuus %	osuus omasta pääomasta (€)	Kuntakonsernin osuus vieraasta pääomasta (€)	osuus tilikauden tuloksesta (€)
Tytäryhteisöt						
Hattula-Kiinteistöt Oy	1574640-3	100,00	100,00	1 072 535,39	8 123 988,97	-66,68
Hattulan Kehitys Oy	3235808-2	100,00	100,00	16 274,13	0,00	-1 347,22
Kuntayhtymät						
Hämeen maakuntaliitto, konserni	0826048-0	5,25	5,250000	77 915,91	27 996,20	-246,95
Koulutuskuntayhtymä Tavastia, konserni	0205303-4	8,73	8,729050	788 453,56	823 982,44	8 484,84
Kiinteistöllä Tavastia	3298657-2	8,73	8,729050	2 060 409,28	13 828,35	0,00

22. Saamisten erittely

	Kunta			
	2025		2024	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	18 357,92	0,00	101 833,08
Siirtosaamiset	0,00	71 374,96	0,00	73 187,71
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>89 732,88</i>	<i>0,00</i>	<i>175 020,79</i>
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	4 717,46	0,00	40 307,65
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	450,00
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>4 717,46</i>	<i>0,00</i>	<i>40 757,65</i>
<i>Saamiset yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>94 450,34</i>	<i>0,00</i>	<i>215 778,44</i>

23. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Verosaamiset	0,00	1 290,29	0,00	0,00
Kelan korvaus työterveyshuollosta	97 016,30	94 419,50	96 675,00	94 100,00
Menoennakot	423,98	277,39	0,00	0,00
Muut tuet ja avustukset	10 538,70	12 449,13	0,00	0,00
Muut siirtosaamiset, konsernin keskinäiset	0,00	410,72	71 374,96	73 637,71
Muut siirtosaamiset	577 879,24	517 763,67	520 313,12	413 237,27
<i>Yhteensä</i>	<i>685 858,23</i>	<i>626 610,70</i>	<i>688 363,08</i>	<i>580 974,98</i>

5.4 TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

24. Oman pääoman erittely

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Peruspääoma 1.1.	15 082 378,21	15 082 378,21	15 082 378,21	15 082 378,21
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	15 082 378,21	15 082 378,21	15 082 378,21	15 082 378,21
Rahastopääomat	11 591,80	12 707,43	0,00	0,00
Siirrot rahastoon	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	-787,50	-1 115,63	0,00	0,00
Rahastopääomat 31.12.	10 804,30	11 591,80	0,00	0,00
Lainanlyhennysrahasto 1.1.	782,28	782,28	0,00	0,00
Siirrot rahastoon	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainanlyhennysrahasto 3 31.12.	782,28	782,28	0,00	0,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	14 228 861,95	12 626 796,36	12 509 283,86	11 078 871,49
Aikaisempiin tilikausiin liittyvät korjaukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirto vahinkorahastoon	0,00	0,00	0,00	0,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	14 228 861,95	12 626 796,36	12 509 283,86	11 078 871,49
Tilikauden yli-/alijäämä	-2 654 629,21	1 602 065,59	-2 650 021,34	1 430 412,37
<i>Oma pääoma yhteensä</i>	<i>26 668 197,53</i>	<i>29 323 614,24</i>	<i>24 941 640,73</i>	<i>27 591 662,07</i>

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät

	Kunta	
	2025	2024
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	12 509 283,86	11 078 871,49
Tilikauden yli-/alijäämä	-2 650 021,34	1 430 412,37
Kertynyt poistoero 31.12.	0,00	0,00
Vapaaehtoiset varaukset 31.12.	0,00	0,00
<i>Kertynyt yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät yhteensä</i>	<i>9 859 262,52</i>	<i>12 509 283,86</i>

Poistoeron ja vapaaehtoisten varausten purun vaikutus konsernin lukuihin

	Konserni	
	2025	2024
Laskennallisten verovelkojen muutos	7 318,97	-1 530,45
Poistoeron lisäys (-) / vähennys (+)	-11 164,65	-14 886,18
Varausten lisäys (-)	0,00	207 101,24
Varausten vähennys (+)	-25 430,22	-184 562,83
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) 1.1.	974 598,49	968 476,70
Yrityssotot	0,00	0,00
Vähemmistöosuus 1.1.	0,00	0,00
Yrityskaupat ja tytäryhtiöiden omistusosuuksien muutokset	0,00	0,00
Vähemmistön osuus tilikauden tuloksesta	0,00	0,00
Poistoero	-33 493,96	-44 658,61
Vapaaehtoiset varaukset	-1 148 159,28	-1 173 589,50
Laskennallinen verovelka, 1.1.	243 649,62	242 119,18
Laskennallinen verovelka, tuloslaskelman kautta kirjattu kauden muutos	-7 318,97	1 530,45

26. Pitkäaikaiset velat

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	17 064 856,47	11 925 022,28	13 039 190,94	11 925 022,28
<i>Pitkäaikaiset velat yhteensä</i>	<i>17 064 856,47</i>	<i>11 925 022,28</i>	<i>13 039 190,94</i>	<i>11 925 022,28</i>

29. Vieras pääoma

	2025		2024	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat	0,00	943,85	0,00	7 428,59
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>943,85</i>	<i>0,00</i>	<i>7 428,59</i>
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat	0,00	516 412,60	0,00	391 329,15
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>516 412,60</i>	<i>0,00</i>	<i>391 329,15</i>

30. Sekkitililimiitti

	Kunta	
	2025	2024
Luotollisen sekkitilin limiitti 31.12.	6 000 000,00	6 000 000,00
- siitä käyttämättä oleva määrä	6 000 000,00	6 000 000,00

31. Muiden velkojen erittely

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Muut velat				
Muut velat	116 447,98	119 546,81	0,00	0,00
	116 447,98	119 546,81	0,00	0,00
<i>Muut velat yhteensä</i>	<i>116 447,98</i>	<i>119 546,81</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

32. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Jaksotetut henkilöstökulut	2 163 264,96	2 078 142,64	1 909 120,30	2 032 017,75
Korkojaksotukset	163 389,47	260 596,56	124 695,39	209 111,16
Vuokratakuut	1 991,80	1 991,80	1 991,80	1 991,80
Valtionosuusennakot	18 367,00	6 177,00	18 367,00	6 177,00
Muut siirtovelat	197 266,09	583 093,53	133 137,65	309 312,92
<i>Yhteensä</i>	<i>2 544 279,32</i>	<i>2 930 001,54</i>	<i>2 187 312,14</i>	<i>2 558 610,63</i>

5.5 VAKUUKSIA, VASTUUSITOUMUKSIA JA TASEEN ULKOPUOLISIA JÄRJESTELYJÄ KOSKETTAVAT LIITETIEDOT

33. Kiinnitykset, panttaukset tai muut omaisuusvelkojen vakuudet

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	7 113 919,83	7 787 550,62	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	11 947 773,62	12 632 466,67	0,00	0,00
<i>Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä</i>	<i>11 947 773,62</i>	<i>12 632 466,67</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

37. Vuokravastuut

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Toimitilojen vuokravastuut	973 432,92	688 674,95	13 488,00	20 391,00
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	180 634,22	371 752,50	171 492,95	311 763,21
<i>Vuokravastuut yhteensä</i>	<i>1 154 067,14</i>	<i>1 060 427,45</i>	<i>150 700,48</i>	<i>332 154,21</i>
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	182 352,93	265 739,61	95 908,10	191 709,07
Leasingvastuut yhteensä	171 492,95	311 764,27	171 492,95	311 764,27
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	92 514,21	178 176,00	92 514,21	178 176,00
- siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuut				
<i>Yhteensä</i>	<i>1 291 279,62</i>	<i>1 372 191,72</i>	<i>287 912,96</i>	<i>643 918,48</i>

38.-39. Vastuusitoumukset

Järjestelyjen tarkoitus

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			11 452 637,50	11 452 637,50
Jäljellä oleva pääoma			6 807 557,79	7 287 770,75
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	12 724 075,30	11 474 297,50	12 724 075,30	11 474 297,50
Jäljellä oleva pääoma	8 236 966,79	7 509 719,66	8 236 966,79	7 509 719,66

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	Kunta	
	2025	2024
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	86 952 545,00	80 989 023,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	111 298,00	86 909,00

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Arvonlisäveron palautusvastuu	1 089 673,07	1 584 983,44	1 089 673,07	1 584 983,44
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu	1 945 097,00	1 925 097,00	1 945 097,00	1 925 097,00
Koronvaihtosopimus 1				
Koronvaihtosopimus 1 on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 20.4.2030.				
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	22 635,47	13 360,04	22 635,47	13 360,04
Koronvaihtosopimus 2				
Koronvaihtosopimus 2 on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 8.2.2032.				
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	26 143,89	24 243,19	26 143,89	24 243,19
Koronvaihtosopimus 3				
Koronvaihtosopimus 3 on tehty vaihtuvakorkoisten lainojen koron suojaamistarkoituksessa. Tehostetun koronvaihtosopimuksen voimassaolo päättyy 15.3.2035.				
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	193 863,47	0,00	193 863,47	0,00

5.6 HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA JA INTRESSITAHOTAPAHTUMIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

41. Henkilötyövuodet 31.12.

	Kunta	
	2025	2024
HTV/2	7	6
Yleishallinto	220	225
Opetus- ja kulttuuritoimi	85	86
Yhdyskuntapalvelut	312	318
<i>Yhteensä</i>		

42. Henkilöstökulut

	Kunta	
	2025	2024
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	16 793 508,66	16 333 451,79
<i>Henkilöstökulut yhteensä</i>	16 793 508,66	16 333 451,79

43. Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	Kunta	
	2025	2024
Hattulan Keskusta	727,50	1 452,75
Hattulan Kokoomus ry	4 169,33	5 788,43
Hattulan Kristillisdemokraatit	731,25	639,40
Hattulan Sosiaalidemokraatit	2 801,75	4 841,43
Hattulan Perussuomalaiset ry	1 477,88	2 808,88
Hattulan Vasemmistoliitto	1 730,03	2 241,90
Janakkalan Vihreät ry	562,89	884,27
<i>Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä</i>	<i>12 200,63</i>	<i>18 657,06</i>

44. Tilintarkastajan palkkiot

	Kunta	
	2025	2024
KPMG Oy Ab		
Tilintarkastus	16 225,00	23 760,00
Tilintarkastajan muut toimeksiannot	36 000,19	11 339,00
Muut palvelut	10 080,00	11 300,00
<i>Palkkiot yhteensä</i>	<i>62 305,19</i>	<i>46 399,00</i>

Kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien väliset liiketoimet

Kunnanvaltuuston myönsi tilikauden aikana Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy:lle 1 250 000 euron oma-velkaisen takauksen laitosinvestointiin liittyvälle lainalle. Myönnettävän lainatakauksen ehtona on, että HS-Vesi luovuttaa kunnalle vastavakuutena 1 250 000 euron arvoisen yrityskiinnityksen. Takaus kattaa lainan pääoman lisäksi korot ja viivästyskorot sekä muut mahdolliset velkakirjassa mainitut kulut. Kunta perii takauksesta vuosittain 0,5 %:n takausprovision taatun lainan maksamattomasta pääomasta 31.12. tilanteesta.

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA

KIRJANPITOKIRJAT

Tasekirja
Päiväkirja
Pääkirja

APUKIRJAT

Myyntireskontra
Ostoreskontra
Käyttöomaisuus
Konsemikirjanpito

TOSITELAJIT**Kirjanpito**

AIF	AIF tositekonversio
AKT	Aktivoinnit
ALV	ALV-maksuajo
AS	Alkusaldo
KPA	Kirjanpilotapahtuman palautustapahtuma
Muistio	Muistiotositteet Kuntaxissa
MuistioE	Muistiotositteet Excelistä
MuistSisLa	Muistiotositteet Sisäinen laskutus
Palkka	Palkat Populus
Pankki	Pankkitositteet
Perhehltto	Effica kp-aineisto

Myyntireskontra

Ltappio	Luottotappiokirjaus
Man	Manuaaliset suoritukset
PERINTÄ	Perintä toimeksiantoliittymä
Vii	Viitesuoritukset
10-93	Laskulajit 10-93

Ostoreskontra

OL	Ostolaskut
OM	Ostoreskontran maksut
ORK	Ostoreskontran kohdistustapahtumat maksutosite

Käyttöomaisuus

KOM	Käyttöomaisuus
XAKOM	Kom-konversio

Tilinpäätös

	Liitetietositteet
--	-------------------

SÄILYTYSTAPA

Sidottu kirja
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi

SÄILYTYSTAPA

Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköisessä järjestelmässä,
paperitulosteet

SÄILYTYSTAPA

Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköisessä järjestelmässä

Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköinen arkistointi
Sähköisessä järjestelmässä

Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi

Sähköisessä järjestelmässä

Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä

Paperituloste

6 ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

HATTULAN KUNTA

Tilinpäätös tilikaudella 1.1.-31.12.2025

Hattulassa, sähköisen allekirjoituksen päivänä

Ellen Rydbeck, puheenjohtaja

Ville Viitanen, 1. vpj

Pasi Niemi

Nina Aitola

Tuomas Nieminen

Elise Oikari

Markus Rantsi

Anne Riihilahti

Pia Yli-Pirilä

Pekka Järvi, kunnanjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Helsingissä, sähköisen allekirjoituksen päivänä

KPMG Oy Ab
Tilintarkastusyhteisö

Topi Katajala
JHT

VALTUUSTON KOKOONPANO 2025

Kunnanvaltuusto

1.1.-31.5.2025		
Ventola	Kari	PS
Kattelus	Jiri	KOK
Luopajarvi	Päivi	SDP
Nieminen	Tuomas	VAS
Aitola	Nina	KD
Hallenberg	Reijo	KOK
Höjjer	Jenni	KOK
Jokinen	Hanna	VAS
Kopra	Seppo	PS
Lilja	Lasse J.	SDP
Lokinperä	Pirkko	KESK
Miettinen	Heimo	PS
Monto	Mari	VIHR
Myllymäki	Ville	SDP
Mäenpää	Tuula	SDP
Niemi	Pasi	PS
Nordenswan	Kaj	KESK
Ojanen	Timo	SDP
Perälä	Vesa	PS
Puotila	Matti	KOK
Rantsi	Markus	KOK
Riihilahti	Anne	KESK
Rydbeck	Ellen	KOK
Saarinen	Mirka	HH
Sabel	Mikko	HH
Salonen	Vesa	PS
Salvisto	Teemu	KESK
Sarusto	Ari	PS
Siukola	Lauri	KOK
Söderlund	Seppo	PS
Vekka-Pirhonen	Teija	KOK
Viitanen	Ville	SDP
Yli-Pirilä	Pia	KOK

Ero myönnetty 21.5.2025

1.6.-31.12.2025			
Ventola	Kari	PS	
Luopajarvi	Päivi	SDP	
Siukola	Lauri	KOK	
Aitola	Nina	SDP	
Brunou	Salla	KOK	
Englund	Onni	KOK	
Halla	Valtteri	PS	
Hallenberg	Heidi	KOK	
Hämäläinen	Antti	SDP	
Jokinen	Hanna	VAS	
Koskinen	Timo	VAS	
Lehtonen	Marko	SDP	
Lilja	Lasse	SDP	
Lokinperä	Pirkko	KESK	Ero myönnetty 22.10.2025
Monto	Mari	VIHR	
Niemi	Pasi	PS	
Nieminen	Tuomas	VAS	
Oikari	Elise	KD	
Pelkonen	Matti	KOK	
Pullola	Petteri	KOK	
Rantsi	Markus	KOK	
Riihilahti	Anne	KESK	
Rydbeck	Ellen	KOK	
Saarinen	Mika	KESK	
Saarinen	Mirka	HH	
Sabel	Mikko	HH	
Salonen	Vesa	PS	
Salvisto	Teemu	KESK	
Uschanov	Anna	KOK	
Viitanen	Ville	SDP	
Virtanen	Kari	KESK	Noussut valtuutetuksi Lokinperän tilalle 22.10.2025
Yli-Pirilä	Pia	KOK	

LAUTAKUNTIEN KOKOONPANOT 2025

Elinvoimalautakunta

1.1.-31.5.2025			1.6.-31.12.2025		
Kattelus	Jiri	KOK	Siukola	Lauri	KOK
Viitanen	Ville	SDP	Saarinen	Mirka	HH
Aitola	Nina	KD	Koskinen	Timo	VAS
Monto	Mari	VIHR	Lehtonen	Marko	SDP
Ojanen	Timo	SDP	Monto	Mari	VIHR
Rajala	Satu	KESK	Pullola	Petteri	KOK
Salonen	Vesa	PS	Riihilahti	Anne	KESK
Salvisto	Teemu	KESK	Salvisto	Teemu	KESK
Uschanov	Anna	KOK	Uschanov	Anna	KOK

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta

1.1.-31.5.2025			1.6.-31.12.2025		
Luopajarvi	Päivi	SDP	Luopajarvi	Päivi	SDP
Yli-Pirilä	Pia	KOK	Saarinen	Mika	KESK
Miettinen	Heimo	PS	Englund	Onni	KOK
Nieminen	Tuomas	VAS	Hämäläinen	Antti	SDP
Perälä	Vesa	PS	Jokinen	Hanna	VAS
Sabel	Suvi-Maria	HH	Leppäkorpi	Esko	KOK
Vekka-Pirhonen	Teija	KOK	Pirhonen	Aava	KOK
Viitala	Ari	KOK	Sabel	Suvi-Maria	HH
Virtanen	Kari	KESK	Virtanen	Kari	KESK

Tarkastuslautakunta

1.1.-31.5.2025			1.6.-31.12.2025		
Nordeswan	Kaj	KESK	Brunou	Salla	KOK
Lilja	Lasse	SDP	Lilja	Lasse	SDP
Immonen	Petri	PS	Joutsenlahti	Riitta-Liisa	VIHR
Joutsenlahti	Riitta-Liisa	VIHR	Miettinen	Heimo	PS
Vanhanen	Kati	PS	Ylikerälä	Sirpa	VAS

Keskusvaalilautakunta

1.1.-31.5.2025			1.6.-31.12.2025		
Käki	Mirja	SDP	Käki	Mirja	SDP
Heikkilä	Taina	KD	Aalto	Teemu	KESK
Niemi	Taisto	VAS	Hallenberg	Reijo	KOK
Salotaipale	Riitta	PS	Saarinen	Mirka	HH
Viitala	Jaakko	KESK	Ylikerälä	Sirpa	VAS

Tilinpäätöksen tunnuslukujen laskentakaavat

Tuloslaskelman tunnusluvut ja niiden laskentakaavat:

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulojen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista. Maksurahoituksen osuutta toimintamenoista kuvataan tunnusluvulla, joka lasketaan kaavasta:

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

$$= 100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$$

Kunnan toimintojen organisointi, kuten toimintojen yhtiöittäminen ja kuntien välinen yhteistoiminta vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät kuntakohtaisia eroja.

Vuosikate osoittaa tulo- ja meno-eroa, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo- ja meno-erojen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulo- ja meno-ero on riittävä. Vuosikatteen ja poistojen vertailussa on vakiintunut käyttöön seuraava tunnusluku:

Vuosikate prosenttia poistoista

$$= 100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$$

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tulo- ja meno-eroa olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa pitkällä aikavälillä. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoista valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet.

Investointitaso määritetään voimassa olevasta investointisuunnitelmasta, jonka aikajänne on riittävä keskimäärän osoittamiseksi.

Jos poikkeuksellisen suuri poistonalainen investointihanke ajoittuu suunnittelukaudelle tai investointeja on taloussuunnitelmassa leikattu ja siirretty suunnitelman ulkopuolelle, on investointitasoa arvioitava taloussuunnittelukautta pitemmällä jaksolla.

Tulo- ja meno-ero on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot, ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Myös nämä väittämät pitävät paikkansa vain, jos poistot vastaavat keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Jos vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulo- ja meno-ero heikko.

Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulo- ja meno-eroa riittävyyden arvioinnissa. Kuntakohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä.

Keskimääräistä, kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Kuntakohtaisia eroja selittävät toimintojen organisointi ja palvelutoiminnan laajuus. Asukasmääränä tunnusluvussa käytetään asukaslukua tilikauden lopussa.

Erityisesti silloin, kun kunnan talouden tasapainoa ja liikkumavaraa verrataan muihin kuntiin, on otettava huomioon erot veroprosenteissa. Riittävä tulo- ja meno-ero voi kahdessa vertailukunnassa olla saavutettu erilaisella verorasitteella kuntalaisiin.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Tilikauden tulokseen saattaa olennaisesti vaikuttaa satunnaiset tuotot ja kulut, mistä syystä tulo- ja meno-eroa riittävyyden arviointia ei voida määritellä sen perusteella.

Rahoituslaskelman tunnusluvut ja niiden laskentakaavat:**Toiminnan rahoitus**

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulo-rahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan rahavarojen muutoksen tilikaudella.

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on ja tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäädäminen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä tai uutta ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta – välituloksen tilinpäätösvoiton ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omaraahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omaraahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoittoa on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulo-rahoitus, %

$$= 100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$$

Investointien tulo-rahoitus tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulo-rahoituksella. Tunnusluku vähennettyä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenoilla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Lainahoito**Laskennallinen lainahoitokate**

$$= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$$

Tunnusluku kuvaa lainahoitoon käytettävissä olevan tulo-rahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainahoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja josta saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Tulo-rahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisää lainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Kunta voi halutessaan esittää myös todellisten lainanlyhennysten mukaisesti lasketun lainahoitokateen.

Lainahoitokate

$$= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$$

Lainahoitokate kertoo kunnan tulo-rahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos kunnan lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla.

Tulo-rahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisää lainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Maksuvalmius**Kassan riittävyys (pv)**

$$= 365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$$

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävytytensä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenka päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassasta maksut koostaan seuraavista tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

Tuloslaskelmasta:

Toimintakulut – Valmistus omaan käyttöön

Korkokulut

Muut rahoituskulut

Rahoituslaskelmasta:

Taseen tunnusluvut ja niiden laskentakaavat:

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %

$$= 100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Paloista ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakat})$$

Kaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäimellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävää suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

$$= 100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakat}) / \text{Käyttötulot}$$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuloista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon.

Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kuntayhtymällä on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista

$$= 100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakat} + \text{Vuokravastuut}) / \text{Käyttötulot}$$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun, silloin kun vieraaseen pääomaan rinnastetaan myös vuokravastuut. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakomaksuilla. Lisäksi osoittajaan merkitään liiteteto ohjeen mukaisesti liitetiedoissa esitetyt vuokravastuut ja leasingvastuut. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuloista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Tunnusluku ottaa paremmin huomioon erilaisilla malleilla, kuten rahoitusleasingisopimuksilla rahoitetut hankkeet, jotka eivät näy velkana kunnan taseessa.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) 1 000 euroa

$$= \text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}$$

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä, (alijäämä) euroa/asukas

$$= (\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}) / \text{Asukasmäärä}$$

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmäärän käytetään tilinpäätösvouden päättymispäivän mukaisista kunnan asukasmäärästä.

Lainakanta 31.12.

$$= \text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakat} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$$

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korallista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osta-, siirto- ja muilla veloilla. Jotta lainakanta voitaisiin laskea suoraan toimintakertomukseen otetusta taseesta, ei mainittuihin vähennettäviin eriin tule kirjanpidossa merkistä korallisia lainoja.

Lainat euroa/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvouden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

$$= \text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakat} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$$

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvouden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Kuntayhtymässä ei asukaskohtaista lainamäärää lasketa.

Lainasaamiset 31.12.

$$= \text{Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset}$$

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyvien vastaavien merkityjä ontolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

Alla oleva dokumentti on digitaalisesti allekirjoitettu. Allekirjoittajien ja dokumenttien tiedot

Dokumentti

Tilinpäätös_2025_allekirjoitettava
versio.pdf

Tiedosto

956f22482ba2d69b273d08b9796e2059341ffb805f14b902042842f730f8d92eb369
6308ed1ea6619c1882c21d049c437eb1050800f05f18e3231f10829a6085

Tarkistesumma

Allekirjoittajat

Ellen Margareta Charlotte Rydbeck

Nimi

Tunnistautumistapa: sähköposti, SMS-tunnistautuminen
Allekirjoitustapa: Genericoidc

28.4.2026

Päivämäärä

Ville-Matti Viitanen

Nimi

Tunnistautumistapa: sähköposti, SMS-tunnistautuminen
Allekirjoitustapa: Genericoidc

7.4.2026

Päivämäärä

Pasi Petteri Niemi

Nimi

Tunnistautumistapa: sähköposti, SMS-tunnistautuminen
Allekirjoitustapa: Genericoidc

28.4.2026

Päivämäärä

Nina Maria Aitola

Nimi

Tunnistautumistapa: sähköposti, SMS-tunnistautuminen
Allekirjoitustapa: Genericoidc

10.4.2026

Päivämäärä

Tuomas Mauno Olavi Nieminen

Nimi

Tunnistautumistapa: sähköposti, SMS-tunnistautuminen
Allekirjoitustapa: Genericoidc

8.4.2026

Päivämäärä

Elise Anniina Oikari

Nimi

Tunnistautumistapa: sähköposti, SMS-tunnistautuminen
Allekirjoitustapa: Genericoidc

28.4.2026

Päivämäärä

Markus Karinpoika Rantsi

Nimi

Tunnistautumistapa: sähköposti, SMS-tunnistautuminen
Allekirjoitustapa: Genericoidc

7.4.2026

Päivämäärä

Anne Marjut Riihilahti

Nimi

Tunnistautumistapa: sähköposti, SMS-tunnistautuminen
Allekirjoitustapa: Genericoidc

7.4.2026

Päivämäärä

Pekka Juhani Järvi

Nimi

Tunnistautumistapa: sähköposti, SMS-tunnistautuminen
Allekirjoitustapa: Genericoidc

7.4.2026

Päivämäärä

Pia Satu Hannele Yli-Pirilä

Nimi

7.4.2026

Päivämäärä

Allekirjoittajat:

<i>Nimi</i>	<i>Allekirjoitettu tunnisteella</i>	<i>Allekirjoituspäivä</i>
TOPI JOHANNES KATAJALA	Vahva sähköinen tunnistauminen	2026-05-12 10:25

Tämä tiedosto on sinetöity digitaalisella allekirjoituksella, joka toimii asiakirjan eheyden takaajana. Asiakirjamuoto tukee pitkäaikaista säilytystä.